

T.C.
FATİH ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI ANA BİLİM DALI

TÜRK EDEBİYATI'NDA İLAHİ MECMUALARI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Hamza DÖNMEZ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yusuf ÇETİNDAG

ONAYLAMA SAYFASI

Öğrenci : Hamza DÖNMEZ
Enstitüsü : Sosyal Bilimler
Anabilim Dalı : Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları
Tez Konusu : Türk Edebiyatı'nda İlahi Mecmuaları
Tez Tarihi : 28.05.2013

Bu tezin şekil ve içerik açısından Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Yazım Kılavuzunda belirtilen kurallara uygun formatta yazıldığını onaylıyorum.

_____ İMZA _____
 Doç.Dr. Yusuf ÇETİNDAG
 Anabilim Dalı Başkanı

Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı 51161010 numaralı öğrencisi Hamza DÖNMEZ tarafından hazırlanan bu tezin Yüksek Lisans Tezinde bulunması gereken yeterliliğe, kapsama ve niteliğe sahip olduğunu onaylıyorum.

_____ İMZA _____
 Doç. Dr. Yusuf ÇETİNDAG
 Tez Danışmanı

Tez Sınavı Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Yusuf ÇETİNDAG

Doç. Dr. Nodirkhon KHASANOV

Doç. Dr. Sezai COŞKUN

Bu tezin Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Yazım Kılavuzunda belirtilen kurallara uygun formatta yazıldığını onaylıyorum.

_____ İMZA _____
 Doç.Dr. Mehmet KARAKUYU
 Müdür

ÖZET

TÜRK EDEBİYATINDA İLAHİ MECMUALARI

Hamza DÖNMEZ

Günümüz şiir antolojileriyle benzerlik gösteren şiir mecmuaları Türk edebiyatı açısından önemli bir işleve sahiptir. Edebiyatımızda mecmualar, söz konusu önemlerini ‘eser’ olmalarının yanı sıra yazıldıkları devrin şairleri, şiirleri ve dil hususiyetleri hakkında önemli çıkarımlar yapmamızı sağlayacak nitelikte olmalarından edinirler.

Araştırmamıza konu olan mecmua Fatih Üniversitesi Kütüphanesi’nde 00381802 no ile kayıtlı olup Sayın Şefik Can’ın bağışdır. Bizim çalışmamıza konu olan eser içerik itibarıyla ‘Mecmû’a-i ilâhiyyât’ özelliği göstermektedir. ‘İlahiyat’ başlığı taşıyan eserde çeşitli şairlerin ilahileri bir araya getirilmiştir.

Derleyicisi bilinmeyen mecmua, araştırmamızda ‘tanıtım-transkripsiyon’ yönüyle incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Edebiyatı, Mecmua, İlahi, transkripsiyon.

ABSTRACT

CAROL CORPUS IN TURKISH LİTERATURE

Hamza DÖNMEZ

The poetry journals similar to our present poetry anthologies have a significant function for Turkish literary history. The journals in our literature take their mentioned significance from, beside being a “work,” being capable of letting us make important inferences about the poets, poems, and lingual aspects of the time in which they were written.

The journal that is the subject of our study is registered in Fatih University Library with the number 00381802 and is Şefik Can’s endowment. The journal that is the subject of our study shows the aspects of “Journal of Divinity/Theology” in terms of content. In the work titled “Divinity/Theology,” the nasheeds of various poets are compiled.

The journal whose compiler is not known is analyzed within its “publicity-transcription” aspect in our research.

Key Words: Turkish literature, journal, nasheed, transcription

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
KISALTMALAR	vii
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ	viii
ÖNSÖZ.....	ix
1. GİRİŞ.....	1
1.1. TÜRK EDEBİYATINDA MECMUALAR	1
1.2. İLAHÎ MECMUALARI	3
1.3. 00381802 NUMARALI İLAHÎ MECMUASI VE İÇERİĞİ.....	6
2. 00381802 NUMARALI İLAHÎ MECMUASININ METNİ.....	12
Hażreti Nûri.....	12
Hażreti Nûri.....	12
Hażreti Nesîmî.....	13
Hażreti Eşrefzâde.....	14
Hażreti Nûri.....	15
Hażreti Nesîmî.....	16
İsmâ‘ il Hakkı	17
Hażreti Nesîmî.....	18
Hażreti Nûri.....	19
Hażreti Nesîmî.....	19
İsmâ‘ il Hakkı	20
Hażreti Nûri.....	21
Hażreti Nesîmî.....	22
Hażreti Nûri.....	22
İsmâ‘ il Hakkı	24
Hażreti Nûri.....	25
Hażreti Nakşî.....	26
Hażreti Hindî	26
Hażreti Nûri.....	27
Halil	28
Hażreti Nesîmî.....	29
Hażreti Muştafa Hâşimî	29
Hażreti Nakşî.....	30
Hażreti Şems-i Tebrîzî.....	31
Hażreti Yûnus.....	31
Hażreti Yûnus.....	32
Hażreti Hüdâyî	33
Hażreti Nesîmî.....	34
Hażreti Yûnus.....	35
Hażreti Eşrefzâde.....	36
Hażreti Seyfullah.....	38

Ḥazreti Hüdāyī	39
Ḥazreti Nūri.....	39
Ḥazreti Yūnus.....	40
Şems.....	41
Ḥazreti Hüdāyī	41
Ḥazreti Nakşī.....	42
Ḥazreti Hüdāyī	43
Sezā ʾī	44
Ḥazreti Hüdāyī	45
Ḥazreti Yūnus.....	45
Ḥazreti Eşrefzāde.....	47
Ḥazreti Hüdāyī	48
Ḥazreti Yūnus.....	49
Ḥazreti Eşrefzāde.....	49
Ḥazreti Hüdāyī	50
Ḥazreti Diyārī.....	51
Ḥazreti Yūnus.....	52
Ḥazreti Seyfullah.....	52
Ḥazreti Eşrefzāde.....	53
Fāzıl	54
Ḥazreti Yūnus.....	54
Şems.....	55
Ḥazreti Yūnus.....	56
Ḥazreti Eşrefzāde.....	57
Ḥazreti Yūnus.....	58
Ḥazreti Nūri.....	58
Ḥazreti Hüdāyī	59
Ḥazreti Yūnus.....	60
İsmāʿ il Ḥaqqı	61
Ġafūrī.....	61
Ḥazreti Hüdāyī	62
Sezā ʾī	63
Sezā ʾī	63
İsmāʿ il Ḥaqqı	64
Muhyī.....	65
Ḥazreti Nūri.....	65
İsmāʿ il Ḥaqqı	66
Ḥazreti Nūri.....	66
Ḥazreti Hüdāyī	67
Ḥazreti Yūnus.....	68
Ḥazreti Nesīmī.....	69
Sezā ʾī	69
Necâtizāde.....	70
Ġafūrī.....	71
Ḥazreti Yūnus.....	71
Ḥazreti Eşrefzāde.....	72
İsmāʿ il Ḥaqqı	74

Ḥazreti Nakṣī.....	74
Ḥacı Bayrāmī.....	75
Hüdāyī.....	76
Şākiri.....	77
Ya‘ kûb	78
Süleyman.....	78
Fehmī	79
Ḥazreti Nesīmī.....	80
Ḥazreti Hüdāyī	81
Ḥazreti Yūnus.....	82
Sezā ‘ī	82
Emir Sultān.....	83
Ḥazreti Nesīmī.....	84
Ḥazreti Seyfullah	85
Şemsī.....	86
Ḥazreti Eşrefzāde.....	87
Şemsī.....	88
Ḥazreti Yūnus.....	89
Ḥazreti Seyfullah	90
Ḥazreti Seyfullah	91
Ḥazreti Yūnus.....	91
Ḥazreti Yūnus.....	92
Ḥazreti Nūri.....	93
Ya‘ kûb	94
Ḥazreti Seyfullah	94
Ḥazreti Eşrefzāde.....	95
Ḥazreti Hüdāyī	96
Ḥazreti Yūnus.....	97
Ḥazreti Seyfullah	97
Ḥazreti Ğaybī	98
Ḥazreti Seyfullah	100
Ḥamdī.....	100
Ḥazreti Nūri.....	101
Ḥazreti Ḥacı Bayrām Velī.....	102
Ḥazreti Yūnus.....	103
Ḥazreti Niyāzi	103
Ḥazreti Hüdāyī	105
Ḥazreti ‘ Abdullah.....	106
Ḥazreti Niyāzi	106
Ḥazreti Yūnus.....	107
Ḥazreti Hāşim.....	108
Ḥazreti Dildānā.....	109
Ḥazreti Nesīmī.....	109
Ḥazreti Hüdāyī	110
İsmā‘ il Ḥakkı	111
Şems-i Sivāsī.....	112
Ḥazreti Diyārī.....	113

Ḥazreti Nakṣī.....	113
Ḥazreti Mıṣrī	114
İsmā‘ il.....	114
Ḥazreti İdrīs.....	115
Ḥazreti Dildānā.....	116
Ḥazreti Niyāzi	117
Ġaybī.....	118
Şems.....	119
Seyfullah	120
Ḥazreti Niyāzi	120
Ḥazreti Nūri.....	121
Ḥazreti Yūnus.....	122
Ḥazreti Yūnus.....	122
Şems.....	123
Ḥazreti Ġaybī	123
Lā-Mekānī	124
Hilmī.....	125
Ḥazreti Niyāzi	125
Ḥazreti Nūri.....	126
Ḥazreti Yūnus.....	127
Ḥaqqı.....	128
Ḥazreti Hüdāyi	128
Ḥazreti Niyāzi	129
Ḳayğusuz Sultān.....	130
Ḥalil	130
Ḳayğusuz Sultān.....	131
Ḥazreti Yūnus.....	132
Ḥazreti Hüdāyi	132
Ḥazreti Yūnus.....	133
Ḥazreti Niyāzi	134
Naẓmī.....	135
‘ Abdü'l-Ḥay	135
Ḥazreti ‘ Abdullah.....	136
Ḥazreti Niyāzi	137
Ḥazreti Nūri.....	137
Ḥazreti Dildānā.....	139
Ḥazreti Yūnus.....	139
3. SONUÇ.....	162
4. KAYNAKÇA.....	165
TIPKI BASIM.....	166

KISALTMALAR

- c. : Cilt
s. : Sayfa
S. : Sayı

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

ا (ā)	a, ā	ص	ş
ا (ā)	a, e, ı, i, u, ü	ض	ž, ɖ
ب	b, p	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʿ
ث	ṯ	غ	ğ
ج	c, ɟ	ف	f
چ	ɟ	ق	q
ح	ħ	ك	k, g, (ñ)
خ	ħ	ك	ñ
د	d	ل	l
ذ	ẓ, ḏ	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ی	y, ı, i, ī
		ء	ʾ

ÖNSÖZ

Günümüz şiir antolojileriyle benzerlik gösteren şiir mecmuaları Türk edebiyat tarihi açısından önemli bir işleve sahiptir. Hazırlanan çalışma mecmuaların Türk edebiyat tarihine katkılarını gözetererek ‘tanıtım-transkripsiyon’ bağlamında Osmanlıcadan çevirerek günümüz diline kazandırma amacıyla olduk.

Çalışması yapılan mecmuanın ilahileri içermesi nedeniyle giriş kısmında kısaca mecmua hakkında bilgi verdikten sonra ilahiye de değindik ve mecmuada şiirleri bulunan şairlerin hayatlarına yer verdik. Mecmuada 42 şaire ait 161 şiir yer almaktadır.

Şiirlerde kullanılan dil dönemine göre sade ve anlaşılırdır. Şiirlerde şairlerin estetik kaygılardan ziyade ulaştırmak istedikleri mesaja önem verdikleri görülmektedir. Mecmuadaki şairlerin neredeyse tamamı tarikat terbiyesiyle yetişmiş, tasavvufi eğitim almış müntesiplerdir. Aynı zamanda ilahi şairlerinin Türk musikisine eser kazandırmış şairler oldukları göze çarpmaktadır. Üzerinde çalışılan mecmuada ilahilerin hece ölçüsü ile yazıldığı ölçünün 13.yy -14.yy da 7-8-11 li olduğu 17.yy dan sonra ise Arapça ve Farsçanın yoğun kullanılmaya başlanmasıyla 14 lü hece ölçüsünün de kullanıldığı görülmektedir.

Türk Edebiyatında ilahi mecmualarından birinin incelenmesiyle hazırlanan bu çalışmada mecmua metninin çevirisinin yanında tıpkıbasımına da yer verdik. Tez sürecinde benden maddi ve manevi desteğini, rehberliğini esirgemeyen hocam, Doç. Dr. Yusuf ÇETİNDAG’a şükranlarımı sunarım.

Hamza DÖNMEZ

İstanbul-2013

1. GİRİŞ

1.1. TÜRK EDEBİYATINDA MECMUALAR

“Anadolu sahasında ilk örneklerine XV. yüzyılın başlarında rastlanan şiir mecmuâları” (Tanyıldız 2012:224), edebiyatımız açısından büyük öneme haiz eserlerdir. Edebiyatımızda mecmualar, söz konusu önemlerini ‘eser’ olmaları yanı sıra yazıldıkları devrin; şairleri, şiirleri ve dil hususiyetleri hakkında önemli çıkarımlar yapmamızı sağlayacak nitelikte olmalarından edininirler.

Mecmua’yı kelime anlamı itibariyle ele aldığımızda kaynaklarda benzer nitelendirmelerle tanımlandığını görürüz.

“Mecmua, Arapça bir kelime olup cem’ kökünden gelir. Mecmû’ kelimesinin müennesi olan mecmua, “toplanmış, toplanıp biriktirilmiş, bir araya getirilmiş şey; top, tüm, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilmiş kitap” demektir. Klâsik kültürde edebiyat terimi olarak da defter, türlü konuların bir araya getirildiği yazıları içine alan kitap, şiir defteri anlamlarında kullanılmıştır.” (Aydemir 2007:122)

Mecmualar, oluşturanının seçtiği şair ve şiirlerinin toplandığı eserler olarak günümüz antolojileriyle benzerlik gösterirler, bir bakıma karşılık gelirler. Mecmular, genel anlamda şiirlerin toplandığı eserler olmakla birlikte topladıkları eserler yönüyle farklılık gösterirler, dolayısıyla muhtevaları itibariyle mecmuaların çeşitli sınıflandırmalara tabî tutulduğu görülür.

“Edebiyatımızın tarihsel akışı içerisinde mecmular edebiyat araştırmacıları için önemli kaynaklardır. “Mecmuaları ana hatlarıyla: 1.Nazire mecmuaları, 2. Antoloji niteliğindeki seçme şiir mecmuları, 3. Türlü konularda risalelerin bir araya getirilmesiyle ortaya çıkan mecmular, 4. Aynı konudaki

eserleri içine alan mecmualar; tababet, ilahiyat gibi, 5.Tanınmış kişilerce hazırlanmış, yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmualar olarak gruplamak mümkündür.” (Aydemir 2007:123)

Mecmualar, gösterdikleri bütün bu özelliklerle edebiyat araştırmacılarına kaynaklık ederler. İçerikleri itibariyle şair, şiir ve şiir dili itibariyle pek çok konuda edebiyatımıza ışık tutan mecmualar çeşitli amaçlarla araştırmacılar tarafından konu edinirler. Genel anlamda baktığımızda:

“Edebiyat araştırmalarında şiir mecmuları genel olarak tanıtım, içerik dökümü, makaleye konu etme, divân ve mukayeseli metin şerhlerinde nüsha olarak kullanma, bilinmeyen şâirleri ve şiirleri gün yüzüne çıkarma ve kimi şâirlerin divânlarında yer almayan şiirlerini belirleme, devirlerin edebi yapısını tespit ve tasvir etme gibi konularda değerlendirilmiştir.” (Tanyıldız 2012:225)

Mecmuaların Türk edebiyatı tarihi açısından yararlarına baktığımızda:

Kayıp olan eserlere mecmuaların içinde rastlanabilir. Şairlerin divanlarına koymadıkları şiirler elden ele geçen mecmualara konulabilir. Divanı olmayan şairlerin şiirleri mecmualarda bulunabilir. (Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi 1986:170). Şairlerin divanlarındaki şiirlerinin farklı şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farkları v.s). Mecmualarda, zaman zaman şairlerin hayatlarıyla ilgili önemli bilgileri yakalama imkânı elde edilir. Bu, ölüm tarihi bilinmeyen bir şairin ölümü için düşünülmüş bir tarih manzumesi şeklinde olabileceği gibi derkenara düşünülmüş bilgi notu veya şiir başlığı olabilir. Dönemin dil yapısı, söz sanatları, anlatım biçimi hakkında bilgi edinilebilir. Mecmuaların kenarlarına alınan notlardan dönemin kültürel yapısı hakkında bilgi edinebilir. Adını hiç duymadığımız, tanımadığımız şairlere bu mecmualarda rastlayabiliriz. Edebi konulardaki mecmualar manzum olarak Türkçe ve Farsça olarak hazırlanmaktadır. Mecmuanın yazıldığı dönem Türkçesinin gelişim düzeyi ve o dönemin zihniyeti hakkında mecmulardan

yararlanılabilir. Sade bir dille yazılan ilahi mecmualarında kullanılan kelimeler halkın düşünce yapısını ve dönemin kültürünü yansıtmaktadır. Halkın anlayabileceği bir dille yazılan ilahiler tasavvuf ehlinin geniş kitlelere ulaşma gayretiyle yazılmıştır. Söz konusu mecmualardan tasavvufun Türk kültüründeki etkileri de anlaşılabilir. İlahiler sanat ve estetik kaygısından ziyade halka ilahi aşkı anlatma kaygısı ve dervişlerin duygu yoğunluklarını anlattıkları şiirler olmuştur. Bu kaygıyla her seviyeden halka ulaşmak için yazılan ilahilerde kullanılan deyimler, mecazlar ve atasözleri toplumun kültürel özelliklerini ve dil zenginliğinin tanınmasına katkı sağlayacaktır.

Mecmualar, çeşitli dönemlerde farklı coğrafyalarda derleyenleri tarafından oluşturulmaları yönüyle ve yukarıda bahsolunan içeriksel çeşitlilikleri yönüyle araştırmacıların en önemli inceleme alanlarından. Uzun bir tarihsel dönem üzerinde çok sayıda şair ve eserlerinin yer aldığı edebiyatımızda, mecmualar taşıdıkları ‘genel’ ve ‘özel’ özellikleriyle özellikle tezlere transkripsiyon-tanıtım-inceleme olarak konu edilerek edebiyat dünyasına kazandırılmakla Türk edebiyatına ışık tutmaktadırlar.

1.2. İLAHİ MECMUALARI

Bilindiği üzere, “Mecmuların içeriğinde birçok farklı türde ve biçimde eser bulunduğu gibi, tek bir tür şekle münhasır mecmular da bulunmaktadır.” (Gıynaş 2011:246). Bizim çalışmamıza konu olan eser içerik itibarıyla ‘Mecmû’a-i ilâhiyyât’ özelliği göstermektedir. ‘İlahiyat’ başlığı taşıyan eserde çeşitli şairlerin ilahileri bir araya getirilmiştir. Mecmuada yer alan şair ve şiirleri hakkında bilgi vermeden önce İlahiye göz atalım.

Tasavvufi temaları konu alan, Türk din musikisinin makam ve usulleriyle bestelenerek dini toplantılarda okunan şiirlere ilahi denir. M. Fuad Köprülü ve Reşit Rahmeti Arat en eski Türk şiiri örneklerinin ilahiler olduğunu söylemiştir. Bir

edebiyat terimi olarak ilahi: “mutasavvıf şairler tarafından yazılan ‘dini ve ilahi fikirleri ihtiva eden Halk Edebiyatı / tekke edebiyatı/tasavvuf edebiyatına bağlı şiirler olarak kabul edilmiştir.” (İslam Ansiklopedisi Cilt 22, s.64). En büyük aşkın Allah aşkı olduğunu belirtmek, Allah’ı övmek ve Ona dua etmek için yazılmış şiirlerdir. İlahiler ilahi veya beşeri dinlerde günümüze kadar yer almıştır. Bazı dinlerde kutsal metinlerin bir parçası iken bazı dinlerde ahlaki öğütler veren eğitici metinler olarak bulunmaktadır.

İlahiler teknik açıdan incelendiğinde XV-XVI.yy’a kadar daha çok hece vezninin; 7, 8, 11, 14 ve 16 lı hece ölçüleri kullanılmıştır.7(4+3),8 (4+4) kalıpların dörtlük,14(7+7) ve 16 (8+8)hecelilerin de beyitler halinde yazılmıştır. Dörtlüklerde kafiye→koşma, beyitlerde→gazel kullanılmıştır. İlahiler XV. yy’dan sonra aruz vezniyle yazılmaya başlanmıştır. Bu durumun ortaya çıkmasında bestekârların manzumeleri çoğunlukla divan şiirinden seçmelerinin tesiri olduğu gibi mutasavvıf şairlerin daha çok aruzu kullanmaya ve klasik şiirin nazım türleriyle eser vermeye başlamasının da etkisi olmuştur.

İlahiler genel olarak yalın anlatımlı basit şiirlerdir. Büyük pirlere çoğu şair olmadığı halde şiir yazmış bu durum ilahilere sanat şiirinden çok duyuş şiiri özelliği kazandırmıştır. İlahi şairleri edebi kaygı veya sanatsal endişelerle değil “doğru yolu gösterme” amacıyla şiir söylemişlerdir.

“İlahiler, genellikle okundukları yere göre cami ve tekke ilahileri diye ikiye ayrılmakla beraber bunların dışında değişik zaman ve mekânlarda okundukları da bilinmektedir. Örneğin Zekâi Dede’nin Uşşak İlahisi üç aylara mahsus kıyam ve devran zikirlerinde, halife olmaya hak kazanan dervişin başına tarikat tacı tekbir ve dualarla giydirilirken, okuma çağına gelen çocukların mektebe gidecekleri ilk gün gerek evde gerekse amin alayı denilen bir törenle evden mektebe kadar ilahiyle götürülüşünde, aylara göre seçilmiş ilahiler Muharrem ayında Kerbela Vakasına dair Muharrem İlahileri, mevlit ayında güftelerinde Resulü Ekrem’in bulunduğu ilahiler okunurdu...”(İslam Ansiklopedisi c.22, s. 66)

İlahilere topluma kazandırdıkları yönünden yaklaştığımızda; ilahiler topluma ahlaki öğütler vermeyi amaçlayan şiirlerdir. Şairler şiirlerini tamamen ilahi aşkı, Peygamberleri, Ehl-i Beyt'i ve İslam'ı anlatmak halka öğüt vermek amacıyla yazmışlardır. Anadolu'da İslam kültürünün yerleşmesinde tekkeler aracılığıyla doğal bir eğitim vasıtası olmuşlardır. Didaktik tarzda yazılan bu şiirler yalın ve basit bir dille halkın anlayabileceği bir üslupla hazırlanmıştır. İlahiler İslam inancının değer yargılarını tasavvufi sembolleri –rumuzlar-de kullanarak halka ulaştırmayı amaçlamışlardır. İlahiler topluma bencillikten vazgeçme, dünya hırsının kötülüğü, kötülüğe karşı iyilikle karşılık verme gibi duyguların yayılmasına hizmet etmiştir. Anadolu'da hoşgörünün yerleşmesi, insan sevgisi ilahiler aracılığıyla doğal olarak tekkelerden yayılmıştır. İlahi şairleri şiirde teknik bakımdan şiirde belirli ölçülerden çok duygularını samimiyetle yansıtmaya derdindedirler. Bunun için bazen hece bazen aruz kullanmışlar vezin eksikliğini önemsememişlerdir.

Anadolu halk kültürünün içinden çıkmış ilahiler Türk musikisini besleyen coşkun bir kaynak olmuştur. Müzik bir toplumun sosyo-kültürel yapısının anlaşılmasında önemli bir köşe taşıdır. İlahiler çağının sanat, kültür ve din anlayışını yansıtmaktadır. Şeyhülislam Es'ad Efendi'nin tekkeler için “şiir ve musikin yegâne mercii “ ve “bilgi şerbetinin aktığı çeşmeler “ifadesi ilahilerin Türk musikisinde tuttuğu yere ışık tutmaktadır. (Behar 2010:47-50).

Tekke şiirlerinde kullanılan remizler gizlenen mananın sembolüdür. Remizler, didaktik üslubu tasavvufi şiirin kendi koşullarında ortaya çıkardığı şiir malzemeleridir. Semboller bir yandan halka ulaşmayı amaçlayan dervişlerin bir yandan ilahi aşkı hissetmeleri ile ilgili derin anlamlar için kullandıkları şifrelerdir adeta. Şairlerin kullandığı semboller için ikna edici ipuçları bulmak her zaman mümkün değildir. Burada subjektif bir kabul söz konusudur. (Ceylan 2005:109).

1.3. 00381802 NUMARALI İLAHÎ MECMUASI VE İÇERİĞİ

Araştırmamıza konu olan mecmua Fatih Üniversitesi Kütüphanesi'nde 00381802 no ile kayıtlı olup Sayın Şefik Can'ın bağışdır. Mecmu'a-i İlahiyyat özelliğiyle farklı şairlerin şiirlerini bir araya getiren eserde 42 şaire ait 161 şiir bulunmaktadır.

Hz.Yunus → 25 şiir 10-11-14 lü ölçü

Hz.Hüdayi → 17 şiir 11li ölçü

Hz.Nuri → 17 şiir 14-11 li ölçü

Nesimi → 11 şiir 14-15-16 li ölçü

Eşrefzade → 9 şiir 16 lı ölçü

Seyfullah→ 9 şiir 16 lı ölçü

İsmail Hakkı → 8 şiir 16 lı ölçü

Niyazi→ 8 şiir 11 li ölçü

Şems→ 6 şiir 14 li ölçü

Sezai → 5 şiir 11 li ölçü

Nakşi → 5 şiir 16 li ölçü

Dildane→ 3 şiir 14 li ölçü

Halil → 2 şiir 15 li ölçü

Diyari → 2 şiir 16-17 li ölçü

Gafuri→ 2 şiir 11 li ölçü

Hakkı → 2 şiir li ölçü

Kaygusuz Sultan→ 2 şiir 16 li ölçü

Hz.Abdullah→ 2 şiir 15 li ölçü

Gaybi → 3 şiir 11-15 li ölçü

Yakub→ 2 şiir 16 li ölçü

Hindi → 1 şiir 16 li ölçü

Mustafa Haşimi → 1 şiir li ölçü

Şems-i Tebrizi 1 şiir 14 li ölçü
 Fazıl→ 1 şiir 15 li ölçü
 Muhyi → 1 şiir 14 li ölçü
 Necatizade→ 1 şiir 16 li ölçü
 Hacı Bayrami → 1 şiir 10 li ölçü
 Şakiri → 1 şiir 11 li ölçü
 Hilmi 1 şiir 14-15-16 li ölçü
 Nazmi→ 1 şiir 14 li ölçü
 Abdulhay → 1 şiir 14 li ölçü
 İdris→ 1 şiir 14-15 li ölçü
 Mısri → 1 şiir 16-15-14-13 li ölçü
 Sivasi→ 1 şiir 14 li ölçü
 Haşim → 1 şiir 11 li ölçü
 Hacı Bayram Veli→ 1 şiir 10 li ölçü
 Hamdi → 1 şiir 11 li ölçü
 La Mekani → 1 şiir 13-14-12-15 li ölçü
 E mir Sultan → 1 şiir 11 li ölçü
 Fehmi → 1 şiir 10 li ölçü
 Süleyman →1 şiir 10 li ölçü

Mecmuada yer alan şiirler incelendiğinde 11-14-16 lı hece ölçüsünün daha çok kullanıldığı görülür. Mecmuada yer alan Yunus Emre, Niyazi, Eşrefoğlu ve İbrahim Hakkı ve Hüdai gibi mutasavvıf şairler Türk Dini musikisinde en çok tercih edilenlerdendir. Mecmuada yer alan ilahilerde 11(6+5,4+4+3), 14(7+7) ve 16(8+8) heceli beyitler yer almaktadır.7(4+3),8(4+4) heceli dörtlükler bulunmamaktadır. Kafiyeleşimleri gazel tarzındadır. Mecmuada yer alan şairler hakkında kısa bilgiler verelim:

Yunus (ö.1320-1321): Sivrihisar civarında doğmuş bir Türkmen köylüsüdür. Taptuk Emre'ye intisap etmiş, yıllarca hizmetinde bulunmuştur. Medrese eğitimi

görmemiş ancak derin bir İslami kültüre sahip tasavvuf ahlakı almış arif bir zattır. Herkesin anlayabileceği bir dille mecazları, edebi sanatları doğal bir estetikle kullanır. Mısra başı ve sonlarında tekrarları (anafori/ epifori) şle ritmi ve ahengi sağlar. Ahlak ve insan sevgisini bir araya getirdiği düşünce sistemini doğal bir yalınlıkla şiire yansıtmıştır. Şiirlerini aruz ve hece ile Türkçe yazmıştır. Yunus'un birçok ilahisi bestelenerek tasavvuf müziğine kazandırılmıştır.

Hacı Bayram Veli: 15.yy mutasavvıfıdır. Medrese eğitimi aldıktan sonra müderrislik payesi almış ancak ilim hayatını bırakıp tarikata girmiş Hamid Aksarayı' ye intisap etmiş ve tasavvufa yönelmiştir. Bayramiye tarikatının kurucusu olmuştur. Elimize yalnızca 4 parça ilahisi ulaşmıştır. Bir ilahisini aruzla diğerlerini hece ile yazmıştır. Şiirlerinde saf bir Türkçe söyleyiş ve yerel bir duygu hâkimdir.

Kaygusuz Abdal (ö.1444): Alaiye beylerinden birinin oğlu olan Kaygusuz, iyi bir öğrenim gördükten sonra Elmalı'da Abdal Musa'ya intisap etmiştir. Buradan Mısır'a gidip irşat faaliyetlerinde bulunmuştur. Anadolu'ya dönünce Güney ve Batı Anadolu'da fikirlerini yaymıştır. Divan, Gülistan, Mesnev-i Baba Kaygusuz, Gevhername, Budalaname, Kitab-ıMaglata, Vucudname, Sarayname, Dilgüşa eserleridir. Bektaşiliğe intikal eden Rum Abdalları denilen zümredendir. Şiirlerinde daha çok aruz kullanmıştır. Gazel ve mesnevi en çok kullandığı nazım şekillerindendir. Kullandığı atasözleri i deyimler, kalıplaşmış ifadeler ve samimi tarzıyla tam bir halk dili kullanmıştır. Kullandığı kelimelerden uhrevi kelime dağarcığı kadar dünyevi meselelerle ilgili kelime dağarcığının da zengin olduğu anlaşılır.

Eşrefoğlu Rumi: Çelebi Sultan Mehmet Medresesinde devrin ilimlerini öğrenmiş ve tasavvufta gönül vermiştir. Hacı Bayrami Veliden icazet almış sonra Hama'daki Şeyh Hüseyin Hamavi'den Kadriye hilafeti alarak Eşrefiye kolunun kurucusu olmuştur. İznik'teki dergâhında irşat faaliyetlerini sürdürmüştür. Çok sayıda şiiri bulunan Rumi'nin Divan ve Müzekki-n Nüfus eserleri Anadolu'da tüm

sufi çevrelerde okunarak çoğaltılmıştır. Tarikat adabını anlatan Tarikatname adlı eseri de vardır. Şiirleri hakikati ifade etmek için bir araç olarak görmüştür.

Sivasi (ö.1597): Sivas'a yerleşip burada şeyhlik yaptığı için Sivasi lakabını almıştır. Esmer oluşu nedeniyle Kara Şemsi de denilirdi. İstanbul'da tahsil görmüş, Sahn müderrisliğine kadar yükselmiş, Eğri seferine katılarak savaşmış Halvatiye tarikatının Şemsiye kolunu kurmuştur. Gülşenabad ve Süleymanname ve 40'a yakın esere sahiptir. Aruz ve hece veznini kullanmıştır. Dönemin şairleri gibi Arapça, Farsça ve Türkçe kelimeleri bir arada samimi ve sade bir şekilde kullanmıştır. Birçok ilahisi bestelenmiş bir güfte yazarıdır. Türk tasavvuf musikisinde önemli bir yere sahiptir.

Aziz Mahmut Hüdayi (ö.1623): Bayramiye tarikatının Celvetiye kolunun kurucusudur. Medrese tahsilinden sonra Mısır, Şam ve Edirne'de görev almış Bursa'da müderris ve kadı iken Şeyh Üftade'ye bağlanmıştır. Üç sene içinde hilafete hak kazanarak Şeyh Üftade'nin ölümünden sonra Üsküdar'a yerleşerek irşat faaliyetlerine başlamıştır. Osmanlı padişahları ve üst düzey devlet adamları ve halk tarafından saygı ve kabul görmüşlerdir. Anadolu ve Balkanlarda etkili olmuştur. Otuza yakın eseri vardır. Divan'ı vardır. Eserlerinin çoğunu Arapça yazmıştır. Şiirleri dönemine göre oldukça sadedir. Divanı çoğunlukla aruz vezniyle yazılmış şiirlerden oluşmuştur. Akıcı ve samimi bir dili vardır. İlahilerinde platonik bir aşktan ziyade, belirli bir amaç taşıyan şiirli didaktik bir üslup görülür.

Lâ Mekânî (ö.1624): Hamzavi Şeyhi Hasan Kabaduz'un halifesidir. Melamilerden farklı olarak şeriata ve Ehl-i Sünnete bağlı olduğunu her zaman belirterek devlet büyükleri ve halk arasında takdir toplamış ve geniş kitlelere ulaşmıştır. Kusurları olsa da tüm şiirlerini aruzla yazmıştır. Arapça, Farsça kelimelere sahip olan dili girift ve uzun terkiplere izin vermez. Yerel üslubu ile kafiye ve redifte gösterdiği Türkçeciliğiyle samimi ve derin manzumeler bırakmıştır.

Gaybi (ö.1676): Kütahya'nın köklü bir şeyh ve ulema ailesine mensuptur. İlk tahsilinden sonra İstanbul'a gelerek Aksaray Tekkesi şeyhi İbrahim Efendiye intisap etmiştir. Şiirlerinden Bektaşî ve Hurufî olduğu çıkartılmıştır. Hece ve aruzu kullanmıştır. Hece vezinlerinde Yunus'u takip etmiştir. Ancak söyleyişte yakalayamamıştır. Aruz vezniyle yazdığı Keşfü'l Gıta kasidesinde estetik endişelerden sıyrılıp tasavvufî meseleleri açık ve doğrudan anlatır.

Mısri (ö.1694): Malatyalı olan Mısri Diyarbakır, Mardin ve Mısır'da eğitim gördükten sonra Elmalı Ümmü Sinan'a intisap etmiş ve Halvetî sülukunu tamamlamıştır. Coşkun şiirleri, cifir gibi ilimleri de kullandığı eserleri ile geniş bir mürit kitlesi kazanmış cesur vaazları ile defalarca kovuşturmaya uğramış en son Limni'ye sürülmüş orada vefat etmiştir. İbn-i Arabî' nin Türk Edebiyatındaki en dikkat çekici temsilcisi olarak kabul edilir. İlahilerinde ahengi iç kafiyelerle sağlamaktadır. Yunus'un takipçisi olarak lirik ve didaktik tarzı özenle korumuştur. İlahileri bestelenerek tekkelerde okunan hayat hikâyesi hakkında menkıbeler oluşturulan meşhur mutasavvıflardandır.

Nesimi: Asıl adı Kul Nesimi olan şair Hurufîliğe mensuptur. İyi bir tahsil görmüş, Arapça öğrenmiş ve şiirlerinde aruzu çoğunlukla kullanmıştır. Aruzda başarılı olmamasına rağmen kelimeleri seçme becerisi iyidir. Samimi ancak derinliği çok kuvvetli değildir. Şiirleri tekkelerde bestelenen ve cönklerde yer alan halk arasında ilahî ve ninni olarak söylenen güçlü bir şairdir.

Sezai (ö.1738): Gülşenî Şeyhi Mehmet Sırrî Efendi ve halifesi Mehmet La'li Efendiye intisap etmiştir. Hece ile yazdığı şiirler olsa da Divanını büyük ölçüde aruzla oluşturmuştur. Eserlerinde Vahdet-i Vücut anlayışına didaktik bir tarzda yer vermiştir. Sanat ve estetiği ihmal etmemiştir.

Erzurumlu İbrahim Hakkı (ö.1780): Akli ve nakli ilimleri tahsil ettikten sonra İsmail Fakirullah'a bağlanmıştır. İstanbul'da I.Mahmut'un özel izniyle

kütüphanelerde çalışmaya başlamış ilmini genişletmiştir. Nakşibendi olan Hakkı, Marifetname adlı ansiklopediye sahiptir. Arapça ve Farsçası çok iyi olmasına rağmen şiirleri oldukça sadedir. Çağdaşlarına göre aruz vezni daha güçlüdür. Manilerde kullandığı mısra içi kafiyeler kaleminin gücünü gösterir. Mutasavvıf, bilim adamı ve güçlü bir şairdir.

Hilmi: Bektaşî dergâhlarından Aşcı Ali ve Hacı Hasan Baba yanında yola girmiş ve dergâhta postnişin olmuştur. Yazdığı manzumelerden onun iyi bir tasavvuf eğitimi aldığı ve Divanından y.y bir şair olduğu anlaşılır. Dil ve hayal bakımından divan şiirinin etkisinde muhteva açısından Bektaşî geleneğindendir. Şiirlerinde Bektaşî terminolojisi görülür. Alevi-Bektaşî coşkusu hece ile yazdığı şiirlerinde yakalamıştır.

Derleyicisi bilinmeyen mecmua, araştırmamızda ‘tanıtım-transkripsiyon’ bağlamında incelenmiştir.

2. 00381802 NUMARALI İLAHÎ MECMUASININ METNİ

2a

İlahiyât

Ḥazreti Nûri

Gel ‘aşkla yer yerden yâ hû diyelim ‘âşık
 Ğam leşkerine dilden қо hû diyelim ‘âşık

‘Aşkla gönül sūzān derdle ciger biryān
 Teşnelere yār hemān bir şu diyelim ‘âşık

Vir cām-ı ḥalāvetden kandır bizi lezzetden
 Şun bāde-i vaḥdetden tolu diyelim ‘âşık

Zāhirde şeri‘ atden bātında tārīkatden
 Aç bize ḥaḳīkatden kapu diyelim ‘âşık

Āşār-ı celālîndir esrār-ı vişālîndir
 Envār-ı cemālîndir her su diyelim ‘âşık

Nûri gibi uşlandı ‘aşkıñ meyine kândı
 Dīvānelere şimdi uşlu diyelim ‘âşık

Ḥazreti Nûri

Sevdā-yı ḥayālîñle dīvāneyim ey Mevlā
 Luṭf eyle vişālîñle uşlanayım ey Mevlā

‘Aşk âteşine cânım yanmağda bulur lezzet
Çün şem‘-i cemâliñle pervāneyim ey Mevlā

Vir cām-ı halāvetden kandır bizi lezzetden
Şuñ bāde-i vaḥdetden mestāneyim ey Mevlā

Varlık geleli senden eşer kâlmadı benden
Farq itmez olub kendim bilmem neyim ey Mevlā

Envār-ı cemâliñle dil zulmet-i kemtersin
Vay nār-ı celâliñle ben yanayım ey Mevlā

Nüriniñ gönlünde çün maḥfidir ezel kenzi
Derdiñle ḥarāb oluṣ vîrāneyim ey Mevlā

2b

Ḥazreti Nesīmī

Her yana kim bakdıñ ise anda sen Allahı gör
Kancaru kim ‘azm idersen şümme veche Allahı gör

Bu ikilik yerde senden gec şahbāyı ref‘ kıl
Gel bu birlik vaḥdetinden bāde būs Allahı gör

Gec enāniyet sözünden gönlüni vîrāne kıl
Nicesin tîzcek bilürsin küntü kenzullāhı gör

Hic ekber kılma‘a isteseñ gel ey zāhid beru
‘Āşıkıñ ḳalbi içindedin bu beytu'llāhı gör

Cān gözile baqdıñ ise kâ'inātıñ 'aynına
Andan özge nesne var mı hasbetu'llāhı gör

Münkir-i rü'yet degilsıñ şüret-i haq görmese
Baqdığınca her nazarda 'ayn-ı zātu'llāhı gör

Levh-i ihlāşı eylediñse gönlüni ey muttaqı
Kürsi'-i rahmāna ağıdñ gel de 'arşu'llāhı gör

Ölmeden nefsi öldürenler cismiñe bulur hayat
Nefha'-i Rūḥu'l-kudsden maḥẓ-ı rūḥu'llāhı gör

'Ālem-i ḥikmetden bilürsıñ gel bir degil ey ḥakīm
Sen Nesimī mantıkından diñle faẓlu'llāhı gör

Ḥazreti Eşrefzāde

Bir ben degil seni seven cümle 'ālemdir sevice
Yüz biñ ola her kûşede yoluna canlar virici

Ben kim olam seni sevem yoluña cānımı virem
Sevenleri çün görürüm bende bir boynum egici

Varın soruñ mürşidlere var mıdır bu derde çāre
Hiç ola mı deste ir düşmanla dost olıcı

Düşman didigim nefsiñdir şol ṭama' ile şarşañdır
Kes ṭama' ṭadların dosta 'āşıkım diyici

'Āşık nefsine uymadı cānını virdi tuymadı
Kim ki cānına kıymadı oldur ol yalan deyüci

‘Āşık kendüden el yudı dünyâyı âhireti kôdı
Hiç añmaz bişey yâdı kendini yoğa şayıcı

Ťurmaz aķar gözi yaşı hiç oñulmaz bağı başı
Āhla zār olmuş işi kimse yok ĥālin şorıcı

Ya‘ni ol da ‘āşıkım dir tıyunca yer yatur uyur
Nefsiñe dil-keş dirir o utanmaz laf örici

Eşref oğlu Rūmī gibi şöyle mücrim eksikli kıl
Arasalar bulunmaya nefsinı hevāya kırıcı

3a

Hazreti Nūri

Ey ‘āşık-ı dīdār olan tevḥīde tevḥīde gel
Ey derd-i ‘aşķa yār olan tevḥīde gel tevḥīde gel

Derdle bir kez āh idüb ġāfilleri āgāh idüb
Maķşūdınñ Allah idüb tevḥīde gel tevḥīde gel

Var ise sende derd-i Ḥaķ vārın nār-ı ‘aşķa yaķ
Kaldır ĥicābı Ḥaķķa baķ tevḥīde gel tevḥīde gel

Gel hem dem ‘āşık iseñ ‘aşķ ile yaraşuķdur Allah
Ol ḥazrete müştāk iseñ tevḥīde gel tevḥīde gel

İrmek dilerseñ ol güle ey Nūri öykün bülbüle
Cān u gönülden şevķle tevḥīde gel tevḥīde gel

Hazreti Nesîmî

Ey cemâliñ nûr-ı şubhân ellezî isrâ imiş
 ‘Abdehû leylen tapuñdur Mescid-i Aḳsâ imiş

Sözleriniñ her birisi nefḥa ’-i Rûḥu'l-Ḳuds
 Lebleriñ ma‘nâ eyleyici ila'l-mevtâ imiş

Alnıñ yazdı Ḥudâ innâ feteḥnâ sûresin
 Ḳâf ve'l-ḳur‘ân yüzüñdür sidre ’-i a‘lâ imiş

‘Ârıznıñla iki zülfüñ lâ yezâlî görünür
 Ma‘nâ ’-i bey‘u'l-meṣānî ‘ilmü'l-esmâ imiş

İşniñ ‘âşıḳlara beytü'lḥaramıñ mervesi
 Ka‘be yüzüñ oldı zülfüñ ‘urvetü'l-vüṣṣâ imiş

Ṭal‘atıñ nûr-ı tecellî ve‘d-ḍuhâniñ mazḥarî
 Ḳâb-ı ḳavesyn oldı ḳaşıñ zülfüñ ev ednâ imiş

Ey Nesîmî çünki gönüñ vaḥdetiñ deryâsıdır
 Yedi deryâ ḳubbesinde mevc uran deryâ imiş

Yeter müstaḡraḳ-ı bezm-i elest ol
 Gel ey derd ehliniñ dermânı bülbül

Yeter ol cāmla ḥayrân-ı mest ol
 Gel ey derd ehliniñ dermânı bülbül

Mesîḥâ gibi dem ur ‘âşıḳâne
 Ḥayât irsün anıñla merd-i cāna

Vedā‘ itdik meger iki cihāna
Gel ey derd ehliniñ dermānı bülbul

3b

Yeter dost meclisinde keşf-i zār it
Ḳudūmūñle bizi gel ser-firā it

Nevāsimi kāh ‘İraḳ vü kāh Hicāz it
Gel ey derd ehliniñ dermānı bülbul

Görünmezsın bu çeşm-i ḥurde-bīne
Ḳadem başmaz mısın artık zemīne

Yeter yandı firāḳ odına sīne
Gel ey derd ehliniñ dermānı bülbul

Gerekmez zevḳi şol bāḡ-ı cināniñ
Yolun göster bize ol bī-nişāniñ

Umarlar ḥasta diller ırmaḡāniñ
Gel ey derd ehliniñ dermānı bülbul

İsmā‘il Ḥaḳḳı

Eger vār ise çeşmiñ ḥaḳḳın envārına yok perde
Görinür pertev-i nūr-şifāt-ı pāki her yerde

Bu sırrı degme dil bilmez bu nūrı degme göz görmez
Meger kim kātib-i ḳudret anı yazmış ola serde

Ezel bezminde cām-ı ma‘rifet nūş eyleyen ‘ārif
Ebed feyz-i Hüdā ile oldur ‘ālemde perverde

Gider şirk-i vücūdı idegör tevḥīd ile ülfet
Cihādiyet her nefes naḡşın kim ğayret gerek erde

Lisān-ı ḥaḡdır ey Ḥaḡḡı di lā mevcūd illā hū
Naẓar kıl ḥaḡḡ-ı naẓarla dā’imā ol vāḥid ü ferde

Ḥazreti Nesīmī

Baḡr-i zātın güheriyim men Müslüman olmağım
Ehl-i imāna yaḡınım men Müslüman olmağım

Tengri’i bildim tanıdım küfr ü imān ḡandedir
Küfri virdim aldım imān men Müslüman olmağım

Az şeri‘ at az ṭarīḡat dōrt kitābı okudum
Bu kitabı ḡünkü bildim men Müslüman olmağım

4a

Ḡün menem anam Müslüman hem daḡı atam bile
Bu Müslüman şer‘i üzre men Müslüman olmağım

Mescid ü miḡrāb u minber bendedir ‘ayne'l-yaḡīn
Bu sözün küfri nedendir men Müslüman olmağım

Ka‘be vü putḡāneyi farḡ itmeyen gelsün beri
Dönüşüm yoḡdur ‘Aliden men Müslüman olmağım

Ben Nesîmî hâkķı buldum secde'-i şâkir eyledim
 Çün muşavver mü'min oldum men Müslüman olmağım

Ḥazreti Nûri

Cihân halkı kamu yârab saña 'âşık seni ister
 Liķāña mübtelâlar heb saña 'âşık seni ister

Eger bende eger sulţan eger dānā eger nādān
 Talebkār olmada yeksān saña 'âşık seni ister

Felekler eyleyüb devri melekler eyleyüb seyri
 Eger insan eger ğayrı saña 'âşık seni ister

'Aceb serdir 'aceb pazār ki bülbül-i zār ider her bār
 Eger gönüldür eger gülzār saña 'âşık seni ister

Kimi mest ü kimi ḥayrān kimi nālān kimi giryān
 Vişāliñi umar her cān saña 'âşık seni ister

Ezel bezminde içmişler 'aceb 'aynı geçmişler
 Cemāle ağız açmışlar saña 'âşık seni ister

Olar kim 'aşķa dil bağlar eger tağlar eger bağlar
 Bu Nûri-veş ciger tağlar saña 'âşık seni ister

Ḥazreti Nesîmî

Ķāmetiñe elif diyen yüzün özüne ḥayāl ider
 Her ki diler vişāliñi arzū-yı muḥāl ider

Şol elâ gözden ey gönül şaķın ki uş saña dirim
Uykuda şanma anı kim uykusu yokdur âl ider

Zülfünü hâk-i reh gibi şaldı ayağı altına
Görünce hâķ-ı ‘ âlemiñ ‘ ömrini pâymâl ider

Yüzünü göster ey şanem hâķ-ı cihâna perdesiz
Tâ göreler ki hâķ nice şun‘ mı ber kemâl ider

Mülkle mâl u saltanat bir çü ya şaymaz ey gönül
Her ki diyâr-ı vişâliñi ya taleb-i cemâl ider

4b

Kaşına ya şol alnıña beñzedirim özüm deyu
Ki döner ey bedr olur ki özini hilâl ider

Şer‘ -i ğamiñ Nesimiñ şol göz ü kaş u saca sor
Gör nice her biri saña şerh u beyân-ı hâl ider

İsmâ‘ il Hâķķı

Sefer idüb hâķdan hâķķa gel gidelim dosta
İrelim vech-i mutlak gel gidelim dosta toĝrı

‘ Aşķla acub yolları geçelim yüce belleri
Döndürüb hâķķa dilleri gel gidelim dosta toĝrı

Bülbül gibi hâr içinde kalma yûri zâr içinde
Turmayub âĝyâr içinde gel gidelim dosta toĝrı

Ḳadem alalım keşretten ḥayır tıyalım vaḥdetden
Ḥalāş olalım fırkatden gel gidelim dosta toğrı

Vaṭana ir ağlama g l şem ile bağ-ı ḥaḳda gel
Ḥaḳḳıya y r ol ey g    l gel gidelim dosta toğrı

Ḥazreti N ri

Mazhar-ı elṭ f-ı z t olduğ gelen gelsün ber 
Maṭla  -ı n r-ı şan  at olduğ gelen gelsün ber 

Muṭṭaşıl ḥaḳ bize giydirmiştir ḥil fet ḥil  atin
Şehriy r-ı şehir-i cih n olduğ gelen gelsün ber 

Nuşret-i  y t n  yazub neşv-i remzde ol ḥ d 
Ḳ hir-i ḍarb-ı   ad t olduğ gelen gelsün ber 

Mecmu ul-baḥrini mesken kıldı Ḥıẓr   ağlımız
Menba  -ı  b-ı ḥayat olduğ gelen gelsün ber 

Z hir   b tında   n fetv  ile r  y  ile
Şal cümle m şkil t olduğ gelen gelsün ber 

Tevbe-i tel  n iḥs n eyledi karar ala
R ci  -  afv-ı   uş t olduğ gelen gelsün ber 

N riy  Mevl  şırat-ı m sta  mi bildir b
Mürşid-i r h-ı nec t olduğ gelen gelsün ber 

Hazreti Nesimî

‘Älemde bu gün sencileyin yâri kimiñ var
Ger var dir iseñ yok dimezem varı kimiñ var

5a

Maḥbûb kamer yüzli perî çehre ögüşdür
Yañaqları gül la‘l-i şeker bârı kimiñ var

Dildâr-ı mecâzî bulunur ‘âşıka yüz biñ
Beñzer saña taḥkîķde dildârı kimiñ var

‘Aşkıñ ğamına eylemişim göñlümi maḥzen
Bir bencileyin maḥzen-i esrârı kimiñ var

Gerçi gicesi maṭla‘-ı envârdır anıñ
Zülfî gibi bir maṭla‘-ı envârı kimiñ var

Ay boncığıdır dâne şan cevherini bil
Tâ ki bilesin lu'lu'-i şehvârı kimiñ var

Tatar saçıñ tevzîni tüccâr ile gönder
Tâ kim bileler tâķa-i Tâtârı kimiñ var

Can ile cihân-ı yâre fenâ kıldı Nesimî
Anıñ gibi bir yâr-ı vefâdarı kimiñ var

Hazreti Nûri

Sînesi dāğına merhem bulmadı
Neylesün bîçâre ‘âşık neylesün

Bağlarınıñ başına berām buldı
 Neylesün bîçāre ‘āşık neylesün

Bir oñulmaz derde düşmüşdür gedā
 Şerh olunmaz dil ile olmaz edā

Senden olmazsa ‘ināyet ey Hūdā
 Neylesün bîçāre ‘āşık neylesün

Nice bulsun ‘āşık-ı şeydā seni
 Hācesi müstağnīdir çün kul-ı denī

Bende-i miskin kanı Mevlā kanı
 Neylesün bîçāre ‘āşık neylesün

Şem‘-i ‘aşka yandı dil pervānesi
 Gül gül oldu vücūdı hānesi

Ya nesi kâldı faķiriñ ya nesi
 Neylesün bîçāre ‘āşık neylesün

Qābil ise ‘ālemi nūr-ı celāl
 Gizler ise nūrını vech-i cemāl

Nīcesi seyr ide Nūri bî-mecāl
 Neylesün bîçāre ‘āşık neylesün

5b

İsmā‘il Hakkı

Bu ‘aşkıñ mübtelâsı zühdle takvâ nedir bilmez
Şu kim mağlub olubdur lâ cürm da‘vâ nedir bilmez

Göñül kim şaldı deryâ-yı fenâya sâhile bakmaz
Düşen girdâba çünkim ağla kıra nedir bilmez

Tecellî sa‘vetinden kendiñ âhır bî-şu‘ûr eyler
Olub mest-i fenâ dünyâ vü mâfihâ nedir bilmez

Bu bir cezb-i ilâhîdir ‘ağıldan bundan baış olmaz
Bilen ders-i haqîkat fikhile fetvâ nedir bilmez

Muhabbetden dimâğ-ı câna Hakkı çâşını vir kim
Bu şöhetden muhabbet tatmayan helvâ nedir bilmez

Alan sensin viren sensin kılan sen
Ne virdiñse odur ğayrı nemiz var

Haqîkat üzre añlayub bilen sen
Ne virdiñse odur ğayrı nemiz var

Tutan el ü ayak senden gelübdür
Gören göz ü kulağ senden gelübdür

Efendi dil dudak senden gelübdür
Ne virdiñse odur ğayrı nemiz var

Hüdâyâ biz bu zâtı kande bulduk
Bu ef'âl ü san'atı kande bulduk

Kande bulduk
Ne virdiñse odur ğayrı nemiz var

Bizim ahvâlimiz ey hayy u kayyûm
Cenâb-ı pâkine heb cemâl ma'lûm

Buyurduñ oldu illâ kaldı ma'dûm
Ne virdiñse odur ğayrı nemiz var

6a

Hâzreti Nûri

Ey zâhid-i fersûde dil 'irfâna gel 'irfâna gel
Fermân-ı 'aşka bağla bil seher tana gel tana gel

Âh it gönülden zârla müstağrak ol envârla
Pür şevk olub didarla vicdâna gel vicdâna

Görme dilerseñ dilberi terk-i cihân it gel beri
Bu 'arşada yok it seri cevgâna gel cevgâna

Olmağ dilerseñ ehl-i sırr-ı cennet kuvâ-yı nefsi kır
Şevk ile harâb-ı zikre gir devrâna gel devrâna

Gel şâh-ı 'aşka çâker ol 'âlemlere ser 'asker ol
İki cihanda server ol meydâna gel meydâna

‘İyd-i vişāl oldı yine anlar elāl oldı ne
 ‘Arz-ı cemāl oldı yine urbāna gel urbāna gel

Nūri dilerseñ feyz ola bu farin albiñ ola
 Deryā gibi pūr mevc ola ‘ummāna gel ‘ummāna gel

azreti Naşī

‘iāb-ı ‘ilm illā semā rumūz-ı serā insandır
 Kitāb-ı nota-i evvel aīat ehl-i ‘irfandır

Lisān-ı ‘ilm-i imrārīñ o kim fehm eylemez remzin
 Görinūr şūretā insan velī ma‘nide ayvandır

Olar kim rūy-ı dildārı temāşā itdi her yüzde
 Çıarlar aradan anlar bu ma‘nā özge seyrandır

açan kim ol kemān ebrū girer meydān-ı ‘a ire
 Baın ob eyler ‘aılar anıñkim zūlfi evgandır

Diler bir demde atl eyler serāser ‘ālemiñ alkıñ
 Diler ay ebed eyler amusı ūm-i sulandır

Be-nās-ı dest-i udretdir yıılmaz bilmez ol Naş
 Libās tāzeler ancak ‘aıllar bunda ayrandır

azreti Hindī

Luf idūb bir kez naar iderse ger sulānımız
 Kūrsī degil ‘arşdan daı ‘ālī ola meydānımız

Benlik aradan dūr ola z̤ulmet gide pūr nūr ola
Maḥzun gōñūl mūrūr ola ma‘ mūr ola vīrānımız

Vaḥdet şarābın kim iče fānī ‘ alāyıkdan geče
Ger ḥaşr ola nice nice ayılmaya mestānımız

6b

Şevk ile bülbüller öter āvāzı āfākı tutar
Her laḥza gül biter hiç şolmaya bostānımız

Ola Hūdāyiye ‘ aṭā cān sem‘ ine ire nidā
Dedin viren kādīr Hūdā bir gün vire dermānımız

Ḥazreti Nūri

Ey beni ‘ aşk āteşine yandıran
‘ Aşk seniñ ‘ āşık seniñ ma‘ şūk seniñ

Hem seven hem sevilen hem sevdiren
‘ Aşk seniñ ‘ āşık seniñ ma‘ şūk seniñ

Yanar ise ‘ aşk ile cān u benim
Geçer ise āhla dūn u günüm

Heb seniñdir arada nem vār benim
‘ Aşk seniñ ‘ āşık seniñ ma‘ şūk seniñ

‘ Āşıkıñ kalbine kılsañ bir nazar
Māsivādan anda qalmaz hiç eşer

Saňa iren cennet-i hūrī nider
 ‘Aşk seniñ ‘āşık seniñ ma‘şūk seniñ

Luţfla aňa diseñ ey derdmend
 Nice olduñ ‘aşkıımıñ kaydına bend

Nicedir ‘aşkım saňa itdigi fend
 ‘Aşk seniñ ‘āşık seniñ ma‘şūk seniñ

Maḥzā luţfuñ ile ey kâdir Allah
 ‘Āşıkıñ ḥāline eylegil nigāh

Bir gedādır Nūri kuluñ pādişah
 ‘Aşk seniñ ‘āşık seniñ ma‘şūk seniñ

Ḥalil

Yārini yārın görendir kim bugün yārın görür
 Bunda yārın görmeyen yārın kaçan yārın görür

Her ki keşretten geçüb oldu ‘alāyıkdan berī
 Vaḥdetiñ buldı tarīkiñ ḥaqqıñ envārın görür

Kim ki nefsiñ bilmedi rabbini bilmez şeksüzin
 Nefsini bilenler ol kim kendi miqdārın görür

Ka‘be-i ma‘nāyı ‘ārif dem-be-dem eyler tavāf
 Ḥacı süretdir ol kim ki divārın görür

7a

Yārın anda şöhet-i dīdārdan mahrūm olur
Kim ki gergi gibi bunda dünyā murdārın görür

Aşılan dār-ı belāya dünyāda Manşūr-veş
Nice dilşād olmasun kim rüy-ı dildārın görür

Ey Halil şol hümā himmet-i faķır ol kim müdām
Arzū-yı cennet itmez dost dīdārın görür

Ḥazreti Nesīmī

Sen misiñ ey māh şūret cennetiñ ‘aynında şor
Gözleriñ ‘ayn-ı belādır vechiniñ altında nūr

Çeşme-i zemzem lebiñ sıralanmışdır sözleriñ
Kim ola ol kim kıla mührle vuşlata şabūr

Şübheden arandı ol kim kıldı ıkrār-ı şalāt
Tā ebed mest oldu içdi cür‘a-i mā’-i tahūr

Kim ki maḥbūbun liķāsın gördi ol ‘ayne’l-yaķın
Vechini sürdi türāba rabbini kıldı şükür

Kemterin oldu Nesīmī fażl-ı ḥaķķıñ çākeri
Çünki fażla vāşıl oldu ‘aşķla buldı ḥuzūr

Ḥazreti Muştafa Hāşimī

Dilā ‘anķā şıfat ol kim saña bende ola sultān
Ḳana‘at kenzini bul kim fenā irmez ola ey cān

Tevekkülde olub dâ'im begim zül-i ihtiyâr itme
Ki er-rızku 'ala'llâhıñ ide gör ma'nîsin iz'ân

Şaķın mekrine aldanma zen-i dünyâyı nâ-pâkiñ
Ki tıfl-i dil gider elden saña dost olmaz ol düşman

Ders-i tevḥîdine ḥaķķıñ gice gündüz idüb ğayret
Begim ḥidmet iden kula efendisi ider iḥsân

Ḳabûl it Hâşimiñ candan bu nuşḥ-ı pür kuşûrını
Saña bunca kerem itdi ider yine yüce Sübhân

Ḥazreti Nakşî

Bugün şol 'ıyd-i ekberdir gelür kurbân 'âşıklar
Giyerler câme-i gülgün kıyarlar câna 'âşıklar

Ḳarar itmez düşer gönlüm görünce şem'-i küyîña
Yanar kandil 'aşķ içre olub pervâne 'âşıklar

Şarâb-ı 'aşķ-ı dildârı içüb meyḥâne'-i dilde
Tamâmet aldırub 'aķlıñ gezer mestâne 'âşıklar

7b

Yanarlar bûşe-i 'aşķa fenâfi'llah olub anda
Olurlar lu'lu'-i cevher irer ol kâna 'âşıklar

Bular ol baḥrilerdir kim bugün deryâ-yı 'aşķ içre
Görüb ol dürr-i yektâyı talar 'ummâna 'âşıklar

Bilād-ı şemtinde dildādıñ kesilmiş kelleler bir bir
Şehīd olmuş yatur gördüm boyanub kıana ‘āşıklar

Başın toz eylemiş Nakşī girüb meydān-ı ‘aşk içre
Şalādur cem‘ olub gelsün bugün meydāna ‘āşıklar

Hzreti Şems-i Tebrīzī

Bi hamdillah dirim Allah alub ‘aqlımı fikrullah
Dilimde zātıñ esmāsı baña üns oldı zikrullah

Bu tevḥidden murād olan cemāl-i zāta ırmekdir
Görinen kendi zātıdır degildir şanma ğayrullah

Göñül āyinesin şūfī ider iseñ eger şāfī
Açılır saña bir kıābı ‘ayān olur cemālullah

Şems-i Tebrīz bunı bilür eḫad kıalmaz fenā bulur
Bu ‘ālem küllī maḫv olur hemān bākī kalur Allah

Hzreti Yūnus

Yanmaḫdan uşanmazam pervāne miyim bilmem
Hiç şoñunı şanmazam dīvānemiyem bilmem

Her şām u şehir zārım gūş eylemez ol yārım
Bakmaz baña hünkārım bīġānemiyem bilmem

Kālbimde ocaġım bu sinede tığım var
Ateşde tıraġım var heb yanamıyem bilmem

Dilhâne Һarāb oldu yıķıldı türāb oldu
Her cānibi bāb oldu vīrānemiye bilmem

Nūri dem-i dehşetde baһr-i ğām firķātde
Қа‘ rıyam Һayretde dūrdānemiye bilmem

Һazreti Yūnus

Bilmem nideyim ‘aşkıñ elinden
Қande gideyim ‘aşkıñ elinden

Miskinim Һaĝlar göz gözyaşı Һaĝlar
Тurmaz қan aĝlar ‘aşkıñ elinden

Қaddim yay oldu baĝrım nāy oldu
İşim vāy oldu ‘aşkıñ elinden

8a

Diñle zārımı қoydum ‘ārımı
Virдим serimi ‘aşkıñ elinden

Varım vireyim ‘ūryān olayım
Қadre ireyim ‘aşkın elinden

Yūnusuñ sözi kül olmuş özi
Қan aĝlar gözi ‘aşkıñ elinden

Ḥazreti Ḥüdāyī

Müsaḥḥar emrine heb cümle eşyā
Seniñdir ḳavl mestiñdir ḥükm efendi

Elin altındadırdüyā vü ‘uḳbā
Seniñdir ḳavl seniñdir ḥükm efendi

Kiminiñ derdine dermān idersin
Kimine āteşi gülzār idersin

Kimini Muştafā muḥtār idersin
Seniñdir ḳavl seniñdir ḥükm efendi

Ḳatı Eyüb gibi şol şabra ṭāḳat
Ya İsmā‘ il-veş ḳurbāna cür’et

Meger kim idesin fażlıñla merḥamet
Seniñdir ḳavl seniñdir ḥükm efendi

‘Aşāna merḥamet vü gufrān iden sen
Göñüller derdine dermān iden sen

Ḥüdāyīye ‘aṭā iḥsān iden sen
Seniñdir ḳavl seniñdir ḥükm efendi

Merd-i merdān-ı Ḥüdāniñ kārı zıkrullah olur
Ṭālib-i dīrār-ı Ḥaḳḳıñ yārı zıkrullah olur

Vuşlat-ı Mevlā dilerseñ iki ‘ālem terkiñ ur
Sālīk-i rāh-ı Ḥüdāniñ vārı zıkrullah olur

Ehl-i derd ol söyleme bî-derde derdin sen sen ol
Dilde pinhân-ı ‘âşıkîñ inkârı zikrullah olur

Gel ‘avâm ile kelâm eyleme kalbiñ nesh olur
Ehl-i tevḥîdiñ müdâm güftârı zikrullah olur

Gitmesün Seyyid Nizâm oğlu dilinden zikr-i hû
Zulmet-i dil şehriniñ envârı zikrullah olur

8b

Hazreti Nesimî

Düşürmüş ğurbete zülfüñ hümâyun-ı gölgesin âya
Te‘âlallah zehî sünbül te‘âlallah zehî sāye

Naẓîriñ yazamaz ayrık ezel naḳkāş ruḥsârîñ
Ki ḥüsnüñ devri ḥatm oldu bu ruḥşâr-ı dilārāya

Ḳaşıñ mi‘râcına şûfî irişmek ister ey ḥūrî
Velî her ḳaşır idrâkiñ avcı irmez oraya

Yüzüñ ve‘ş-şems ü yâsindir müşennâ kirpigiñ ṭāḥā
Ṭanıḳdır ellezî esrâ bu mi‘râca bu isrāya

Saçıñdır leyletü'l-isrâ ḳaşıñ oḥı vü mā oḥı
Ḳatı ḥaḳdan irişmiş cān bu mā evḥā vü o şāye

Ruḥuñ esmā’-i ḥüsnâdır te‘âlâ şāna gör kim
Ne iḥsân eylemiş muḥsin o ḥüsn-i şûret-i esmāya

Vişāliñ kıymeti durur nihāyetsiz deñiz-i ‘aşkıñ
Bu deriñ kânet ol buldı ki ‘arķ oldu bu deryāya

Şaçıñ bûy ruḥuñ rengi ne zibā renk deyu der kim
Güli gülzāra gülzāra gönderdi bıraķdı miski şaḥrāya

Şaçıñ vaşlından ol ‘āşık ḥayāt-ı cāvidān buldı
Ki teslīm eyledi cānıñ bu reyḥān-ı semen-sāya

Gel ey tûbā sūcūd eyle bu sīmīnber sehī serve
Ki emr-i escedü geldi bu ra‘nā ḳadd-i bālāya

Bugün şıl māhtābıñ yüzüñ gör zāhir ey ‘ābid
Ki maḥrûm oldu ol ḥāke sen maḡrûr oldu ferdāya

Perişān zülfünüñ ḥālın nedir sen bilmeñ ey ‘āķıl
Bu sevdāince sevdādır ṭolaşma sen bu sevdāya

Münevver ‘abheri terkiñ adın yaḡmaladı ‘aşkıñ
Muḡl her ḳānde varırsa düşer tārāc u yaḡmaya

Nesīmī tā seni bildi dedi kimde cüdā oldu
Kesildi mā vü menlikden uşdı zāt-ı yektāya

Hazreti Yûnus

Uyan hey ḡāfil ḡafletden uyan
Var bir mürşide şor niye geldiñ

‘Aķlıñ başına der söze inan
Var bir mürşide şor niye geldiñ

Ƙanı ya seniñ şol anan atan
Anlar degil mi tobrağda yatan

9a

Bunda degildir andadır mekân
Var bir mürşide şor niye geldiñ

Bu bir yaylağdır konanlar göçer
Ecel şerbetini añsızın içer

Dünyāya gelen āhrete göçer
Var bir mürşide şor niye geldiñ

Ağşam olunca yatağ gözleme
Şabağ olunca otlak gözleme

Sen bu nefsine fırsat gözleme
Var bir mürşide şor niye geldiñ

Hiç kulavussuz kuşlar mı uçar
Mürşid kişiye toğrı yol açar

Mürşidi olmayan kalurmış nāçar
Var bir mürşide şor niye geldiñ

Ey Yūnus umaram sen bu öğüdi
Kendi nefsine virseñ yigidi

Bilürem din sende gel imdi
Var bir mürşide şor niye geldiñĤazreti Eşrefzāde

Dost yoluna gidenlere uydum aña yetmek gerek
Kim ki yoldaşı olub kimileri terk itmek gerek

Ol mürşid elin tuta qalmaya dünyā āhirete
Hiç dimeye hālim nite bildigin unutmak gerek

Çünkü bu yoluñ zaḥmetiñ raḥat bile her miḥnetiñ
İki cihan sa‘ ādetin cümle hiçe şaymak gerek

Nefsine zecr ide katı hiç añmaya ‘ākıbeti
Dosa bulmağı vuşlatı düni güne katmak gerek

Meşgul ola riyāzete bel bağlama ‘ibādete
Müştaş olan ol ḥazrete ne uzanub yatmak gerek

Şular kim gece kendüden ne cāna aña ne ḥod ten
Cansız gider dosta giden daḥi diyem nitmek gerek

Canlılar varmaz bu yola cānım diyen yolda qala
Can tek iden dostı bula candan sefer itmek gerek

Eşre oğlu Rūmī yāri
Sevenleriñ budur kārı

Ol dost için aḡuları
Şeker gibi yutmak gerek

9b

Ḥazreti Seyfullah

Estağfuru'llāhe'l'āzīm mūrā'iniñ işlerine
Gördi sücüd eylemedi dilberimiñ kaşlarına

Göñül karanlığı gidüb ne hoş münevver oldu
Bir nazar it dilberimiñ incü gibi dişlerine

Her kaçan ol serv-i revān görsem revān olduğunu
Nîl-i Fırat beñzemeye gözlerimiñ yaşlarına

Başdan ayağa yārimiñ nūr idüğün bilmediler
Zāhidiñ eksik olmasun belālarda başlarına

Vech-i dilberi zāhidiñ görmediği 'acib değil
İrmedi dost tecellisi içlerine taşlarına

Şūfî bu 'aşk işiñ değil dertlere uğradır seni
Yar yüregim bir nazar it bu bağrımiñ başlarına

Şavm-ı vuşlata vechile şanma biter zāhid işiñ
Mürşide teslim olagör telķin ide gūşlarına

Seyyid Nizām oğlu cihān tıldı cemāl-i yārle
Görmediler gözler anı girmedi hem de şehrine

Ḥazreti Hüdāyī

‘Aşķ ma‘şūķı idelden ihtiyār
‘Aşķa hoş zindedir şeydā gönül

Yerde gökde eylemez oldu karar
Bir kapuya bendedir şeydā gönül

Ey hüdāvend-i kerīm-i müste‘ān
Māil olmaz dillere gün u mekân

Sensiz eglenmez kalub ‘āşıkān
Sen bilürsin kandedir şeydā gönül

Cānib-i maṭlūba per ü bāl açar
Ṭā’ir-i ḳudsī gibi dūn gün uçar

Dil-i Hüdāyī ‘aşr u kürsiden geçer
Şanmağıl kim bundadır şeydā gönül

Ḥazreti Nūri

Derde devā bulunmaz ise bī-çāre ḳullar neylesün
Dilde şafā bulunmaz ise bī-çāre ḳullar neylesün

Ey pādişāh-ı bī-nişān künhüne irmez ‘aḳl u cān
Ḥayretde iken dü cihān bī-çāre ḳullar neylesün

10a

Ḳul bir za‘if ü bī-mecāl ‘aḳlı aña olmuş ‘uḳāl
Sensiz seni bulmak muḫal bī-çāre ḳullar neylesün

Canlar umar vaşla ire şems-i cemāliñ göre
 Tākati mi var isem tura bî-çāre kullar neylesün

Ey hay u kayyūm ebed ihsāniñ umar ehl-i derd
 ‘Āşıkā itmezseñ meded bî-çāre kullar neylesün

Mevlā kayırmazsa kulı Nūri nice bula yolu
 Menzil uzak dergāh ulı bî-çāre kullar neylesün

Ḥazreti Yūnus

Anca zār eylerken şol bülbül eyler
 Anı ol eylemez illā gül eyler

Bağar gülde görür dostuñ cemāliñ
 Çağırır beni delü şol eyler

Ne görüñdi şu Ferhadıñ gözine
 Kayalar kesüben dosta yol eyler

Ne görüñdi Şāh İbrāhim gözine
 Tācını tahtını yaqub kül eyler

Ne gördi Leylāniñ yüzünde Mecnūn
 Aqıdub gözyaşıñ āb-ı seyl eyler

Bî-çāre Yūnusun altun sözini
 Nādāna söyleme kızıl yol eyler

Şems

Göster cemālîñ şem‘ini yansun oda pervāneler
Devlet degil mi ‘āşıkā şem‘ine karşı yanalar

Ey hālî çok a‘lā gözün yağmaladın gönlüm evim
Pek bağı ‘aşkıñ zencirin boşanmasun dīvāneler

Mescid ile meyḥāneyi ısmarladık zāhidlere
Ḥaḳḳa ‘ibādet itmege yeter bize meyḥāneler

Ben niye tevbe etmezem a‘yār elinden içmezem
Ḳudretü'l-bāde şun bize tolu tolu peymāneler

Bezm-i ezelden bir ḳādeḥ şundı bize luṭfı ile
Bir cür‘asından mest olur yüz biñ delü dīvāneler

Cevr ü cefā ḳılmağla Şems seni terk eylemez
Sen şanma kim seni seven senden şehā uşanalar

10b

Ḥazreti Hüdāyi

Bir pādīşāha ḳul ol kim mülki zā‘il olmaz ola
Bir gülşene bülbül ol kim hiç ḥarāb şolmaz ola

Kendiñ ‘ummāna şalagör ğavvāş olub ṭalagör
Bir dürlü güher bulagör kimse anı bulmaz ola

Gerçek ‘āşık olsa sālīk görünür külli şey’in hālīk
Bir mülke olagör mālīk kimse elden almaz ola

Ḳoyalım lāf u güzāfı eyleyelim gel inşāfı
Göñül ol vaḳit olur şāfı aña keder gelmez ola

Sırrını keşf itme yāda ḥāsılıñı virme bāda
Bir dost idin kim dünyāda hiç senden ayrılmaz ola

Gerçek seven cānını virir tenini cānını
Derd odur ki dermānını ḥaḳdan ğayrı virmez ola

Bülbül olub ötmek gerek güller gibi tütme gerek
Bir ‘āleme yetmek gerek fenā eli irmez ola

Zāhidlere uçmaḳ gerek ‘ārif ḥaḳḳa uçmaḳ gerek
Bir çeşmeden içmek gerek içenler ayılmaz ola

Bir ḳapuya mülāzım ol dün gūn Hüdāyī ḳā’im ol
Bir özge ‘ilme ‘ālim ol melek anı bilmez ola

Ḥazreti Naḳṣī

Anadan toğmazdan evvel birlik içre kān idim
Kimseler bilmedi nāmım şöylece pinhān idim

Nice yerliler bunca eşyā ile cümle ins ü can
Gelmemişlerdi cihāna cümleye ben cān idim

Bir nihāi genc idim kim olmamışdım āṣikār
On sekiz biñ ‘ālemiñ yanında ben sultān idim

Ḥalḳ olub sevmek sevilmeḳ gelmemişdi ‘āleme
‘Āṣıḳ-ı şeydāların cān virdiḡi cānān idim

‘ Ālem-i hikmet baħr-i kudret emr-i haħdan her ne var
Faħr-i ‘ Ālem Muṣṭafāya yār olan Kır’ān idim

Āteş-i ‘ aşkıñ yüzünden tāzelense yāreler
Ben aña merhem şarardım bir ‘ acib loğmān idim

Nār-ı Nemrūduñ elinden Hāzreti İbrāhimi
Yağmayub gülşen olan āteş-i sūzān idim

Renc ile emr eylemişken zāhidā İsmā‘ ili
Per açub gökler yüzünden hem inen kurbān idim

Nağşiyā dil hānesinde Haydarıñ bu dersini
Okuyub ger görmeyeydim vāle vü hayrān idim

11a

Hāzreti Hüdāyi

Bir ‘ aşk-ı pāk ihsān ide ol kādır hayy-ı vedūd
Heb sevād-ı ledün gide cānım ide haħkķı şuhūd

Mevlā tecellī eyleye diller tesellī eyleye
İhsān-ı küllī eyleye zāhir ola envār-ı cūd

Gel enfüsī vü āfāka baħ haħkķı bulan ‘ uşşāķa baħ
Bu ‘ ālem-i ‘ ıtlāķa gitsün izāfāt-ı kuyūd

‘ Āriflere ‘ irfān gerek ‘ aşıķlara cānān gerek
Şādıķlara burhān gerek verenden da‘ vā hāçe sūd

Ḳoyub Ḥüdāyi cān u ten vaḥdet diyārına giden
Fānī vüçüdı terk iden bulmaz mı ḥāḳānī vüçüd

Sezā'ı

Sīneñ içre bedr olan māhıñ nedir
Taḥt-ı dilde ḥükm iden şāhıñ nedir

Şaḳlama benden ki dilḥāhıñ nedir
Söyle 'āşık bā' iş-i āhıñ nedir

Derdle 'azm itdigiñ rāhıñ nedir
Ṭālib-i vaşlı iseñ ol dilberin

Yoluna ḳoymaḳ gerek cān u seriñ
Āteş-i hicrān mıdır yoḥsa yeriñ

Söyle 'āşık bā' iş-i āhıñ nedir
Derdle 'azm itdigiñ rāhıñ nedir

Var ise bir yāre olduñ mübtelā
Kim seni vuşlatdan itmişdir cüdā

'Āşık-ı şādık iseñ söyle baña
Söyle 'āşık bā' iş-i āhıñ nedir

Derdle 'azm itdigiñ rāhıñ nedir
Yaḳdı yandırdı seni 'aşkıñ odı

Nālişiñ 'uşşāḳı ḥayretde ḳodı
Gözyaşın kim gördi senden el yudı

Eyżan

Āteş-i ‘aşka yanar pervānesin
Bāş u cāna bakmayan dīvānesin

Gel Sezā’iden bugün uyanasın
Söyle ‘āşık bā’ iş-i āhiñ nedir

Ḥazreti Hüdāyi

Sevdā-yı sevādın geç gel hū diyelim yā hū
Bir meşreb-i şāfi iç gel hū diyelim yā hū

11b

Ḳo keşf ü kerāmeti geç cümle ma‘ālātı
Ḳaşd it bula gör zātı gel hū diyelim yā hū

İşkāt-ı kuyūd eyle efnā-yı vücūd eyle
Şafānı şuhūd eyle gel hū diyelim yā hū

Sālīk bula ümīdi zerre bula ḥurşīdi
Bulmağa bu tevḥīdi gel hū diyelim yā hū

Size ki Hüdāyi yār-ı esrārın ide izhār
Ey derde iden timār gel hū diyelim yā hū

Ḥazreti Yūnus

Mecnūna şor dir Leylā nice oldu
Gitdi Leylā adı dillerde kaldı

Benim gönlüm şimdi Mevlâyı buldı
Yüri Leylâ ki ben Mevlâyı buldum

Leylâyı bildi kulları dâyeler
Mecnûnuñ başında kuşlar yuvalar

Meskenim olmuşdur tağlar ovalar
Yüri Leylâ ki ben Mevlâyı buldum

Ben yalvarır iken sen nâz iderdiñ
Hüdâyı gözleyüb pervâz iderdiñ

Cefâyı çok vefâyı az iderdiñ
Yüri Leylâ ki ben Mevlâyı buldum

Ağlayı ağlayı Ka'be'ye vardım
Leylâ Leylâ dirken Mevlâyı buldum

Halkaya yapışub zârîer kıldım
Yüri Leylâ ki ben Mevlâyı buldum

Ulu kuşlar yuva yapar başımda
Var git Leylâ benim tırma karşımda

Ben Mevlâyı görür oldum düşümde
Yüri Leylâ ki ben Mevlâyı buldum

Derviş Yûnus bu sırlardan acınma
Hakķıñ luţfuñ görüb ğayra saçınma

‘İnāyet-i ḥaḳ olan yerden kaçınma
Yüri Leylā ki ben Mevlāyı buldum

12a

Ḥāzreti Eşrefzāde

Tecellī şevḳ-i dīdārīñ beni mest eyledi ḥayrān
Ene'l-ḥaḳ sırrını cānā anıñçün kılmazam pinhān

‘ Aceb ḥayrān-ı mestim ki bir şeyden bilmezem yāri
Gözüm her ḳande kim baḳsa görünür şūret-i raḥmān

Yüzün görelden ol yāriñ ḳamu maḥv oldu heb vārim
Fenā oldum beḳā buldum beḳāda olmuşum sulṭān

Benim her dertlü dermānı benim her ma‘ deniñ kānī
Benim ol dürr-i bī-hemtā benim ol baḥr-i pāyān

Semāda seyr ider serim cihāna ṭoldı envārım
Muḳaddesler cemī‘ i heb benim serimde sergerdān

Benim ‘ ilm-i ledünümünden hezārān Ḥıẓr olur ‘ āciz
Benim her bir tecellīmde nice biñ Mūsālar ḥayrān

Görürsin şūretā ādem benim emrimdedir ‘ ālem
Felekler vü melekler heb baña maḥkūm ins ü cān

Çevirmiş tenlere bir kez eger sīm bāzını ḳam
Yalın ayak vü baş açık ḳamusı ṭuralar ‘ üryān

Bu āy u gün bu yıldızlar bu giceler bu gündüzler
Bu yār-ı firqatler vü gözler benim emrimdedir yeksān

Cihān tılsımınıñ bendi benim elimdedir şimdi
Benim bugün bu meydanda benimdir tūbile çevgān

Benim şāhı bu meydanıñ benim devri bu devrānıñ
Benim cānı bu ekvāıñ benimle diridir her cān

Benim her vārı vār iden benim ağıyārı yār iden
Benim Mansūrı dār iden benim elimdedir urgān

Degülüm oddan vü şudan ya tobraqdan yāḥud yelden
Benim ābdānı var aydan henüz yogıdi bu ezmān

Zāmānest bī-zamānım ben mekansız bī-mekānım ben
Dü ‘ālemde hemānım ben

Şanurlar Eşref oğlıyam ne Rūmīyem ne İznikī
Benim ol dā ’imü'l-bāķī göründüm şūretā insān

Ḥazreti Hüdāyi

Buyruk seniñ fermān seniñ derd ehline dermān seniñ
Müzniblere gufrān seniñ yā rabbenā yā rabbenā

12b

Sensin bizi icād iden toğrı yola irşād iden
İhsānını mu‘ tād iden yā rabbenā yā rabbenā

Ref' it cemālînden niķāb zā'il ola tā kim hicāb
İhsānîñ olsun bî-ķesāb yā rabbenā yā rabbenā

Yā Vāhîd ü Ferd ü Eķad ey Kādir ü Hayy u Şamed
Eyle Hüdāyiye meded yā rabbenā yā rabbenā

Ėazreti Yūnus

Her kaçan añarım ismiñ ķarārım ķılmaz Allahım
Senden Ėayrı gözüm yaşın kimseler silmez Allahım

Açılır bāĖ u bostānîñ oķunur dilde destānîñ
Sen baķdıĖıñ glistānîñ gülleri şolmaz Allahım

‘ Aşķıñ baķrine talmayan cānını fedā ķılmayan
Şol gül cemālîñ görmeyen meydana gelmez Allahım

Sen yaratdın cism ü cānı sen yaratdın bu cihānı
Mülk seniñdir kerem kânı kimseniñ olmaz Allahım

Derviş Yūnus seni ister luķ eyle cemālîñ göster
Cemālîñ gören ‘ aşıkķlar ebedi olmaz Allahım
Ėazreti Eşrefzāde

‘ Arşdan yüce ķonulmuş eyvānı dervişleriñ
‘ Arş u kürsî levķ u ķalem seyrānı dervişleriñ

Ŗolu Ŗolu ķadeķler iķerler dost elinden
Nişan-ı bî-nişanda cevelānı dervişleriñ

Dervişler dosta gider iki cihānı nider
Mekān-ı lā-mekānda meydānı dervişleriñ

Ne lekesiz niteliksiz bakarlar dost yüzine
Pâyansız devr içinde devrânı dervişleriñ

Dervişleri Hakkâ şor Kur'ân içinde öger
Hâzret işigindedir dīvānı dervişleriñ

Âdem-i yâr olmadan istedin ilerüden
‘Ahdleri var dostla pinhānı dervişleriñ

Dervişleriñ sözini ferîştehler añlamaz
Dört kitâbı cem‘ ider beyānı dervişleriñ

Hızra yoldaş olmazlar Mūsāya sır dimezler
Bir kişidir dostla peymānı dervişleriñ

Cümle yaradılmışıñ dervişler bilür diliñ
Süleyman dañi bilmez lisānı dervişleriñ

13a

Dervişler işbu mülke teferrüce geldiler
İki cihandan öte cihānı dervişleriñ

Bu Eşref oğlu Rūmī dervişleriñ mücrimi
‘Abdülkâdir Sulţandır sulţānı dervişleriñ

Hâzreti Hüdāyi

Vuşlat gibi ni‘ met mi olur yâ rab nice şükr idelim
Hidmet gibi devlet mi olur yâ rab nice şükr idelim

Cūdıñla icād eyledik maṭlūba irṣād eyledik
Cān u dili ṣād eyledik yā rab nice şükr idelim

İnne'l-ḥabībü'l-Muṣṭafā ka kâle lā eḥaṣṣı şenā
Şükrüñ ‘aṭā üzre ‘aṭā yā rab nice şükr idelim

Ḥāzır da sen nāzır da sen kâdir de sen nâşır da sen
Zâkir de sen şâkir de sen yā rab nice şükr idelim

Aḳlām olub cümle şecer deryā midād olsa eger
Yazmayalar ins ü beşer yā rab nice şükr idelim

Eyle Hüdāyiye ñazar ḳalmaya fāniden eşer
Varlık seniñdir ser te ser yā rab nice şükr idelim

Ḥazreti Diyārī

Bu dünyā bir ḥamamdır ki giren terler çıkan terler
Bunı yabmadı bir eller giren terler çıkan terler

Yapan eli yıḳan eli bilmeiz ba‘ de bu erler
Gelen bir bir gider bir bir giren terler çıkan terler

Degilse mürşid-i kāmil olamaz ‘ilmine ‘āmil
Gezer beyhūde bu cāhil giren terler çıkan terler

Şūfī sen mürşidiñ ara bulasın derdine çāre
Delīlin nefsi-i emmāre giren terler çıkan terler

Diyārī sen muḳaddemin ne insansın ne isimsim
Fānī dünyāya seyrānsın giren terler çıkan terler

Ḥazreti Yūnus

Ben yürürüm yāne yāne ‘aşk boyadı beni kâne
Ne ‘ākılem ne dīvāne gel gör beni ‘aşk neyledi

Kāh eserim yeller gibi kāh tozarım yollar gibi
Taşkın ağan seller gibi gel gör beni ‘aşk neyledi

Ben yürürüm ilden ile şeyḫ añarım dilden dile
Ġurbetde ḥālim kim bile gibi gel gör beni ‘aşk neyledi

13b

Ġurbetlik yerde tıruram şeyḫi düşümde görürem
Uyanub melūl oluram gel gör beni ‘aşk neyledi

Akar şu gibi ‘ağlarım dertle yüregim dağlarım
Şeyḫim anıñcün ağlarım gel gör beni ‘aşk neyledi

Ben Yūnus-ı bī-çāreyim başdan ayağa yāreyim
Dost ilinden āvāreyim gel gör beni ‘aşk neyledi

Ḥazreti Seyfullah

Zāt-ı bārīden ḥaberdār olduğımdır suçum
Cümle ‘ālem bilmez iken bildigimdir suçum

Niceler gencīne-i ḥaḳdan ḥaberdār olmadı
Ben vīrāne gönlüm içre buldığımıdır suçum

Küfri virdik kāfire dindāra virdik dīnini
Ben cemāl-i ḥaḳḳa ḥayrān olduğımdır suçum

Māsivādan ‘ālemi albim muaffā eyleyüb
 ol muabbet n r  ile ald ğımdır uum

Z hid  kendin görüb dal itme Seyyid Seyfiye
 Varlıgım terk eyleyüb mav olduğımdır uum

H zreti Erefz de

Gönül dostu cem l-i  yinesidir
 Gönül kim pes tuta dostu nesidir

H y tudur ul bu zıkr-i mab b
 H y l-i dost gönüller m nisesidir

H y l-i ayrıdan g n l  af  ıl
 Ki  f  gönüle dost onasıdır

G n ldedir gönülde pertev-i dost
 Bu gönüller anı genc-i h anesidir

Gönülde buldı dostı  in lar
 O ara isteyen b g nesidir

Gönül ‘ardan yücedir nice bi at
 Gönül zerresini ‘ar d nesidir

Bu kemter Eref olı R m  g n li
 ımk  mecr h  hem v r nesidir

14a

Fāzıl

Vire mi derd-i şanem derdime dermān vire mi
Vaqtidir dem be dem artar yüregimiñ eleme

Hayli demdir ben anıñ gözleriniñ hastasıyam
Süre gelse yüzimiñ üstüne başsa kademi

Yüzümi yire sürüb gice gündüz yalvarıram
Kāffe vire murādın ya baña virmeye mi

Göre bilmem yüzüñi müdde'ilerden şanma
Ey kıızıl gül saña kim çekdi tığinden haremı

Yazayım dersen kalem kirpiginiñ şerhini men
Yarayım bıçağla başdan ayağa kalemı

Fazlı sen mähı seversen yüzüñi dergehe tut
Hāşā maḥrūm kıoya çokdur ulu Allahıñ keremi

Hāzreti Yūnus

Anca zār eyler ki şol bülbül eyler
Anı ol eylemez illā gül eyler

Bakar gülde görür dostuñ cemāliñ
Çağırır kim beni Mecnūn şol eyler

Ne göründi şu Ferhadıñ gözine
Kayalar kesüb dostı yol eyler

Ne görüldi şāh İbrāhim görine

Tācını tahtını yakub kül eyler

Ne gördi Leylānıñ yüzünde Mecnūn

Akıdub gözyaşıñ āb-ı seyl eyler

Bī-çāre Yūnusun altun sözini

Nādāna söyleme kıızıl yol eyler

Şems

Derdiñ nedir be hey ‘āşık bī-çāre neden olduñ

Bir yerde kararıñ yok āvāre neden olduñ

Bir gonca sevib ey dil hār-ı ğama mı düşdüñ

Gül idiñ bu gülşende şad pāre neden olduñ

Ŧoğunmadı çün saña tır-i müjesi yāriñ

Ey sine-i mecrūhum pür yāre neden olduñ

Ol mihr-i cihān ārā oldı mı gözüñden dūr

Ey gözlerimiñ yaşı seyyāre neden olduñ

14b

Gördüñ mi yüzüñ yāriñ evşāfın iştdin mi

Ya sen bu kâdar ‘āşıka dildāre neden olduñ

Pāmāl-i muḥabbetin yokdur başına çāreñ

Çāk bu kâdar ey Şems-i bī-çāre neden olduñ

Ḥazreti Yūnus

Be hey derviş ḥaḳḳı bulam mı dirsın
Bir kāmīl mürşide varmayınca olmaz

Resūlūñ cemālīñ görem mi dirsın
Bir kāmīl mürşide varmayınca olmaz

Niceler geldiler mürşid arayı
Arayanlar buldı derde devāyı

Biñ yılda oḳusañ aḳdan ḳarayı
Bir kāmīl mürşide varmayınca olmaz

Nice yıllar şunda ḳalayım dirseñ
Cümle kitabları bileyim dirseñ

Her ḥārfine yüz biñ ma‘ nā da virseñ
Bir kāmīl mürşide varmayınca olmaz

Ḳaḍılar müftiler cümle geldiler
Kitablarını heb yire ḳoydılar

Sen bu ‘ilmi kimden aldıñ didiler
Bir kāmīl mürşide varmayınca olmaz

Egleniñ ‘āşıḳlar gidelim bile
Nice şādıḳlarıñ baḡrını dele

Cebrā’ıl delildir Muḥammed bile
Bir kāmīl mürşide varmayınca olmaz

Yûnus Emrem bunda ma‘nâ var didi
Bir kâmil mürşide sen de var didi

Ḥazreti Mûsâya Hızra var didi
Bir kâmil mürşide varmayınca olmaz

Ḥazreti Eşrefzâde

Men dost hüdâsına düşdüm özge hüdâ neme gerek
Başımda dost sevdâsı var ğayrı sevdâ neme gerek

Men dostumla peymânemi tâ elestden yeriñ itmişim
Men dostı ‘ayân görmüşüm ḥâb-ı rü'yâ neme gerek

15a

Men dost yolunda nağdimi oynayuben ütölmüşüm
Çün gitdi küllî varlığım ḥavf u recâ neme gerek

Ey zâhid dünyâ yeri var zühdini ‘arz eyleme
Men ‘âşık-ı şūrîdeyim rızık-ı dünyâ neme gerek

Men ezelden mest gelmişem tâ ebed mest giderim
Hiç ayılmaz esrüklüğüm zühd ü taqvâ neme gerek

Men uyğumı fikr timezem düş görüb ta‘bır itmezem
Ben gelmezem ben gitmezem beķâ fenâ neme gerek

Men lâübâlî giderim iki cihânı niderim
Meylim yok sekiz uçmağa pes mâsivâ neme gerek

Gerçi şüretde insanım men sulţān-ı ins ü cānım
Men fāriğ-i dü cihānım işbu ğavğa neme gerek

Men Eşref oğlu Rūmīyem men kādīmim men bākīyem
Men ol mürğ-i lāhūtīyem arz u semā neme gerek

Ḥazreti Yūnus

‘Acib midir delü olmak ‘aşk odına yanan kişi
‘Aşka yakın yürimesin eyü adın şanan kişi

Kim şaķınur eyü adın bıraķsun elden ‘aşk odın
Tizcek yoldurur kadan daldan dala konan kişi

Şol gözlerim tola tola şaldı beni ırak yola
Dertli hālinden kim bile yüregi şağ olan kişi

Bu gözlerim yola bakar başım döner yaşıma aķar
Ėayrı yüze nice bakar dost cemāliñ gören kişi

Gelür geķer süren süren ya bayramdır yāḥud düğün
Gelür mi ola yarın bu gün benim gönlüm alan kişi

Toğdı yine ‘aşk güneşi Yūnus kodi yola başı
Şol münkirler atar taş gelün kâ’il olan kişi

Ḥazreti Nūri

Ey tālīb-i vaşl-ı Ḥüdā gel gidelim Ḥaķdan yaña
Ey ‘aşıķ-ı nūr-ı liķā gel gidelim Ḥaķdan yaña

Gel ‘aşkla diñle beni haqqā kul it cān u teni
Mevlā seni ister seni gel gidelim Haqqdan yaña

Açıldı vaḥdet gülleri feryād ider bülbülleri
Göründi cānān illeri gel gidelim Haqqdan yaña

15b

Ey mürğ-i bāğ-ı lā-mekān ey remz-i sergen fikān
Yiriñ degildir bu cihān gel gidelim Haqqdan yaña

Ey Nūri gel ‘aşkla yan yoluna қо başla cān
Haqqı bulur cāna kıyan gel gidelim Haqqdan yaña

Hażreti Hüdāyi

Gülşen-i şeker idelim dertlere dermān gelsün
Haqqı zıkr idelim canlara cānān gelsün

Vārımız ḥāk idelim yaqamız çāk idelim
Kalbimiz pāk idelim tahtına sultān gelsün

Terk idüb cümle vārı qoma dilden iqrārı
Maḥv it şek ü inkārı yerine imān gelsün

Bağma yalan dünyāya aqma qurı sevdāya
Yalvar taht-ı Mevlāya luṭla iḥsān gelsün

Varlığın eyle zā’il ola gör haqqā vāşıl
Geç qaṭreden ey gāfil baḥrle ‘ummān gelsün

Ta‘alluķ defterin devr-i māsivāyı dilden sür
 Hakkı aňla bile gör ‘ilmle ‘irfān gelsün

Hüdāyi aç gözini pāk eyle gör özini
 Hakkā döndür yüzini her işiñ āsān gelsün

Hazreti Yūnus

İdelim cewelān kılalım seyrān
 Mest olub hayrān şeyh eşiginde

Aldım himmeti geçdim zulmeti
 İçdim şerbeti şeyh eşiginde

Bırakdım ‘ārı istedim yāri
 Kesdim zünnārı şeyh eşiginde

Nice bir ülfet idelim ‘uzlet
 Çekelim halvet şeyh eşiginde

Nefsi bağladım bağı dağladım
 Dosta ağladım şeyh eşiginde

‘Āşıkım vallah olmuşam billah
 Maķşūdum Allah şeyh eşiginde

Yūnusum el-haķ dīdāra müştāk
 ‘Āşıkım ‘āşık şeyh eşiginde

16a

İsmā‘il Hakkı

Göñül āyinesin şāf it tecellî eyleye tâ Hakk
Hakkıñ dîdârına tâlib olan çeşmiñ açar muṭlak

Dilerseñ rākib-i refref olub Hakk’a ‘urûc itmek
Bülend it himmeti uçma hevâ-yı nefsle alçak

Nazar kıl şeş cihetden pertev-i nûr-ı tecellîye
Hüdâdan ğayrı var mı bir görünür dîdeye pek bak

Ne görsün bu cigerde dâğ-ı derdi şol ki a‘mâdır
Ne bilsün ‘ilm-i hâli ol ki şadrı olmadı münşak

Ġafûrî

Sürüb dergâhına rûy-ı siyâhım
Umarım ‘afv ola cürm ü günâhım

Penâhım hâlîkım rabbim Allâhım
Hüdâvendim efendim pâdişâhım

Eger sen eylemezseñ derde dermân
Ne itsün neylesün bî-çâre insân

Yine senden olur her luṭf u iḥsân
Hüdâvendim efendim pâdişâhım

Ġafûrîniñ idüb derdine timâr
Cemâliñ nûrına eyle sezâvâr

Keremlerle lütfıar eyle her bār
 Hüdāvendim efendim pādişāhım

Hāzreti Hüdāyi

Hāb-ı ğafletden uyar uyanayım
 Māsivādan cümleden uşanayım

Fırķatiñle nice bir dīvāneyim
 Şerbet-i vaşlıñ içür uşlanayım

Pādişāhā sen bilürsin şādıkı
 Sen bilürsin bezm-i vişāle lāyıkı

Şanki pervāne itdiñ ‘āşıkı
 Ger murādiñ yanmaķ ise yanayım

Māsivādan el çek ey ‘āşık gel
 Fıkr ü zikriñ rabbiñ olsun muttaşıl

Ol ķadar hayretde olsun cān u dil
 Kānde baķarsam efendim şanayım

16b

İsteyicek bir faķiri ol ğanī
 Eyler esrār-ı ma‘ārif mahzeni

Bātınım itdi haķāyık hürmeti
 Zāhirā gerçi küçük bir dāneyim

Ḳoma yārab Hüdāyiye yerine
Baḳma nḵṣānınıñ biñde birine

Ger irādet vardı ise yerine
Kevşer-i vaşlından içür ḵanayım

Sezā'ı

Ey bülbul-i nālede gel vaşlını ḥāhende
Gel vaşlı muḵarrerdir sa' y eyle bu gülşende

Gel ismini evrād it vardır dile feryād it
Feryādını mu' tād it vuşlat bulasın sen de

Şabr it sitem-i ḥāra gel vāslına bul çāre
Çāre seni isterseñ ḵalma ḵafes tende

Gül faşlı geçer ḵalmaz bŷyunda eşer ḵalmaz
Hicr-i gül içün var ol derdle ser-efgende

Gül faşlı ḡanīmetdir bülbul saña ni' metdir
Bil ḵadr-i dem-i faşlı güller gibi ol ḥande

Gül faşlı Sezā'ide bulmadı fenā'ide
Sen daḥi olam dirseñ gel cānla ol bende

Sezā'ı

Saray-ı lī-ma' allāhi ḡöñüldür
Tecellī ḥāne vallāhi ḡöñüldür

Yüri gezme yabanda zār u giryān
 Hüdānıñ ulu dergāhı gōñüldür

‘Ayandır aña esrār-ı guyūbāt
 Ki zīrā sırrıñ āgāhı gōñüldür

Ne isterseñ yüri var andan iste
 Muḥaqqak sırrıñ āgāhı gōñüldür

Żiyā göster olur gün vücūda
 Semā’-i şadrınıñ māhı gōñüldür

Ra‘iyet gibidir a‘zā Sezā’ı
 Vücūd iklimiñ şāhı gōñüldür

17a

İsmā‘ il Ḥaqqı

Her nefesde bir tecelli-i Hüdā ister gōñül
 Kendine bu ğurbet içre āşınā ister gōñül

Görmege āyinesinde pertev-i nūr-ı Ḥaqqı
 Hākpāy-ı Muştafādan tūtyā ister gōñül

Nice bir bāğ-ı fenāda zār ider dil bülbüli
 Bir ḥarān itmez gülistān-ı beḳā ister gōñül

Devlet-i dünyā vü‘uḳbā cümle tecrīd içredir
 Ne ‘abāya meyl ider ne ḥod ḳābā ister gōñül

Ḥaḳḳıyā maḥrem bulunmaz rāz-ı ‘aşḳa bu zaman
Ḥalk-ı ‘ālemden anıñçün ihtifā ister gönül

Muḥyî

Derd ehli libāsını ‘aşḳ ile giyen gelsün
Zehrini şeker gibi zevḳle yiyen gelsün

Ol günlerini şā’im hem giceleri ḳā’im
Faḳr āteşine dā’im şabr ile yanan gelsün

Ḥaḳḳa iremez kimse atlas u libās ile
Öz kendü eli ile cānına kıyan gelsün

Ḳıl ü ḳāl ile hergiz menzile irişilmez
Kindülük ile olmaz mürşide uyan gelsün

Aldanma şaḳın Muḥyî her āline dünyānıñ
Öz varlığını bugün yokluḡa şayan gelsün

Ḥazreti Nûri

Semādan sırr-ı tevḥîdi tıyan gelsün bu meydana
Derdin içre bugün Allah diyen gelsün bu meydana

Görenler nûr-ı ğaffârı tıyanlar sırr-ı settârı
Cihanda şîşe-i ‘ārı şayan gelsün bu meydana

Şalâdır ehl-i ‘irfāna getürsin cānı ḳurbāna
Bugün başını çevgāna ḳoyan gelsün bu meydana

Geçüb bu ābla geldin daḥi cümle heyā geldiñ
Bu dünyā naḳşını dilden silen gelsün bu meydana

Göñül maḳşūdını buldı cihān envārla taldı
Bugün Nūri imam oldu uyan gelsün bu meydana

17b

İsmā‘il Hakkı

Bu ‘aşkıñ mübtelāsı zühdle taḳvā nedir bilmez
Şu kim maḡlūb olubdur lā-cürm da‘ vā nedir bilmez

Göñül kim taldı deryā-yı fenāya sāḥile baḳmaz
Düşern girdāba çünkim ağla ḳara nedir bilmez

Tecellī saṭvetinden kendüye āḥir bī-şu‘ūr ile
Olub mest-i fenā dünyā vü māfihā nedir bilmez

Bu bir cezb-i ilāhīdir ḡafletden bunda baḥş olmaz
Bilen ders-i ḥaḳīḳat-i fıkıhla fetvā nedir bilmez

Muḥabbetden dimāḡ-ı cāna Hakkı çāşni vir kim
Bu şoḥbetden muḥīt tatmayan ḥelva nedir bilmez

Ḥazeti Nūri

‘Ademden ‘ālemi şol vār iden dost
Ḳamu zulmātı pūr envār iden dost

Cemālin ‘āşıkā iş‘ār iden dost
Beni dīvāne-i dīdār iden dost

Żiyā izhār iden şems ü kâmerden
Cemālin gösterib vech-i beşerden

Diyüb anı innallāhı şecerden
Tecellī nūrını izhār iden dost

Kimin sâlar idüb şâdıklarına
Kimin serdâr idüb ‘āşıklarına

Kimin dildâr idüb Vâmıklarına
Kimin ‘aşk ile birdâr iden dost

Kemāl ihsân ider bize sözünden
Cemāl i‘tâ ider kendü özünden

Cihanda ‘āşıkā ma‘şûk yüzünden
Metâ‘-ı hüsnüni pazar iden dost

Beni benden alub ‘aşkıñ serveri
Ne cennet kâldı göñlümde ne hûri

Vişâli merhemiñ şarmazsa Nûri
Bu şınmış göñlümi timâr iden dost

Ḥazreti Hüdâyi

Açıldı çün bezm-i elest devr eyledi peymānesi
Andan içenler oldu mest ayılmadı mestānesi

18a

Ol bādeden kim nūş ider içdigi dem serhoşı
Deryā gibi ol cūş ider esrük olur dīvānesi

Şavm-ı süvāyı kim tutar ‘ıyd-i vāşıla ol yeter
Bülbül gibi dā’im öter gülşen olur kāşānesi

Bayrama ol ‘āşık irer kim Hāq cemālini görür
Dost bezminiñ zevķin sürer pür nūr olur dil-hānesi

Aç gözini haķla bak okı Hūdāyiden sebķ
Kāmil olurmuş ehl-i haķ toğmazdan ol ānesi

Hāzreti Yūnus

Ben bu ‘aşķa düşeli Allah ile bilişeli
Allı yeşilli ‘aşālı bize dervişler geldi

Dervişler sürer şafā hüküm iderler kāfile kāfā
Bile geldi Muştafā bize dervişler geldi

Yediler kırķlar ile şu‘ālı virir nurlar il
Aķ şaķāllı pīrlar ile bize dervişler geldi

‘Aşāları elinde tesbihleri belinde
Haķķıñ zikri dilinde bize dervişler geldi

Arķalarınñ postları anllar Allahıñ dostları
Ziyāretidir kaşdları bize dervişler geldi

Dervişler geldiler şeker-ḥand dilleri bülbül şakır
Bâtin ‘ âleminden okur bize dervişler geldi

Bölük bölük dervişler ḥaqqıñ buyurıgın işler
Yûnus eydür kardaşlar bize dervişler geldi

Ḥazreti Nesîmî

Yüzüñ gördüm didim elḥamdüllillah
Boyuñ gördüm okudum ḳulhüvallah

Cemâliñ görmüşüm ayrılmakım yok
Ne kim cebbâr ḳılur elḥamdülillah

Müselsel zülfüñi gördüm mu‘ anber
Muḳavves ḳaşlarıñ naşrunminallah

Ṭudağıñ şerbeti ‘ aynü’s-şifâdır
Sefâ hem rabbiḥim min rahmetehullah

Ḳaraḳcî gözleriñ yağmalarından
Yine dönüb didim estağufurullah

18b

Güzel sevmek içün tevbe olursa
Nesîmî tevbesi ṭū bū ilallāh

Sezâ ’î

Şâh-ı istiğnâ-yı mülk oldum ricâ bilmem nedir
İlticâ-yı ḥaḳdan özge mültecâ bilmem nedir

Fāriğim dünyāda ‘uḡbāya ta‘alluḡ itmeden
Terk-i tecrīdim bugün heb māsivā bilmem nedir

Öyle Mecnūnam ki Leylā bend-i zencīrimdedir
Eylerim ‘aşkıñda ammā cān fedā bilmem nedir

Mest-i cām-ı vaḡdetim fark eylemem ben özgeli
Lāübālī meşrebim çün ü cerā bilmem nedir

Her ne eylerse revā cānān men dil-ḡasteye
Men Sezā’iyim anıñçün nā-sezā bilmem nedir

Necātizāde

Lebiñ vaşfinda sulṡānım dehān ‘āşık ziyān ‘āşık
Saña ey mihr-i tābānım zemīn ‘āşık zamān ‘āşık

Vücūd-ı ‘āleme bā’ iş vücūduñ oldıḡı tāhir
Mine'l-evvel ile'l-āḡir saña gün ü mekān ‘āşık

Eger maḡfī eger peydā eger ‘āşık eger şeydā
Seniñ ‘aşkıñ ile cānā nihān ‘āşık ‘ayān ‘āşık

Uşul-i şūfiyān ile budur āyin ü eṡvārı
Döner çerḡ-i taḡayyürde ider devr ü ān ‘āşık

Gören ‘āşık-ı cemāl ya kemālīñ görmeyen ‘āşık
O gül-ruḡsāra billah ḡüdāvendā cihān ‘āşık

Eyā sulṡān-ı maḡbūbān buyur erbāb-ı ‘aşık içre
Disünler İbn-i Neccāra budur ibn-i filān ‘āşık

Ġafūrī

Taḥtgāh itdi vücūdum şehrini sulṭān-ı ‘aşk
Dil sarayında kuruldı bir ‘acib dīvān-ı ‘aşk

Mübtelā-yı derd-i ‘aşk olmuş serāser cü cihān
Söylenen dillerde heb bu diñlenen destān-ı ‘aşk

Rütbe-i erbāb-ı ‘aşk zāhidā sen bilmediñ
Şāh-ı mülk-i ma‘ nevīdir ḥārim-i rindān-ı ‘aşk

19a

Bize kār itse ‘acib mi ehl-i ‘aşkıñ her sözi
Kim derūnunda anıñ dā’im yanar sūzān-ı ‘aşk

Ey Ġafūrī irmek isterseñ eger cānānına
Terk-i cān eyle tecellī eylesün cānān-ı ‘aşk

Ḥazreti Yūnus

Benim ol ‘aşk bahresi deñizler ḥayrān baña
Deryā benim kaçtremdir ‘aşk oldu ‘ummān baña

Yogiken ol bārgāh sen vār idiñ ey pādişeh
Āh bu ‘aşk elinden āh derd oldu dermān baña

Ādem yaradılmadın ne cān urulmadan
Şeyṭāna la‘ net olmadan ‘arş oldu seyrān baña

Şeri‘ at ehli irād idemez bu menzile
Bir kuş dilin bilürem söyler Süleymān baña

Ḳāf tağı zirvem degil ay u güneş baña kul
Aşlım haḳdır şek degil mürşiddir Ḳur‘ān baña

Geldi ol dīn ulusu andan oldu ḳamusı
İbrāhim Ḥalil Mūsā andandır bürhān baña

Diledi göre yüzün işide kendi sözün
Nazar kıldı bir gözün anda virdi cān baña

Çünkim toğdı Muştafā ‘ ālem oldu pür şafā
Ol itdi ‘ ahde vefā andandır iḥsān baña

Çün dosta gider yolum mülke irişür elim
Haḳdan söyle bu dilim ne kul ne sulṭan baña

Yūnnus ḥalk içinde eksikligin haḳ bilür
Dīvāne olmuş çağırır dervişlik bühtān baña

Ḥazreti Eşrefzāde

Şular kim dost elinden içdi cāmı
Olar bilmezler hergiz ḥāş u ‘ āmı

Olar esrükdurur dā’im ayılmaz
Olar fehm eylemezler cem‘ ü şāmı

Olarda dīn ü imān tedbiri yok
Olarıñ fikri haḳdır vesselāmı

Olar varlıklarını ھاھا virübdür
Oların ھاھا dā'im kıyāmı

19b

Olar bilmez becūz velā becūzı
Olar mezheb idinmez bir imamı

Olarıñ gönlüne ھاھا söyle tölmuş
Unutulmuş iki cihān tamāmı

Olarıñ varlığıñ ھاھا söyle almış
Hemān kalmış bularıñ ھاھا nāmı

Olara korku yok iki cihanda
Olar göreyiser dār-ı melāmı

Olar iki cihandan geçdiğiün
Olara virdi ھاھا dārü's-selāmı

Olar 'arş u kürsi bir nefesde
Gezüb seyrān iderler Rūm u Şāmı

Sebeb bunlar bu yir gök tırdığına
Bu maḥlūkuñ bularuñla nızāmı

Bularıñ şānına geldi resūl
Kim lā ḥavf 'aleyhim ھاھا kelāmı

Buları Eşref oğlu Rūmīye sor
Buları saña göstere tamāmı

İsmâ‘il Hakkı

Zât-ı vâhiddir eḥadden ğayrıya yokdur zuhûr
Lîk esmâ vü şîfâta bestedir cümle umûr

Zulmet ketm-i ‘ademde heb qalurdı kâ’inât
Ger tecellî itmeseydi anlara şol ism-i nûr

Şığmadı kendinden özge ‘âleme aşlâ vücûd
Nefsi ğayr itmekde oldı zâtı zîrâ kim ğayûr

Bâtinâ muḥyî vü zâhirde mümît ismiñ gözet
Bu memât içre ḥayâta nice itdi nefḥ-i şûr

Her şey’den ḥaḥqa ki vâḳi‘dir kemâl üstündedir
Yokdur aşlâ tecellisinde noḳşân u kuşûr

Nûr-ı ḥaḥ isterseñ ey Hakkı güzer kııl ‘arşdan
Kûh-ı tûrî koyuvir de eyle seyriñ qatı dur

Hâzreti Nakşî

Fâḥir-i meydân-ı ‘aşkıımız kim muḥabbet bekleriz
Pâsbân-ı intihâyız sırr-ı vaḥdet bekleriz

Bâde’-i ‘aşḳ ile cânımız mest ideli
Ol şarâb-ı lâ-yezâlî ile rağbet bekleriz

20a

Sen ‘örf-i sırrını bu dil mülkine kenz ideli
‘Ârif-i ḥaḥ kuluyuz biz genc-i ‘uzlet bekleriz

Sırrı ihfâ eyleyüb terk ideliden keşreti
Yârla tenhâ gönül mülkünde ‘ izzet bekleriz

Kayd-ı lādan feth olaldan zāhidā iklīm-i dil
Fī sebīlullah mücāhid bāb-ı rahmet bekleriz

Naṣṣiyā el-faḫr-ı faḫrī cāmını nūş ideli
Lā mekānıñ mestiyyūna biz evc-i rif‘ at bekleriz

Hacı Bayrāmī

Noldı bu gönülüm noldı bu gönülüm
Derd-i ğam ile tıldı bu gönülüm

Yandı bu gönülüm yandı bu gönülüm
Yanmada dermān buldı bu gönülüm

Gerçege yandı gerçege yandı
Rengine ‘ aşkıñ cümle boyandı

Kendide buldı kendide buldı
Maṭlabını hoş imdi bu gönülüm

Sevād-ı a‘ zām sevād-ı a‘ zām
Belkim olubdur ‘ arş-ı mu‘ azzām

Mesken-i cānān mesken-i cānān
Olsa ‘ aceb mi şimdi bu gönülüm

El-faḫr-ı faḫrī le-faḫr-ı faḫrī
Dimedim mi ol ‘ ālemler faḫri

Faḥrini zıkr it faḥrini zıkr it
Faḥri fenāda buldı bu göñlüm

Bayrāmī imdi Bayrāmī imdi
Bayram iderler yārala şimdi

Ḥamd ü şenālar ḥamd ü şenālar
Dostla bayram itdi bu göñlüm

Hüdāyī

Kimiñ ḳapusına yüzüm süreyim
Kimiñ dīvānına el ḳāvuşdurayım

Efendimi ḳoyub kime varayım
Seniñdir ḳul seniñdir ḥükm efendim

20b

Zerrece luṭfuñla günahlar gider
Raḥmetiñ deryāsı zenbi maḥv ider

Sen ḳabūl itmezseñ kim ḳabūl ider
Seniñdir ḳul seniñdir ḥükm efendim

Ḳuluñ günāhından raḥmetiñ çoḳdur
Toḡrılub gelene ḳapuñ açıḳdır

Kereminden maḥrūm ḳalmışı yoḳdur
Seniñdir ḳul seniñdir ḥükm efendim

Ḳuluñ saña lâyıḳ işi yoğımıṣ
Yokdan şudūr iden daḫi yoğımıṣ

Hüdāyīye seniñ faẓlın çoğımıṣ
Seniñdir ḳul seniñdir ḥükm efendim

Şākiri

Nedir derdiñ seniñ bu mātemiñ ne
Göñül nolduñ ne aḡlarsın ġamıñ ne

‘İlācıñ ne ‘aceb kim merhemiñ ne
Göñül nolduñ ne aḡlarsın ġamıñ ne

Vaṭandan ayrı düşdüñ bildigim bu
Ki feryādına gūş itdim seniñ hū

‘Aceb zūlf-i dilārā mı ya ġisū
Göñül nolduñ ne aḡlarsın ġamıñ ne

Seni ‘aşkıñ ḳomaz elbet tehī dest
Degil ‘uṣṣāḳ içinde mertebeñ pest

Meger ḥamr-ı ezel ḳılmış seni mest
Göñül nolduñ ne aḡlarsın ġamıñ ne

Seni senden alan kimdir bilürsin
Ġam-ı hicie ṣalan kimdir bilürsin

Bu Şākirle ḳalan kimdir bilürsin
Göñül nolduñ ne aḡlarsın ġamıñ ne

Ya‘kūb

Dil ü cânım karar itmez tecellî eyle yâ Allah
İşigiñden karar itmez tecellî eyle yâ Allah

Cemâliñ fikrine düşdüm ilâhî gayrıdan geçdim
Kanat açub saña uçdum tecellî eyle yâ Allah

21a

Nider ‘âşık hayâlâtı nider ‘âşık maqâlâtı
Cemâliñdir münâcâtı tecellî eyle yâ Allah

Dil-ḥānesin seyrân iden Ken‘ân ilin virân
Yūsuf u Mısrâ ḥân iden tecellî eyle yâ Allah

Çün ‘âşıkdır saña Ya‘kūb yüzün göster eyâ maḥbûb
Yine sensin saña maṭlûb tecellî eyle yâ Allah

Süleyman

Yandım yakıldım ben nâr-ı ‘aşka
‘Andelîb oldum gülzâr-ı ‘aşka

Bezm-i ezelden mest olub geldim
Ben bende oldum ḥünkâr-ı ‘aşka

Zülfi hevâsı eyledi ḥayrân
Olmuşam Manşûr ben dâr-ı ‘aşka

Dost cemâline olalı ḥayrân
Oldum münâdî bâzar-ı ‘aşka

Feth itdi qalbim qun nŭr-ı zātı
Mŭstağraq oldum envār-ı ‘aşqa

Ĥidmet şeyha qulluq idersiñ
Maḥrem olursuñ esrār-ı ‘aşqa

Sŭleyman geldi cihāna
Men Sŭleymānım serdār-ı ‘aşqa

Fehmī

Ey rabb-i raḥmān eyleseñ iḥsān
Qalmasun vīrān bu dil-i nālān

Luṭfuñ iḥsān it yolum āsān it
‘Aşkı mihmān it qalbe ey sŭbhān

Hicriñle bende qaldım efgende
Vaşlıñı sen de baña qıl erzān

Bu ār u şanem gide sultānım
Yoluña cānım ideyim qurbān

Baqmasın qāle irgŭr vişāle
Bezm-i vişāle muntazır bu cān

Qapuña geldim zāriler qıldım
Şuqumı bildim ‘afv eyle gufrān

21b

Feyz-i sübhānī olsa erzānī
 Kul iken anı eyler ‘ālīşāne

Fehmī miskīne göñli ğamgīne
 Kalbi derdine sen eyle dermān

Hazreti Nesīmī

Turmañ yanalım āteş-i ‘aşka
 Şu‘ le virelim āteş-i ‘aşka

Ey pādīşāhım ‘afv it günāhım
 Yak cigergāhım āteş-i ‘aşka

Ol aldandım pek kolay şandım
 Kat be kat yandım āteş-i ‘aşka

Ey benim cānım şormadıñ hālīm
 Yanmağda kārım āteş-i ‘aşka

Sīnesi sūzān gözleri giryān
 Turma sen de yan āteş-i ‘aşka

Bir bakış bağıdı oda bırağıdı
 Varlığım yağıdı āteş-i ‘aşka

Terk eyle kālī anıñla hayālī
 Yak per ü bālī āteş-i ‘aşka

Şāh-ı sitemkār sulţān-ı cebbār

Yak beni kıl zār āteş-i ‘aşka

‘Aşkıñla geldim meydāna girdim

Bağrım yandırdım āteş-i ‘aşka

İtdikçe efgān zār oldu ‘ayān

Yanmağda bu cān āteş-i ‘aşka

Seyyid Nesīmī terk eyle resmi

Yandır bu cismi āteş-i ‘aşka

Hāzreti Hūdāyī

Quldan saña lāyık nola ‘āşık seni kande bula

İhsān meger senden ola yā rabbenā yā rabbenā

Şuğrā seniñ kübrā seniñ evvel seniñ āhir seniñ

Dünyā seniñ ‘uqbā seniñ senden kerem senden ‘atā

Nefse bizi ısmarlama çignetme derd ile gama

İlet saña yolda koma yā rabbenā yā rabbenā

22a

Ey lā-yezāl ve lem-yezel kanı saña lāyık ‘amel

‘Abdiñ işi sehv ü zelil senden kerem senden ‘atā

Koma Hūdāyī garīb vaşlñ aña eyle naşib

Yüsr murādı yā mucib yā rabbenā yā rabbenā

Ḥazreti Yūnus

Ġaflet ile ḥaqqı buldum diyenler
Er yārın ḥaḳ dīvānında bellü olur

Āḥret yerāğın gördüm diyenler
Er yārın ḥaḳ dīvānında bellü olur

Kiminiñ adı şūfī kiminiñ dervīş
Dervīş iseñ ḳardaş taḳvāya ḳalış

Gizlüce yollardan Mevlāya iriş
Er yārın ḥaḳ dīvānında bellü olur

Devletlüyem deyu faḳīre gülme
Gülüb gülüb şaḳın kim naḳar ḳılma

Ölüm vardır ḳardaş gel ġāfil olma
Er yārın ḥaḳ dīvānında bellü olur

Dervīş Yūnus söyler ḳālū belīden
Mu‘ cizāt-ı nebīden mürüvvat-i ‘ Aliden

Biz de bunu böyle gördük velīden
Er yārın ḥaḳ dīvānında bellü olur

Sezā ‘ī

Şarāb-ı cām-ı vaşlından içenler
Ayılmaz tā ebed mestāne geldi

Seniñ ‘aşkıñ hevāsına düşenler
Bilmişiz ‘ağılla dīvāne geldi

Cemāliñ nūrı işrāk it cāna
Şıgışmaz mübtelāñ iki cihāna

Tecellī it kerem kıl ‘āşıkāna
Efendim bendeler ihsāna geldi

Düştüler ‘aşkına mahv itdi vārın
Gülün buldı dağı neyler o hārın

Bugün bunda görendir çünkü yārın
Seni senden hemān seyrāna geldi

22b

Olanlar baħr-i zātıñ āşināsı
Beķā buldı haķıķatde fenāsı

Sezā ’ı vaşl olub ‘aşkıñ cūdāsı
İrişdi kaçreler ‘ummāna geldi

Emir Sultān

Gerçek ‘āşıqlara moñla dinildi
Dertlü olan gelsün dermānı buldum

Āh ile vāh ile cevlān iderken
Cānım içindeki cānānı buldum

Aķar gözlerimden yaş yerine ķan
Zerrece görünmez gözime cihān

Deryālar nūş idüben ķanımız iken
‘Āşıklar ķandıran ‘ummānı buldum

‘Āşıklar meydāna toğrı varırlar
Erenler cem‘ olmuş virüb alurlar

Cümle evliyālar dīvān tururlar
Cevāhir baĥş olan dükkānı buldum

Açılmış dükkānlar ķurulmuş bāzar
Canlar mezād olur dellālde gezer

Oturmuş ümmetiñ berātıñ yazar
Ĥaķķa maĥbüb olan sultānı gördüm

Emīr eydür bu ne ĥoş pāzār imiş
Erenler cem‘ oluben güzār imiş

Cümleniñ ķuşūrı ol dīdār imiş
Ĥaķķa ķarşu turan dīvānı gördüm

Ĥazreti Nesīmī

Ehl-i ģmān işlerin şol demde inkār itdiler
Ĥün şeyĥiyi Ĥaleb şehrinde berdār itdiler

Ĥadılar fetvā virüb ben ĥaķķa bātıl didiler
Küfr idüb ģmāna hergiz gülmege ‘ār itdiler

Seyyide cevri eyleyüb zûlm ile hâkķı başdılar
Ahsen-i takvîmi gör kim nice inkâr itdiler

Hâķ baña söyle didi emri itdi ben de söyledim
Sözlerim destân idüb ‘ âlemde tekrâr itdiler

23a

Bileyüb bıçaklarıñ ol dem ki baña kıydılar
Şâğ iken ben ‘ âşıkı gör nice bîmâr itdiler

Şoydılar çıkardılar ol dem Nesîmîniñ tenin
Yâre tutub gökde melekler cümlesi zâr itdier

Ey Nesîmî vâşıl olduñ hâķ-ı rahmâna sen
Cennetü'l-me’vâyı bulduñ yiri gülzâr itdiler

Hâzreti Seyfullah

Virirseñ cânını cânân seniñdir
Seriñ top eyle var çevgân seniñdir

Eger virmezseñesb-i nefse fırsat
Bu gün merdânesin meydân seniñdir

Yüzüñ döndürme hâķķıñ hidmetiñden
İdersen bendelik fermân seniñdir

Anıñ derdi devâdır cânına bil
Dilersen derdini dermân seniñdir

Seni senden ħalāş it sen sen ol vār
Çıķarsıñ aradan seyrān seniñdir

Bilürsiñ kendiñi bildiñ Ĥüdāyi
Ne ğam yersin dīn ü imān seniñdir

Ĥaķīķat şemsi oldu çünki zerreñ
Nizām oĝlı yūri devrān seniñdir

Şemsi

Ey ğāfil uyan rıķlet-i nāĝāhı unutma
Yol ķorķuludur ķorķusı çok rāhı unutma

Maĝrūr oluben devlet-i dünyāya tayanma
Şakın yitirüb dīniñi Allahı unutma

Güç itme gücün yetdüĝine gice vü gündüz
Nigāh irişür āh seĝergāhı unutma

Ĥālīķdan uta rızķıñı ĥalkķdan şakın umma
Bil rabbiñi er-rızķu ‘alallāhı unutma

Ey çeşm ĥaķāretle baķan merd-i ĥaķīre
Şol faķrla faķr eyleyen ol şāhı unutma

Bu dār-ı fenā içre bugün nettiñ elinde
Yārın varacaĝıñ ulu dergāhı unutma

23b

Gögsün gerüben cāh-ı cihān içre şalınma
 Āhir yıķılıub düşeceksin cānı unutma

Der bineyine mevtiñ yoluñ uğrar er eger geç
 Ol geçmesi düşvār güzergāhı unutma

Hemrāhı kişiniñ eyü yavuz ‘amelidir
 Kim yoldaşı terk it eyü hemrāhı unutma

Bir oğ dime sen bugün aldanma cihānıñ
 Şu günde anıñ derdle biñ āhı unutma

Bu dār-ı fenā içre hüdā yolları çokdur
 Şemsî yûri var hāķķa giden rāhı unutma

Ĥazreti Eşrefzāde

Yine lutf eyleyüb müşerref oldum
 Merhabā dervişlerim şafā geldiñiz

Ėuşşalu göñlümi ele aldıñız
 Merhabā dervişlerim şafā geldiñiz

Dervişler hāķķnda münkirler çokdur
 Ne bilsün görmezler cān gözi yokdur

Derviş sevmeyeniñ imānı yokdur
 Merhabā dervişlerim şafā geldiñiz

Sevgüñüz qalbime gün gibi toğar
 Ğam bulutlarıñ tağıdub sürer

Her kaçan gelseñiz rahmetler yağar
 Merhabā dervişlerim şafā geldiñiz

Bî-çāre dervişler hergiz olmadı
 Hayli zamān oldu bir kez gülmedi

Şükr hasret kıyāfet kalmadı
 Merhabā dervişlerim şafā geldiñiz

Güneş gibi şu‘ le virir tācları
 Gice gündüz ‘ibādetdir işleri

Eşref oğlu Rūmīniñ dervişleri
 Merhabā dervişlerim şafā geldiñiz

Ey özüñden bî-haber ğāfil uyan
 Haqqa gel kim haq degil bātil uyan

Olma ğāfil ‘āleme mā’il uyan
 Ma‘rifetden nesne kıl hāşıl uyan

24a

Şemsī

Vāşıl olmaz kimse haqqa cümleden dūr olmadan
 Kenz açılmaz şol gönülde tā ki pür nūr olmadan

Sür çıkar ağıyarı dilden tā tecellī ide haq
Pādişāh kuvvetimiz serāya hāne ma' mūr olmadan

Mū tū kabl en temūtū sırrına mazhar olan
Haşr ü neşri bunda gördi nefha-i şūr olmadan

Mest olub mestāne geldi tā ezelden tā ebed
İçdiler ' aşkıñ şarābın āb-ı engūr olamadan

Haq cemāl-i Ka' besini kıldı ' aşıklar tavāf
Yerde Ka' be gökyüzünde beyt-i ma' mūr olmadan

Bir ' acib sevdāya düşmüş tutuşur Şems müdām
Haqqa maqbūl olmak ister halka menfūr olmadan

Hażreti Yūnus

Tehī şanmañ siz bizi dost yüzüñ görüb geldim
Bākī devlet-i rüzgār dost elin tutub geldim

Yeri gögi yaratdıñ ' aşkla bünyād itdiñ
Tobrağa nażar kıldıñ ağırub turub geldim

Ādem oldum bildim nefsiñ boynun urmadım
Yañılub buğday yedim cennetden çıkub geldim

Nūh oldum tūfān içün çok çalışdım dīn içün
Dīnime dönmeyeni şuya ğark idüb geldim

Eyyüb oldum cānıma cefā kıldım tenime
Sığındım sübhānıma kırtlar toyurub geldim

Mūsā oldum Tūr oldum biñbir kelime kıldım
 ‘Aşāyı yere urdum ejdehā olub geldim

Zekeriyā oldum kaçdım varub kavağa düşdüm
 Kānım yerlere saçdım tenim biçdirüb geldim

‘İsā oldum kudretten bahāne bir ‘avratdan
 ‘İnāyet irüb haqdan ölü dirildüb geldim

Muhammedi bir gice haq okudı mi‘rāca
 Ser te ser yüce yüce gökler seyr idüb geldim

Bir çöp oldum başıldım Manşürilen aşıldım
 Elem ile gülmüş göge şavırub geldim

Cümle cān bir cān idi Yūnusda pinhān idi
 Yalınız sübhān idi şüret değışüb geldim

24b

Hāzreti Seyfullah

İllā koma benlik bende yārab
 Vücūdum bī-vücūd it sende yārab

Göñül āyinesiniñ sil gubārıñ
 Hemān sen ol görünir anda yārab

Baňa nūrundan iḥşan eyle bir göz
 Cemāliñ seyr idem her anda yārab

Göñül ister ezel ol küntü kenzi
İrişdir ‘aşkıñ ile anda yārab

Cihānı görmeyem bağıdıkça hergiz
Seni görem bakarsam kande yārab

İrişdir Seyfîyi kurb-i vişāle
Kuluñdur kalmasun yabanda yārab

Hzreti Seyfullah

Kim ki bilmez kendüzin ma‘būdı nidügin
Bu cihāna gelmeden maşşūdı bilmez nidügin

Şüret-i rahmānı her bir yerde hıız görredi
Cāhil ü nādān olub mevcūdı bilmez nidügin

Kim ki vescüd vakterib sırrına sırrına āgāh olmadı
Emr-i haqqı terk ider merdūdı bilmez nidügin

Melāmetiñ kalbi nazargāh-ı Hüdādır bilmeyen
Bî-ḥaberdır sācidi mescūdı bilmez nidügin

‘Ömriniñ sermāyesin yok yire Seyfî şarf ider
Ol başiretsiz ziyānı südi bilmez nidügin

Hzreti Yūnus

Haqqı kaçan bulasın haqqā kul olmayınca
Erenleriñ işigine yaşdanub yatmayınca

Bir bāg ki vîrân olsa içi tikenle tolsa
Ayıtlamak neylesün od ile yakmayınca

Tağ başında yabanda od mı bulunur anda
Kavî taş çaķmağı bir yerde olmayınca

İssız yerde kalmışisen odıñı söyündirmiş isen
Odi kande bulurmuş ocağa varmayınca

Ol haķîkat güneşı toğsa vahdet bürcünden
Şu‘ le virmez Yūnusa hicāblar gitmeyince

25a

Ḥazreti Yūnus

Dervişlik başdadır tādca degildir
Kızdırmak oddadır sacda degildir

Ararsañ Mevlāyı kalbiñde ara
Ḳudūsde Mekkede hacda degildir

Göñül kıblesine eyle teveccüh
Ol Hind ü Çinde bacda degildir

Eger bir mü’miniñ kalbiñ yıķarsañ
Ḥaķķa eyledigiñ secde degildir

Arıt var göñlini cümle sevdādan
Ḥaķķa vuşlat toķda açda degildir

Ḳabūl it Yūnusuñ erkān sözini
Başa gelür her işi yaşda degildir

Ḥazreti Nūri

Ḥabībullah cihāna cān degil mi
Vücūdı ‘āleme bürhān degil mi

Cihāna bā‘ iş oldı çünki Nūri
Cemāli cümlede tābān degil mi

Varınca lī-ma‘ allah ‘ālemine
İrince ḥalvet-i vaḥdet demine

Ḳadem başınca ol ‘arş-ı berrīne
Cenāb-ı ḥazrete mihmān degil mi

Nebīler serveri şāh-ı resuldür
Gülistān-ı vişāl içinde güldür

Cenābı bize hādī’-i sebildir
Beyānı āyet-i Kur’ān degil mi

Anıñ Nūri olubdur cümle envār
Anıñ büyüñdan aldı büyü ezhār

Dü ‘ālemde anıñdır bunca eṭvār
Ḳamusı ḳatre-i ‘ummān degil mi

O şemse zerre olursa bu Nūri
Yeter ‘ālemde bir zerre nūrı

Olur zılmâtı çün kâşif zuhûrı
Ziyâsı cümleye yeksân degil mi

25b

Ya‘ kûb

Dil ü cânım karar itmez tecellî eyle yâ Allah
İşigiñden karar itmez tecellî eyle yâ Allah

Nider ‘ aşıkâ hayâlâtı nider ‘ aşıkâ maķâlâtı
Cemâliñdir münâcâtı tecellî eyle yâ Allah

Dil-hânesin seyrân iden Ken‘ ân ilin vîrân iden
Yûsufı Mısrâ hân iden tecellî eyle yâ Allah

Cemâliñ fikrine düşdüm illâ gayrıdan geçdim
Kanat açub saña uçdum tecellî eyle yâ Allah

Çün ‘ aşıkdır saña Ya‘ kûb yüzüñ göster eyâ maķbûb
Yine sensin saña maķlûb tecellî eyle yâ Allah

Hâzreti Seyfullah

Âyine-i Allâhı dîdâr-ı ulyâdır
Bu âyineye gel bak cânım cihân-nümâdır

Baķdıķca âftâb şûfî gözüñ kamaşur
‘ Aksini aya şal baķmak aña revâdır

Bir mürşid-i kâmile teslîm-i cân u dil kııl
Zîrâ kim mażhar-ı haķ hem sırr-ı evliyâdır

Nitekim sende senlik vardır aña varılmaz
Yok yire dökme yaşıñ tã' atleriñ hebâdır

Dünyâda görmeyenler hiç görmez âhiretde
Aç gözini evkât bak bu kul Muştafâdır

Benden saña naşîhat serkeşliğini terk it
Varlık aña yaraşur az taḥayyür-i ḥaḳ fenâdır

Seyyid Nizâm oğlunuñ 'aşkıdır murâdı ḥaḳdan
'Aşk olmayan 'ameller heb cümle mâsivâdır

Ḥazreti Eşrefzâde

Düşeli bu 'aşkıñ cānım iline
Beni düşürdi bu ḥalkıñ diline

Akıtdı çeşmimden kanlı yaşımlı
İllâ yaşımlı diñmez meger siline

Ḥoş yaraşur 'āşıqlara gözyaşı
Her kim ki 'āşıkdır gözden biline

Artdıkça gözümden bu kanlı yaşımlı
Ḥoş tesellîler gelür bu ben kıluna

26a

'Aşk ile geçen bir demi virmezem
'Aşksız geçen 'ömrüñ yüz bin yılına

Ben bu  aş dan bir nefes ayrılmazam
Ger yüregim  er a  er a diline

 sm-i dersimi Eşref o lı R m ni 
K l olub  avruldu  aş ı  yeline

H zreti H d y 

M n d ler nid  eyler gel Allah dönelim gel
  iden c n fed  eyler gel Allah dönelim gel

Yeter d ny ya rağbet it yeter c ha mu abber it
H   ı bulmağa himmet it gel Allah dönelim gel

Der nu ndan idüb  h   oma    il semerg h 
  it ferv l-i All h  gel Allah dönelim gel

   b vahdet  ar bından  o gitsün aradan şübhe
 a ınma dost u düşmandan gel Allah dönelim gel

Begim  lmezdin evvel  l  ay t-ı c vid n  bul
Ola g r  apuya  ul gel Allah dönelim gel

Yalan d ny ya aldanma cih n b     alur  anma
El i  n odlara yanma gel Allah dönelim gel

Mu abbet s  arın n   it begim dery  gibi c   it
H d y ni  s zin g   it gel Allah dönelim gel

Ḥazreti Yūnus

Bir dürr-i yetimim kim görmedi beni ‘ummān

Bir kaçreyim illā ki ‘ummāna benim ‘ummān

Gel mevc-i ‘acāyib gör deryā-yı nihān gizli

Zī baḥr-i bī-nihāyet kaçrede olur pinhān

Bu ‘ālem keşretde men Yūnus u ben Ya‘kūb

Ol ‘ālem-i vahdetde ne Yūsuf var ne Ken‘ān

Tevḥīd-i ene'l-ḥaḳdan dem urmaz idi Maṣṣūr

‘Aşk dārına dost zülfi aşmıştır anı ‘ayān

Bunda didi Mecnūn Leylā adını mevzūn

Kāh Leylā idim anda kāh Mecnūn-ı sergerdān

Bu cismim belāsıdır adım Yūnus oldığı

Aşlım şoran olursa sultān benim sultān

26b

Ḥazreti Seyfullah

Mevlām gözüm yaşı aḳar seyl olur

İner engīn deryāsına göl olur

Āhım dūdı çıkar ‘arşa yol olur

Ḥaḳkı isteyenler devrān eylesün

Tevḥīd ider üçler kırklar yediler

Ḥaḳkı kabūl idüb dünyā ḳodılar

Anıñçün anlara derviş didiler
 Hakkı isteyenler devrân eylesün

Derviş olanlarıñ bağı yaşı olur
 Dili tevḥīd ider gözi yaşı olur

Münkir olanlarıñ kalbi boş olur
 Hakkı isteyenler devrân eylesün

Bülbül tek düşmüşüm gülüñ zārına
 Maşūr olub geldim ‘ aşkıñ dārına

Şaķın inanma münkir ālına
 Hakkı isteyenler devrân eylesün

Gül den ayrılmış bülbül gibiyim
 Efendisi kovmuş bir kıl gibiyim

Yağı ‘ asker başmış bir yol gibiyim
 Hakkı isteyenler devrân eylesün

Baķın Seyfullahıñ dertli ḥāline
 Cān u baş virdi ḥaķķıñ yolına

Şaķın aldanmayın dünyā malına
 Hakkı isteyenler devrân eylesün

Hazreti Ğaybī

Şem‘ -i vaşlıñ āşıķ-ı pervānesi
 Oldı bilmem nice olur şeydā gönül

İştîyāk-ı yār ile dil-hānesi
Toldı bilmem nice olur şeydā gönül

Nefsi vü şeytān vü hevā urdı yolu
Māsivā kıbildi bu cān u deni

İrmez ise dāmen-i vaşla eli
Kaldı bilmem nice olur şeydā gönül

Geldi gitmek üzre kendin bilmedi
Nevm-i ğafletden uyanmağ gelmedi

29a

Gül cemālim şūretiñden gülmedi
Soldı bilmem nice olur şeydā gönül

Rāh-ı hākkı bildi ammā gidemez
Hatt-ı nefsi koyub ‘ahdi göremez

Varlık ile kimi vuşlat idemez
Bildi bilmem nice olur şeydā gönül

Meyl ider tırmaz kırı ğavğalara
Ugradır başımızı sevdālara

Ġaybī dervişi ‘aceb sevdālara
Şaldı bilmem nice olur şeydā gönül

Ḥazreti Seyfullah

Mecnūn-ı Ḥüdā olanı zencīre çekerler
Şol t̄alib-i ḥaḳ ‘āşıkı bir pīre çekerler

Fer‘ iyle bilinür yine bu ‘ālemiñ aşı
Ma‘ nā bilenı lafzile taḳrīre çekerler

Dil-derde düşüb işitse dīdār-ı ḥüdāyı
Pīrān-ı ḥaḳīḳat ātī tedbīre çekerler

Bu k̄ān-ı yekūn ile ey ḥoca bu olmaz
Bu dersi bilen ārifī taḡyīre çekerler

Seyfī bilürem dime şaḳın ‘ilm-i ledünni
Erbāb-ı ṭarīḳat seni ta‘ bīre çekerler

Ḥamdī

Ulyānıñ naẓarına yanmayınca ṭırılır mı
‘Aşḳa ‘āşıkı esrük ider dönmeyince ṭırılır mı

‘Aşḳ yaḳar ḳuruyı yaşı eridir taḡı taşı
Ḥaḳḳa ‘āşık olan kişi uşanur ya yorılır mı

Ġarrāb gibi ötmekle ḥayvan gibi yatmaḡla
El ḥaḳḳını yutmaḡla dost cemālī görülir mi

Bülbül gibi ötmeyince derdine derd ḳatmayınca
Gice gündüz gitmeyince ḥaḳ ḳatına varılır mı

Ehl-i tevḥīdiñ çengine ḥaḳdan ğayrınıñ şun‘ına
Ḥaḳkıñ zıkrınıñ men‘ine emr-i fetvā virilür mi

Çāre nedir virilürse ‘aşḳ ḥaḳdan şorılursa
Ḥamdi u yolda ölürse aña ḥesāb şorılır mı

29b

~~Ḍerviş Yūnus coşdı yine baḥr-i ‘aşḳa düşdi yine~~
~~Yardan ayru düşdi yine ‘acib derdim var benim~~

Ḥazreti Nūri

‘Aşḳıñla cihān beste luṭf ile ‘ināyet kııl
Derdiñle bu cāna ḥasta luṭf ile ‘ināyet kııl

‘Āşıqlara iḥsān it dertlülere dermān it
Vuşlat yoluñ āsān it luṭf ile ‘ināyet kııl

Ey raḥmeti çok raḥmān ‘ālem gözime zindān
Uçarsa ḳafesden cān luṭf ile ‘ināyet kııl

Raḥmān-ı raḥīm sensin ğufrān-ı ‘azīm sensin
Sultān-ı kerīm sensin luṭf ile ‘ināyet kııl

Bülbül gibi pür zārım dā’ım tırub ağlarım
Daḫi kime yalvaram luṭf ile ‘ināyet kııl

Ey derdime dermānım ḳurbān yoluna cānım
Nem vār daḫi sultānım luṭf ile ‘ināyet kııl

Bî-çâreleriñ yâd it vîrân dili âbâd it
Nûri kuluñı şâd it luţf ile ‘ inâyet kı

Hâzreti Hacı Bayrâm Velî

N'oldı bu göñlüm n'oldı bu göñlüm
Derd ü ğam ile tıldı bu göñlüm

Yandı bu göñlüm yandı bu göñlüm
Yanmada dermân buldı bu göñlüm

Gerçi kim yandı gerçi kim yandı
Rengine ‘ aşkıñ cümle boyandı

Kendi de buldı kendi de buldı
Maţlabını hoş imdi bu göñlüm

Sevâd-ı a‘ zâm sevâd-ı a‘ zâm
Belkim olubdur ‘ arş-ı mu‘ azzâm

Mesken-i cânân mesken-i cânân
Olsa ‘ aceb mi şimdi bu göñlüm

El-faḫru faḫrî el-faḫru faḫrî
Dimedi mi ol ‘ âlemler faḫri

Faḫrini zıkr it faḫrini zıkr it
Faḫri fenâda buldı bu göñlüm

Bayramı imdi Bayramı imdi
Bayram iderler yârile şimdi

30a

Ḥamd ü şenālar ḥamd ü zenālar
Dostla bayram itdi bu göñlüm

Ḥazreti Yūnus

Dolab niçün iñilersin derdim vardır iñilerim
Ben Mevlāya ‘āşık oldum anıñ içüñ iñilerim

Benim adım dertli dolab şuyum akar yalab yalab
Böyle emr eylemiş Çalāb anıñ içüñ iñilerim

Beni bir tağda buldılar dalım budağım kırdılar
Dolaba lāyık gördiler anıñ içüñ iñilerim

Ulu tağlar ağacıyım ne tatlıyım ne acıyım
Ben Mevlāya du‘acıyım anıñ içüñ iñilerim

Yaprağım evvel yolundı her a‘zām yerine kondı
Bu iñildim ḥağdan geldi anıñ içüñ iñilerim

Şuyum alçağdan çekerim döner yüksekden dökerim
Ben Mevlāyı zıkr iderim anıñ içüñ iñilerim

‘Āşık Yūnus ider āhı göi yaşı döker günāhı
Ḥağğa ‘āşığım billāhi anıñ içüñ iñilerim

Ḥazreti Niyāzi

Ey göñül gel ḥağğa giden rāhı bul
Ehl-i derd olub derūn āhı bul

Cānıñ ilindeki şems ü mähı bul
 Ādem iseñ şümme vechullāhı bul

Ḳande baḳsañ ol güzel Allahı bul
 Bu fenā dünyāya maḡrūr olma sen

Lezzet-i cāhına mesrūr olma sen
 ‘İzzetim buldum deyu ḥūr olma sen

Ādem iseñ şümme vechullāhı bul
 Ḳande baḳsañ ol güzel Allahı bul

Gerçi Allaha ‘ibādetde güzel
 Zühd ü taḳvā vü ḳana‘atde güzel

Ḥalvet ehline kerāmetde güzel
 Ādem iseñ şümme vechullāhı bul

Ḳande baḳsañ ol güzel Allahı bul
 Ḥaşr-i şūrī ḥālin inkār eyleme

Gülşen iken yerini ḥār eyleme
 Enfüsi vü āfākı il ār eyleme

30b

Ādem iseñ şümme vechullāhı bul
 Ḳande baḳsañ ol güzel Allahı bul

Zāt-ı ḥaḳḳı añla zātıñdır seniñ
 Hem şıfâtı heb şıfâtıñdır seniñ

Sen seni bilmek necâtıñdır seniñ
 Âdem iseñ şümme vechullâhı bul

Çande baķsañ ol güzel Allahı bul
 Ol saña açmışdurur dâ'im görine

Sen yitürmişsin ararsın hâ izin
 Bî cihet eşyâda göstermiş yüzün

Âdem iseñ şümme vechullâhı bul
 Çande baķsañ ol güzel Allahı bul

‘Ârife eşyâda esmâ görünür
 Cümle esmâda müsemmâ görünür

Bu Niyâzî dinde Mevlâ görünür
 Âdem iseñ şümme vechullâhı bul

Çande baķsañ ol güzel Allahı bul
 Çande baķsañ ol güzel Allahı bul

Çazreti Hüdâyi

İsteyeni yâri terk ider vâri
 Bulsa dildârı şaķlar esrârı

Baķmayan cāna irdi cānāna
 Girdi meydāna terk idüb ‘ârı

Nefsi diñleme derde iñleme
 Gülden añlama bülbülde zârı

‘Aşķla 7olan şararub şolan
Arayub bulan buldı sitārı

Gel Hüdāyiden al ĥaber erkān
Nefsini bilen bildi ġaffārı

Ĥazreti ‘Abdullah

Cānımı ‘üryān idüb şaldım bu ‘aşķ deryāsına
Nāġehān ‘aşķıñ şataşdım dürli hemtāsına

Cān u baş u dīn ü dünyā virdim aldım derd-i yār
Merhem ol derd oldu ancaķ yüregim yarasına

‘İlm ü ‘aķl u zühd ü taķvā çün ĥicāb oldu baña
Cümle sevdādan geçüb düşdüm anıñ sevdāsına

31a

Māsivādan göz yumub gördüm anıñ dīdārını
El yudum kendi özümden girdim fenā şaĥrāsına

‘Āķıl ister cennet ü ĥūr u kaşr ġilmān ola
‘Āşķıñ hiç meyli yoķdur cennet na‘ māsına

Eşref oġlı Rūmī ‘aşķdan ĥoş ĥaber virdi ne
Müdde‘iniñ hiç ķulaķ urmaz ķurı da‘ vāsına

Ĥazreti Niyāzi

Āşinā-yı ‘aşķ olanda āh u zār eksik degil
Küşti-i baĥre demādem rüzġār eksik degil

Ol cemāl ü tal‘atıñ ‘aşkında artdıkça yanan
Ol kadar nāz arturur bir gül‘izār eksik degil

Yeri cennet baqdığı dīdār olursa ‘āşıkıñ
Vechi yüzünden anı yakmağa nār eksik degil

Bu neşātı ‘āşıkıñ rāhat alur gam virilür
Hayret ender hayreti leyl ü nehār eksik degil

Şem‘-i ‘aşka Mışriyā yandır özüñ yoğ ol müdām
‘Āşka her yokluğuñ üstünde vār eksik degil

Ḥazreti Yūnus

Be hey kardaş haqqı bulam mı dirsın
Haqqā yarar ‘amel işlemeyince

Bu sırrın ötesin tıyam mı dirsın
Bir mürşid-i kāmīl söylemeyince

Gel ey kardaş gel tevḥīde uzan
Tevḥiddir nefsiñ kal‘asın bozun

Hiç kendi kendine kaynar mı kazan
Çevre yanın āteş eylemeyince

‘Aşkıñ gālīb oldı yüregim harlar
‘Aşkı olan ‘ārı nāmus neyler

Be hey Yūnus baña söyleme dirler
Ya ben öleyim mi söylemeyince

H  zreti H    im

Se  erde   em   -i   a  k   eyle s  z  n
Yakub perv  ne c  n  n eyle giry  n

  dem dirse  n cem  l-i ha  k   seyr  n
Se  erlerde ide g  r   h u fery  d

31b

Se  erlerde k  r  lur bezm-i vuşlat
Se  erlerde i  il  r c  m-ı va    et

Se  erlerde görinür n  r-ı ha  zret
Se  erlerde idegör   h u fery  d

Se  erdir man  zar-ı ha  k  a nazarg  h
Gönül t  fl  n se  erde eyle   g  h

Cem  liyle tecell   eyler Allah
Se  erlerde idegör   h u fery  d

Se  erdir         a t  r-ı tecell  
Teceddüd üzre ha   eyler tecell  

Tecell  den bulur         tesell  
Se  erlerde idegör   h u fery  d

Se  erde g  r  k olur env  ra e  y  
Se  erde z  hir olur feyz-i mevl  

İder Hâşim şınık kalbini ihyâ
Seherlerde idegôr âh u feryâd

İder Hâşim şınık kalbini ihyâ
Seherlerde idegôr âh u feryâd

Hâzreti Dildânâ

Yaban yerde ne gezersin gel âdeme ir bu deme
Hayvan gibi neylersin gel âdeme ir bu deme

Nüşâ-i vahdet âdemdir nefha-i kudret âdemdir
Âdemden gayrı ‘ademdir gel âdeme ir bu deme

Âyine-i hak âdemdir görinen gören u demdir
Her nefes a‘zamdır gel âdeme ir bu deme

Âdemdir rahmet-i rahmân âdemdir güher her kân
‘Âlem cismdir âdem cân gel âdeme ir bu deme
Âdemdir hakka giden yol hakkı isterseñ âdem bul
Âdeme cümle eşyâ kul gel âdeme ir bu deme

İbrâhim âdeme gel her şekliñ olsun hal
Âdem-i ma‘niden âl el gel âdeme ir bu deme

Hâzreti Nesîmî

Cemâliñdir bu zencûruñ şifâsı
Şifâü'l-kalb maḥbûbuñ liḳâsı

Kaşındır daḥi ‘aynıñ âyetullah
Nehâr u leyl anıñ âg u qarası

32a

Vişāliñ zevkini şol cāna buyur ki
Anıñ başındadır ‘aşkıñ hevāsı

Cem ol ‘ārifdir ey dilber kim oldı
Yüzüñ āyine-i kīni nümāsı

Gel ey ‘āşık şehīd ol ‘aşk içinde
Ki haqdır ol şehīdiñ kan bahāsı

Mürāyī zāhid eyler ‘aşkı inkār
Bilāder zāhidiñ zerka vü riyāsı

Faķır ādem katında secde kılmaz
Meger şeytandır ol şevmiñ hūdāsı

Kıyāmet geldi ey tācir-i zerrü'l-bey‘
Ki yoqdur ol günüñ bey‘ u şerāsı

Nesīmīdir vücūd-ı ferd-i muṭlaķ
Bu tevḥīdiñ eḥaddendir esāsı

Ḥazreti Hüdāyi

Mevlām seniñ ‘āşıqlarıñ devrān iderler hevāyla
Hū yolunda şādıqlarıñ cevelān iderler hevāyla

Arzulayub dost illerin dermege ma‘ nā güllerin
Açub muḥabbet yolların meydān iderler hevāyla

Țurmaz dönerler melekler ‘ arz idüb haḳḳa dilekler
 ‘ Arşın eṭrāfın melekler cevelān iderler hevāyla

Bülbül gibi ‘ aşḳ bāğına kim düşmüş şevḳ ırmağına
 Derd ü meşakḳat dāğına dermān iderler hevāyla

Gör bülbülün sevdāsını gül şevḳine gavḡasını
 Aḡub gönüller pasını ḡandān iderler hevāyla

Güller tutar elde varaḳ bülbüller okurlar sebaḳ
 Her şebde görüb nūr-ı haḳ ezḡān iderler hevāyla

Bunca merātib geçmegi dost illerine uçmaḡı
 Haḳḳa irüb rāz açmaḡı āsān iderler hevāyla

‘ Aşḳın şarābından içüb ḳanı‘ alāyıkdan geçüb
 Diliñ hevāsından uçub seyrān iderler hevāyla

Ḥurşide iletüb zerreyi bedr-i tamāma lem‘ ayı
 Deryāya şalub ḳaṭreyi ‘ ummān iderler hevāyla

Ġayra Hüdāyi meyli kes Mevlā yeter bāḳi heves
 Zikrini haḳḳıñ her nefes her an iderler hevāyla

32b

İsmā‘ il Haḳḳı

Dīde-i fānī ile bāḳi cemālī gözleme
 İşbu noḳşān ‘ āleminde ol kemālī gözleme

Yanmadan pervâne-veş ‘aşk odına cânıñ seniñ
Sende ‘aşıklar gibi serd-i şâli gözleme

Ķālîni ħal itmeden bir mürşid-i kâmil bulub
Ķîl ü Ķâl ‘âlemlerinde ħüsn-i ħâli gözleme

Len terânî didi ħaĶ Mûsâya bu ‘âlemde gör
Sofra-i ümmîde sende ol nevâlî gözleme

Girmeyince cennet-i Ķalbe bugün şi‘r eyleyüb
Taşradan ol pâdişâh-ı bî-zevâlî gözleme

Devlet-i didârdır faĶr u fenânîñ âĶir
Ķıl nazar ĦaĶĶı mi ’âle mülk ü malı gözleme

Şems-i Sivâsî

Cânân iliniñ gülleriniñ bağı göründi
Dost ikliminiñ lâlesiniñ tağı göründi

Ya‘Ķûba bugün Yûsufuñ ĶoĶusu geldi
Eyyüb daĶi şîĶhatiniñ çağı göründi

FirĶat gicesi geçdi Ķamu Ķalmadı ĶorĶu
Vuşlat gününüñ gündüziniñ ağı göründi

Envâr-ı MuĶammed toĶuben tutdı cihânı
ŞaĶĶu'l-Ķameriñ mu‘cize parmağı göründi

Dil Ķastasınıñ derdine timâr yetişdi
Şemsîye Ķayât âbınıñ ırmağı göründi

Ḥazreti Diyārī

Budur şeri‘atıñ rāhı Muḥammed tevḥīde geldi
Zıkr idelim ol Allāhı Muḥammed tevḥīde geldi

Ṭarīkat rāhınıñ şoranlar irer mürşide varanlar
Yanıñda cimle erenler Muḥammed tevḥīde geldi

Yeşil sancağı elinde tebüt nūrı dalında
Melekler sağ u şolunda Muḥammed tevḥīde geldi

Oğutur zıkrle Qur‘ān gitdi cihān oldı nihān
Göründi ol bāğ-ı cinān Muḥammed tevḥīde geldi

Bu Diyārī günahkārı itmekdir kılar zārı
Ḥüdānıñ sevgülü yārı Muḥammed tevḥīde geldi

33a

Ḥazreti Naqşī

Kime kim itdi tecellī urdı zaḥmıñ yār aña
Ġayr beden irmez ‘ilācı kıan bahā timār aña

Mīm ü ‘ayn u şın u kıafıñ baqsalar mir’ātına
Gösterib insān yüzüñden kendüsün satar aña

Men ‘ārif kıavlince zāhid durmuşam kendim ‘ayān
Küfrin imān eylediñse eyleme inkār aña

Sen daḥi görmek dilersen ölmeden ‘ālemde gül
 Ṭurma mer’î ışığında cān virüb yalvar aña

Bulmayub insān-ı kāmīl kendin īmān itmeyen
 Kaldı ol şirk ḥaqqında neylesün ikrār aña

Gevher-i nazmıñ seniñ ḥaḳ bilmeyen münkirlere
 Açma bu esrārı Nakşî söyleme zinhār aña

Ḥazreti Mısrî

Baḥr içinde ḳaṭreyim baḥr oldu ḥayrān baña
 Ferş içinde zerreyim ‘arş oldu seyrān baña

Dost göründi çün ‘ayān ḳalmadı bir şer nihān
 Ṭuḳan olursa cihān bir ḳaṭre ṭuḳan baña

Şüretde nem var benim sîrettedir ma‘denim
 Kopsa kıyāmet bugün gelmez perişān baña

Ḳāf-ı dil ‘anḳāsıyım sırrıñ āşināsıyım
 Endişeler ḥāşıyım ād oldu insān baña

Niyāziniñ dilinden Yūnusdurur söyleyen
 Herkes çok cān gerek Yūnusdurur cān baña

İsmā‘il

Nefs ü ṭab‘ıñ māsivādan itmeyince ictināb
 Ḥazreti ḥaḳdan dil ü cān eylemez feyzin iktisāb

‘Ālemiñe ma‘ nâdır ol yola gör ‘ayne'l-yakîn
Tutmasun jengâr pendâr ile mir'atıñ hiçâb

‘İlm ü resmi kınde vü ‘ilm-i hakîkî kınderir
Bir midir hiç âb-ı câh feyzin şâkı-i şehâb

Kim ki ta‘îl eyledi esbâb-ı tahşîli bugün
Kıldı zâta iki ‘âlemde harâb ender harâb

Feyzin hakdan ger nümâ bulduñsa Hakkı şükrin it
Ravza-i cânıñ ide şolmaz kalur bu âb u bâb

33b

Hzreti İdrîs

İktidâ iden şalât dâ’ime itmez ku‘ûd
Kıblesi âdemdir anıñ dem be dem eyler sücûd

Keşf olub vü cihân ü cehî ma‘nîsiniñ sırları
Yed-i haţ ümm'l-kitâb oldu aña hakdan şuhûd

Görinür vechi mişâl beyt-i ma‘mûr zâhirâ
Mevzu‘ beytü'l-makdesi haşr-i ervâh cünûd

‘Ālem-i mutlak muqayyed menzilin tay ider ol
Menzil-i rûhü'l-kudûsde ‘âlem-i ser şu‘ûd

Câm-ı keşretten şarâb-ı vahdeti içüb müdâm
Mest-i medhûşı hüdâdır aňlamaz bu denbûr

Bî-vuzûdur ol faḳiyye kim māsivādan el yumar
Haḳ mevhumdur perestiş itdigi andan çesûd

Uyma anıñ ḳavline zerḳ u riyā heb sözleri
İçi ḥannās ile vesvās taşrası nefis-i ḳuyûd

Virdidir ḳāl ya ḳûl zikri cāzla ya cûz
Daḥl ider erbāb-ı ḥālāta o ḳāl ile ḥusûd

Secde eyler şûret-i raḥmāna İdrīs her nefes
Ḳıble-i taḥḳīḳa irdi irişüb faẓl-ı vedûd

Ḥazreti Dildānā

Haḳdan gelür her nefes hem dem iseñ ḥaber vir
Bilmez iseñ sözüm yoḳ âdem iseñ ḥaber vir

Âdemdeki dem nedir bu deme hemdem nedir
Zübde-i ‘âlem nedir ‘âlem iseñ ḥaber vir

İki ‘âlem bir nefes oldığına sebeb ne
Vārīs-i ḥaḳ ‘İsāya Meryem iseñ ḥaber vir

Cümle ‘âlem fethine ‘âciz olduğu gence
Ṭoḡrı söyle ṭılsım-ı a‘zam iseñ ḥaber vir

Mürīd-i muḥib çok olsun deyu canlar eridüb
‘Acible kendiñ gören bil‘am iseñ ḥaber vir

Cümle şey’iñ cānına her nefsiñ şānına
Ma‘rifetiñ kânına ḥātem iseñ ḥaber vir

Her nefesde Һazrete mi‘ rāc iden ‘ ārifīñ
Sırrına vākıf olub maħrem iseñ Һaber vir

Biz saña Һardaşı diriz Һaķ yola yoldaş diriz
Bizden degil canla tev’em iseñ Һaber vir

İbrāhimiñ sözlerin Һāl ehli fehmi eylemez
Қāli Һāle değışüb epsem iseñ Һaber vir

34a

Һazreti Niyāzi

Tā ezelden biz bu ‘ aşķ içinde rüsvā olmuşuz
İsmimizdir söylenen ma‘ nāda ‘ anķā olmuşuz

Gerçi şüret ‘ āleminde şandılar keşretdeyiz
Keşret içre bildiler ferd ü tenhā olmuşuz

Şol izāfet vü ta‘ ayyün şofuların giyseki nola
Çünki andan şoyunub ma‘ nā mu‘ arrā olmuşuz

Manıķu’t-ţayr luğatı maħluķundan söyleriz
Herkes añlamaz bizi bizler mu‘ ammā olmuşuz

Lafz u şavt u cismile añlamak isterler bizi
Biz ne elfāız ne şüret cümle ma‘ nā olmuşuz

Қatreler ırmağa ırmağ irdi baħre cem‘ olub
Қarışub birbirine Һālā o deryā olmuşuz

Zerreler şemse güneş irişdi vaḥdet-kānına
Kalmadı aṣlā ta‘ addūd ferd ü yektā olmuşuz

Her keşāfet kim aḥāfet gösterir āyinede
Ol kudūret tevzīni silūb mücellā olmuşuz

Zāhidiñ zıkr itdiği şol ḥarf u şavtıñ gider
Zākir ü mezkūr u zıkre biz müsemmā olmuşuz

Şofunuñ şol hāy hūyı na‘ rasından almazız
Vāşıl-ı deryāyız ol sesden müberrā olmuşuz

‘İlm-i ālā semāya maḥzar ister iseñ gel beru
Ādem vehm aña ta‘ līm olan esmā olmuşuz

Ten göziyle Mışriyi şüretde görsem dime kim
Zīra biz ol ḳāfa şüret içre ‘anḳā olmuşuz

Ġaybī

Cümle ḥil‘ atıñ ḥākpāyi minkirānıñ tācıyuz
Cümleden müstağniyüz hem cümleden muḥtācuz

Heb muttaşılıñ maḥzarıdır cümleten ehl-i fark
Yetmiş iki millet içre biz kerde nāciyüz

Ḳadrimiz fehmi eylemezse ğam degil bīġāneler
Āşināya eşyāyız bīġāne

Dīde-i ḥaḳ-bīn ile ñāzır olan añlar bizi
‘Aşrımızda ṭālibān-ı vaḥdetiñ mi‘ rācıyuz

Nuṭṭ vakṭin meskenimiz Ka‘bedir dā’im bizim
Görmedik şūretde Ka‘be līk her dem ḥacıyuz

34b

‘Ārifān-ı ‘ālemiñ taḳlīd ile heb ḳarnı tōḳ
Bu ḳadar taḥḳīḳle biz ḥān-ı ‘irfān ācıyuz

‘Ayn-ı eşyādır dü ‘ālem zātımızdır Ğaybiyā
Bu vüçūd-ı muṭlaḳıñ hem baḥri hem emvācıyuz

Şems

Ḥüdāvendā şu ‘ālemde esen yeller seni ister
Ayaklarda ḡubār olmuş tozan yollar seni ister

Eger candır eger ḥayvan ferīştedir eger insān
Seni zıkr itmede yeksān dönen diller seni ister

Bulam deyu dilārāyı gezen arayı arayı
Dolaşub kūh u şaḥrāyı aḳan yeller seni ister

Yataḡı gerçi ḥār olmuş velākin bī-ḳarār olmuş
Düşüb elden ele şolmuş ḳokan güller seni ister

Seḥerlerde oḳur virdi virir ‘āşıḳlara derdi
Bahāne eylemiş verdi öten bülbüller seni ister

Çü sensin vāḥid-i muṭlaḳ mekānın yok ‘ale'l-iṭlāḳ
Bahār u ḳışlaḳ vü yayılaḳ göçen iller seni ister

Boyamış göklere taşın şehirlerde döker yaşın
Çemenden kaldırub başın biten teller seni ister

Yolun mesd eylemiş ağyār düşüb gurbet ile ağlar
Bu Şems gibi her kim var tıyan kullar seni ister

Seyfullah

Bu ‘aşk bir bahır-i ‘ummandır buña had ü kenār olmaz
Delīlim sırr-ı Kur'andır bunu bilmeyende ‘ār olmaz

Şora geldim ezeliden pīrim Muḥammed ‘Alidir
Şerāb-ı lā-yezāliden içenlere ḥumār olmaz

Kıyamazsıñ başa cāna ırak ol girme meydāna
Bu meydanda niçe başlar kesilür hiç şorār olmaz

Eger ‘āşık iseñ yāre şakın aldanma ağyāra
Düşen İbrāhim gibi nāra bu gülşende yanār olmaz

Bak şu Manşūruñ işine üşürmüş ḥalkı başına
Ene'l-ḥaqqıñ firāşına düşenlere timār olmaz

Seyfullah sözünde mestdir şeyhinden aldığı destdir
Dīvāne rā kalem nīstdir ne söylerse ḳanār olmaz

35a

Ḥazreti Niyāzi

Ey Allāhım seni sevmek ne güzeldir ne güzeldir
Yoluña baş u cān virmek ne güzeldir ne güzeldir

Şol ism-i zâtını sevmek vişâliñ güllerin dermek
Cemâl-i pâkini görmek ne güzeldir ne güzeldir

Sürüb dergâhına yüzler döküb yaşı yire gözler
Bir olsa gice gündüzler ne güzeldir ne güzeldir

Vişâliñ derdine düşmek yanub ‘aşk odına pişmek
Şoñunda saña irişmek ne güzeldir ne güzeldir

Niyâzi yârini bulmağ yanında eglenüb kalmağ
Varub bir ile bir olmağ ne güzeldir ne güzeldir

Ḥazreti Nûri

Ṭarîkat kurb-ı rahmândır bu meydân özge meydandır
Ḥaḳîkat sırr-ı sübhândır bu meydân özge meydandır

Bu yol candan ferâğ ister yürekde nice ığ ister
Bu kâbir-i ḳalbi şâğ ister bu meydân özge meydandır

Bu meydanda şatılur cân bu meydanda şorulmaz ḳân
Olur bir demde biñ kurbân bu meydan özge meydandır

Gelür meydâna ‘âşıḳlar vücûdı ‘aşḳa yanıḳlarda
‘Aceb münkir ne şayıḳlar bu meydan özge meydandır

Bu yolda Nûri serden geç bu erkân içre serler aç
Bu meydân içre ḳanlar saç bu meydan özge meydandır

Ḥazreti Yūnus

Gel ey derviş ḥaḳḳı bulayım dirseñ
Bir kāmīl mürşide varmayınca olmaz

Resūlūñ cemāliñ görem mi dirseñ
Bir kāmīl mürşide varmayınca olmaz

Niceler geldiler mürşid arayı
Arayanlar buldı derde devāyı

Biñ yılda oḳusañ aḳdan ḳarayı
Bir kāmīl mürşide varmayınca olmaz

‘Āşık Yūnus bunda ma‘nā var didi
Dünyāyı bir pula alma var didi

Ḥazreti Mūsāya Hızra var didi
Bir kāmīl mürşide varmayınca olmaz

35b

Ḥazreti Yūnus

‘Āşık olan kişiler delü olğan olur
Kendüsini bilmeyen aña gülegen olur

Şaḳın gülme sen aña eyü degildir saña
Kişi yine gülerse başa gelegen olur

Bir kişi ‘āşık olsa dost bağçesine girse
Güllerini dererken yetkin yalağın olur

Aldanma sen tikene şanma tiken töküne
Cevrine katlanmayan yolda kulağın olur

Yürür ise eglenmez oturursa diñlenmez
Görenler hayr u şanur beñzi şulağın olur

‘ Āşık Yūnus sen daħi incitme dervişleri
Dervişlerin du‘ āsı kabūl olağan olur

Şems

Cānān iliniñ gülleriniñ bağı göründi
Dost iklīminiñ lālesiniñ tağı göründi

Ya‘ kūba bugün Yūsufnuñ koķusu geldi
Eyyūba daħi miḥnetniñ çağı göründi

Fırkat gicesi gitdi kamu kalmadı korķu
Vuşlat güniniñ gündüzniñ ağı göründi

Envār-ı Muḥammed toğuben tutdı cihānı
Şaķķu'l-ķameriñ mu‘ cize parmağı göründi

Dil-ḥastasınıñ derdine timār yetişdi
Şemsīye bugün dostuñ otağı göründi

Ḥazreti Ğaybī

‘ Āşık özün bilmege ādeme gel ādeme
Ḥaķķı ‘ ayān bulmaķa ādeme gel ādeme

Haḳḳa giden ṭoḡrı yol senden saña gider ol
Sa‘y it seni sende bul ādeme gel ādeme

Her ne varsa ‘ālemde öz ne ki var ādemde
Bul sen seni bu demde ādeme gel ādeme

Ḳo bu zühd ü ṭā‘ati terk ideḡor ‘ādeti
Geç cümle ḡayālātı ādeme gel ādeme

Ādemdir sırr-ı Ḳur‘ān ādemdir ‘arş-ı raḡmān
Ādemdir zātı sübhān ādeme gel ādeme

36a

Ādem oldı āḡiret anda bulundu cennet
Anda görüldi ḡazret ādeme gel ādeme

Ol bī-niṣāna niṣān Ġaybī ādemdir hemān
Ādemdir ‘ayn-ı raḡmān ādeme gel ādeme

Lā-Mekānī

Pāk eyle ḡöñül ḡānesini ṭā ṭūr olunca
Dik ṭur gözini gökle ḡöñül tā göz olunca

Efkārı ḡo dil destisini o çeşmede ṭut ṭur
Ol āb-ı ḡayāt-baḡşla ol desti ṭolunca

Çün ḡaḡ seni derbān der-ḡānesi itdi
Ṭur ḡapuda ḡayrı ḡoma tā anı bulunca

Şimdi koma ki soñra çıkar haķ güç olur
Şeytân-ı Cercîs hânes-i kalbe ķo yolunca

Sen çık aradan hâneyi şāhibine vir
Bî-şek gelür ıssı evine sen şavulunca

El Lâ-Mekânî seni hoş çok aradım çok
Sînemde muķîm olducağın tâ tıyulunca

Hilmî

Hakķıñ cemālin gözleyen hū dimesün ya ne disün
Zevķ u hālet özleyen hū dimesün ya ne disün

‘ Aşķ-ı Hüdāya dūş olan fikri ile medhūş olan
‘ Aklı gidüb bî-hūş olan hū dimesün ya ne disün

‘ Aklıñ yitirüb ‘ aşķla meydāna giren şevķle
Cān u gönülden zevķle hū dimesün ya ne disün

Görünse dostuñ illeri açılsa vahdet gülleri
Ol gülşeniñ bülbülleri hū dimesün ya ne disün

Ol kim ola ‘ aşķa āşinā işte ol bir hoş şadā
İnşāf idelim Hilmiyā hū dimesün ya ne disün

Hazreti Niyāzi

Aç gözün dildāra bak ref‘ oldı yüzünden niķāb
Zulmeti sürdi çıkardı ara yerden āftāb

Şol şi‘āhüm rabbihim hamrın lebinden içegör
 Kaṭresin nūş eyleyen ‘uşşāk ebed görmez ‘azāb

Otuz iki harfı bildik dört kitābın aşlıdır
 Şafḥa-i vechinde yazılmış kamu bî-irtiyāb

36b

Mekteb-i ‘irfāna gir oḡu bu ‘ilmiñ aşlını
 Gör ki nice derc olubdur bu ‘ilmde dört kitāb

Her ne oḡursañ çün otuz ikiden taşra degil
 Yüz biñ müntesibini şerḥ ider oḡuna faşl u bāb

Her ne söz kim söylenür ‘ālemde Türki ya ‘Arab
 Tut kulaḡıñ kim sañadır cümle dillerden ḡıṭāb

Her ne kim görür gözüñ andan cemāl-i yāre baḡ
 Çünkü gitdi ey Niyāzi ḡalmadı aşlā ḡicāb

Ḥazreti Nūri

Kār itdi ‘aşḡıñ cānıma bî-çāre göñlüm neylesün
 Bu āḡ ile efḡānımı āvāre göñlüm neylesün

Encem gibi dā’im döner gāhi çıkar gāhi iner
 Turmaz gice gündüz yanar pervāne göñlüm neylesün

Cānāne vāşıl olmadı cānımda ṭāḡat ḡalmadı
 Andan tesellī bulmadı dīvāne göñlüm neylesün

Terk itdi cümle pîşesin arandır gam u endişesin
Şundırdı Nûri şîşesin şad-pāre gönlüm neylesün

Ḥazreti Yûnus

Çıkdım erik dalına anda yedim üzümü
Bostan ıssı kaşıyub dir ne yirsın qozumı

Kerpiç qoydum qāzana poyraz ile qaynatdım
Nedir diyüb şorana bandım virdim üzümü

İplik virdim çulhaya şarıb yumaq itmemiş
Becid becid ışmarlar gelsin alsun bezini

Bir serçeniñ qanadın bir qañlıya yükletdim
Çifte sefer çekmedi şöyle qaldı qazını

Bir sinek bir qartalı şaldırdı urdı yere
Yalan degil gerçektir ben de gördüm tozını

Bir küt ile güreşdim elsiz ayağım aldı
Āzāde başamadım köyündürdi özümü

Qaf tağından bir taş şöyle atdılar baña
Öylelik yola düşdi bozayazdı yüzümü

Balık qavağa çıkmış zift turşusu qurmağa
Leylek qoduq toğurmuş baqa şunuñ sözünü

Yûnus bir söz söylemiş hiçbir söze beñzemez
Eenler meclisinde ma‘ nā budur yüzini

37a

Hakkı

Bulaydım dilde dildârım baña kim mûnis olmazdı
Baña yâr olmasa yârim aña dil muhkem olmazdı

Dil ehli bulmasaydı dilde yüz biñ zevk-i rûhânî
Komazdı şöhet ü cismi e' azz ü a' lem olmazdı

Ṭama' sız âdemiñ halk-ı cihân heb aķar yasıdır
Ḳana' at kılmasaydım heb bu hâlim pür ğam olmazdı

Ġam u derd ü belâ heb hubb-i dünyâdan gelür ħalbe
Ḳamuyı terk ideydim ben gönülde a' lem olmazdı

Ḳamu dünyâ vü mâfihâ hayâl-i hâbdurur ammâ
Bildi haķķat kim düşdür anıñçün pür ğam olmazdı

O can kim ğaflete ṭalmıṣ hayâl ü hâbile ḳalmıṣ
Uyansa hâb-ı ğafletden aşam u ebkem olmazdı

Biri zindân-ı ğam görmüş biri hoş gülşene irmiş
Dil âġâh olsa kendiden o ğayra hemdem olmazdı

Ḳo nâm u şerrini derviş ol seni sen görme bî-ħoş ol
Olaydı pür derûn ne demâdem perdem olmazdı

Hâzreti Hüdâyi

Hüdâyâ cümleten ' âlem saña ' âşık seni özler
Mülk-i canı benî âdem saña ' âşık seni özler

Seherde açılan güller öten şūrīde bülbüller
Benefşelerle sünbüller saña ‘āşık seni özler

Eger gā’ib eger şāhīr eger bāṭın eger zāhīr
Eger mü'min eger kāfir saña ‘āşık seni özler

Ḳamunuñ maṭlabı birdir ya niçün ba‘zı kāfirdir
‘Aceb hikmet ‘aceb sırdır saña ‘āşık seni özler

Hüdāyiye irüb ḥālāt vişālīñle bula lezzāt
Efendi cümle mevcūdāt saña ‘āşık seni özler

Ḥazreti Niyāzi

Cān bu ilden göçdün cānānı bulmazsan ne güç
Yārını terk itmeden yārānı bulmazsan ne güç

Şūreti insan içi ḥayvan olursa kişiniñ
Taşlar ile dökünüb insanı bulmazsan ne güç

Ādemiñ gönli içinde baḥr-i ‘ummān gizlidir
Dā’imā şusuz gezüb ‘ummānı bulmazsan ne güç

37b

Şol faḳīr olub gezenlerde ḥazīne toptolu
Sa‘y idüb ol kenz-i bī-pāyānı bulmazsan ne güç

Faḳr-ı faḥri devletine irişen sultān olur
Faḳr-ı tāmme irişüb sultānı bulmazsan ne güç

Her kişiniñ derdine dermān yine derdindedir
Derdiniñ içindeki dermānı bulmazsan ne güç

Bunda gülmekdir ğaraž çünkim haqqıñ ‘irfānıdır
Ey Niyāzī kişi ol ‘irfānı bulmazsan ne güç

Kayğusuz Sulṭān

Merd iseñ meydān-ı ‘aşqda can virüb cānānı gör
Şādık iseñ ‘aşq içinde iste bul sulṭānı gör

Ol saña senden yakın sen olmağıl andan ırak
Keşreti қо vahdeti bul ma‘nā-i ‘irfānı gör

Vedduḥā yüzüñ durur ve'l-leyl saçıñdur muṭlaḳā
Oḳu ḥüsnüñ muşḥafını sūre-i furkānı gör

Pertev-i nūr-ı Hüdāsın göñlünüñ bil ḳadrini
Maḫḫar-ı zāt u şıfāt ol raḫmet-i raḫmānı gör

Kayğusuz el-faḫr-i faḫrī kim buyurdı ol resūl
Faḫrla faḫr idüben gel küfri қо imānı gör

Ḥalil

Yārını yārın görenlerdir bugüne yārın gören
Bunda yārın görmeyen yārın ḳaçan yārın görür

Her ki keşretten geçüb oldı ‘alāyıḳdan berī
Vahdetiñ buldı ṭarīḳiñ haqqıñ envārın görür

Kim ki nefsiñ bilmedi rabbini bilmez şeksüzün
Nefsini bilenler ol kim kendi miqdārın görür

Ka‘be-i ma‘nāyı ‘ārif dem-be-dem eyler tavāf
Hacı sûretdir ol kim kim Mekke divārın görür

Yārın anda şöhet-i dīdārdan mahrūm olur
Kim ki gergi gibi bunda dünyā murdārın görür

Aşılan dār-ı belāya dünyāda Manşūr-veş
Nice dilşād olmasun kim rüy-ı dildārın görür

Ey Halil ol hümā himmet-i faķır ol kim müdām
Arzū-yı cennet itmez dost dīdārın görür

38a

Kaygusuz Sulţan

Evliyāya egri bakma gün ü mekân elindedir
Mülke hikmet süren odur iki cihân elindedir

Sen anı söylemz şanma sencileyin bir ādemdir
Evliyānıñ sırrı vardır gizlü ‘ayān elindedir

Hak zatıyla şıfâtıyla andan tecellî eylemiş
Varlığı hak varlığıdır kahr u ihsân elindedir

Hak anı bunda gönderdi kulların irşād için
Diledügin irşād ider emr-i sübhân elindedir

Ḳayğusuz eydür bu ‘ilmi oğudum añladım bildim
Şimdi bu ‘ilmiñ hükmi kâmil insân elindedir

Ḥazreti Yûnus

Sensin bize bizden yakın görünmezsın hicâb nedir
Çün ‘aybıñ yok gökçek yüzüñ üzerinde niķâb

Sen buyurduñ ey pâdişah yehdillâhe limen yeşâ
Şerîkiñ yok seniñ hâşâ suçlu kimdir ‘azâb nedir

Ḳanı bu mülkün sultânı sen ten iseñ kanı cânı
Bu göz görmek diler anı bu merci‘ ü me’âb nedir

Raḥmandurur seniñ adıñ raḥimligiñ bize didiñ
Mürşid ile muştuladıñ lâ-taķneṭü ḥiṭâb nedir

Biz umarız mürüvvetinden cümle işler ḥazretiñden
Seniñ ol çok raḥmetiñden bu bir avuç türâb nedir

Bu yazuyı yazan sensin yazub yine bozan sensin
Bu devrânı düzen sensin bu su’ale cevab nedir

Ḥazreti Hüdâyi

Neylerim ben dünyâyı baña Allâhım gerek
Görmezem mäsivâyı baña Allâhım gerek

Ehl-i dünyâ dünyâda ehl-i ‘uķbâ ‘uķbâda
Her biri bir sevdâda baña Allâhım gerek

Dertlü dermānın ister kullar sulṭānıñ ister
 ‘ Āşık cānānıñ ister baña Allāhım gerek

Ḥaḫsız cennet gerekmez baña Allāhım gerek

38b

Mecnūn ister Leylāy Vāmık ister ‘ Azrāy
 Nidem ğayrı sevdāy baña Allāhım gerek

Bülbül güle qarşu zār pervāneyi yakmış nār
 Her kuluñ bir derdi var baña Allāhım gerek

Bu hāyla hūyı ҡo ḫaḫkı bulagör yāhū
 Hüdāyiniñ sözi bu baña Allāhım gerek

Ḥazreti Yūnus

Ben dervişim diyene bir üñ idesim gelür
 Segirdiben sesine varub yetesim gelür

Şırāt kıldan incedir kılıcdan keskincedir
 Varub anıñ üstüne evler yapasım gelür

Altında ğayyā vardır içi nār ile pürdür
 Gidüb ol gölgede biraz yatasım gelür

Ṭa‘n eylemek ḥocalar
 Ḥūri vü ğılmanları bir bir ҡoçasım gelür

Yūnus sen bu sözleri egri bögri söyleme
 Seni şayfaya çeker bir Molla Kāşım gelür

H  zreti Niy  zi

Derm  n aradım derdime derdim başına derm  n imiş
B  rh  n aradım açılıma a  lım başına b  rh  n imiş

     u   olum g  zler idim dost yüzini görsem deyu
Ben     rada arar idim ol c  n içinde c  n imiş

  yle   anurdum ayruyam dost   ayrıdır ben    ayrıyam
Benden görüb i  ideni bildim ki ol c  n  n imiş

  avm u   al  t u   acla   anma biter z  hid i  i  
  nsan-ı k  mil olmağa l  zım olan    irf  n imiş

  anden gel  r yolu   seni   ya   ande varır menzili  
Nerden gel  b gitd  ğini a  lamayan   ayv  n imiş

Mürşid gerekdir bildire   a  k   sa  na   a  ka'l-yak  n
Mürşidi olmayanları   bildikleri g  m  n imiş

Her m  r  side dil virme kim yolu  nı   arpa u  radır
M  r  sid-i k  mil olanı       yet yolu   s  n imiş

A  la hem  n bir söz durur yo  ku   degildir düz durur
     lem   amu bir yüz durur gören anı   hy  rn imiş

    t Niy  zini   s  zin bir nesne   rtmez   a   yüzin
  a  dan    ayan bir nesne yo   g  zs  zlere pinh  n imiş

39a

Nazmî

Ke yaqsun külli cismim nâr-ı hicrân
Göñül şâbr eyle şabr eyle şabûr ol

Olur elbette bir gün vaşl-ı cânân
Göñül şâbr eyle şabr eyle şabûr ol

Ne âteşler saçılmışdır bu yolda
Ne zahmetler çekilmişdir bu yolda

Ne gayretler çekilmişdir bu yolda
Göñül şâbr eyle şabr eyle şabûr ol

Gice ol ehl-i derde yâr u demsâz
Seher bûlbüllerine ol hem âvâz

Belâlar çek olasin mahrem-i râz
Göñül şâbr eyle şabr eyle şabûr ol

Aña ‘âşık dinür mi eyle inşâf
Yanub ‘aşk âteşine olmaya şâf

Bu Nazmî-veş idüb tebdîl-i evşâf
Göñül şâbr eyle şabr eyle şabûr ol

‘Abdü'l-Hay

Rabiñden olur ihsân ey dil niye mahzunsın
Derdine olur dermân ey dil yine mahzunsın

Hakdır seni vār iden bī-şabr u qarār iden
Tevhīd ile yār iden ey dil niye maḥzunsun

Īmān iden sensin ‘irfān iden sensin
Dīdārı gören sensin ey dil niye maḥzunsun

Tevhīd ile pūr nūr ol ‘irfānile ma‘mūr ol
Dīdār ile mesrūr ol ey dil niye maḥzunsun

‘Abdül-Hay ider āhı bulmağa haḳḳa rāhı
Sevmiş güzel Allahı ey dil niye maḥzunsun

Hazreti ‘Abdullah

Men dost sevdāsına düşdüm özge sevdā ne me gerek
Başımda dost sevdası var ğayrı sevdā neme gerek

Men dostla peymānemi tā elestden yeriñ itmişem
Men dostı ‘ayān görmüşem ḥāb-ı rüyā neme gerek

Men dostla heb naḳdimi oynayuben ütdürmüşem
Çün gitdi küllī varlığım ḥavf u recā neme gerek

39b

Men ezelden mest gelmişem tā ebed mest giderim
Hiç ayılmaz esrklüğüm zühd ü taḳvā neme gerek

Men uyğımı fikr itmezem düşi görüb ta‘bīr itmezem
Men gelmezem men gitmezem beḳā vü fenā neme gerek

Men lâübâlî giderim iki cihânı niderim
Meylim yok sekiz uçmağa pes mäsivâ neme gerek

Gerçi şüretde insanım men sulţân-ı ins ü cânım
Men fâriğ ü âzâdeyim işbu ğavğa neme gerek

Men Eşref oğlu Rûmîyim men bâķîyim ķadîmîyim
Men ol mürğ-i lâhûtîyim arz u semâ neme gerek

Ĥazreti Niyâzi

Derviş olan ‘âşık gerek yolunda hem şâdık gerek
Bağrı anıñ yanık gerek cân gözleri açık gerek

Alçağdan alçağ yûriye tobraķ içinde çevrile
‘Aşk âteşinde eriyen altun olub şızmaķ gerek

Zıkr-i ĥakķa meşġûl ola yana yana tâ kül ola
Her kim diler maķbûl ola tevĥîde boyañmaķ gerek

Oyun-keş yol alamaz maķşûdını tiz bulamaz
Yoğ olmayan vār olamaz vārını taġıtmaķ gerek

Dervişleriñ eñ alçağı buğday içinde burçağı
Bu Mışrî gibi balçığı her bir ayak başmaķ gerek

Ĥazreti Nûri

Ey dil-zen dünyânıñ çün âline aldandıñ
Pervâne gibi her dem şem‘ -i ruĥuna yandıñ

Ḳardaş bu yalancınıñ rengine mi boyandıñ
 ‘Ahdine mi inandıñ va‘dine mi tayılandıñ

Bilmem saña bu dünyā bāḳī mi ḳalur şandıñ
 Bu meclis-i fānīde sāḳī mi ḳalur şandıñ

Dünyāya nazar ḳılsañ biñbaşlı bir erḳamdır
 Her başda biñ dehānı her loḳması ādemdir

Tiryāki anıñ semdir her bir dehen mātemdir
 Fıkr ile bu ma‘nāyı fehm eyle ne ‘ālemdir

Bilmem saña bu dünyā bāḳī mi ḳalur şandıñ
 Bu meclis-i fānīde sāḳī mi ḳalur şandıñ

40a

Mat oldı nice şāhlar vaşlını göñül özler
 Vaşfını muraḍ itseñ şer‘ eyleyemez sözler

Ḥāk oldı üstüm neyler şoldı o güleryüzler
 Ḳanı o ḳālem ḳaşlar ḳanı o siyah gözler

Bilmem saña bu dünyā bāḳī mi ḳalur şandıñ
 Bu meclis-i fānīde sāḳī mi ḳalur şandıñ

‘Āḳıl geçinen canlar āḥir aña aldandı
 Dünyāya virüb vārın ısshı iderim şandı

Cehd ile ḳonub göçdi sa‘yile inüb bindi
 ‘Üryān giricek ḳabre ḥasret odına yandı

Bilmem saña bu dünyā bākī mi alur andın

Bu meclis-i fānīde sākī mi alur andın

Ey Nūri uyar cānın ānma ki geer fırat

Seyl gib aar ‘ mrün yel gibi ider sür‘ at

Biñ yıl yaasañ āir gelmez saña bir sa‘ at

Ey göz nice bir uyu ey dil nice bir aflet

Bilmem saña bu dünyā bākī mi alur andın

Bu meclis-i fānīde sākī mi alur andın

azreti Dildānā

Hi incinme zāhid baña adımdan ayrısın bilmem

Her nefesde budur sözüm bu demden ayrısın bilmem

Varlıla işiñ bitmez gönülden gümānıñ gitmez

ulaım ok söz işitmez ‘ ademden ayrısın bilmem

Bir tecellīdir bu cihān ehl-i aa bu söz ‘ ayān

Ben bildiğim budur hemān keremden ayrısın bilmem

Sever gider gönülden tozu görünsün gönlünüñ yüzi

İbrāhimiñ budur sözi na‘ meden ayrısın bilmem

azreti Yūnus

Ey dervişler ey ardalar ne ‘ acib derdim var benim

Dīvāne olmuşdır görenler ne ‘ acib derdim var benim

Derdine düşdüm Mevlānıñ āvāresiyim sevdānıñ
Mevci yeñilmez deryānıñ ne ‘ acib derdim var benim

Derviş olan ‘ār eylemez hiç kimseden zār eylemez
Hekimler timār eylemez ne ‘ acib derdim var benim

Deryānıñ mevci çağlardı hasret yüregim dağladı
Hālīm görenler ağladı ne ‘ acib derdim var benim

40b

Cildiñ güli handānıdır gülgün yañağıñ ey güneş
Bülbül gibi mestim anıñ ‘ aşkında uş zār olmuşum

Gülşen gibi açılmışım bŷy-ı gülünden ‘ārızın
Gör kim cemālinden niçe ferhunde gülzār olmuşum

Müşkin saçına ne bulmuşam şol bŷy-ı cāna efzāy kim
Ṭayyibinden anıñ şana ṭayyib-i ‘ atṭār olmuşum

Şirīn dudağıñ vaşfını tā söylerim oldı munṭakım
Ey Mısr-ı hüsnüñ Yūsufı khand ü şeker-bār olmuşum

Yārab ne fettān imiş tā bende yüzüñ bedri kim
Envār-ı tābında anıñ tā ben de envār olmuşum

Sevdā meyinden serhoşam mestāne ‘aynıñ tek velī
Ġaflet meyinden nā’ibim niçün ki hüşyār olmuşum

Zülfe vü ruḥuñ serārını tā ḥaḳ baña keşf eyledi
Yüzünde em genc-i ḥafī zülfünde berdār olmuşum

Serûñle endāmıñ gibi ‘ âlemde âzādım velī
Zincir-i zülfüñ kaydına muhkem giriftār olmuşum

Lu ’lū-yı nābıñ vaşfını tā söyler oldı munţakım
Sem‘ inde her sīmī-beriñ lu ’lūyı süvār olmuşum

Buldı Nesīmī tā seni zātında şeksiz şübhesiz
Olmuşuz Nesīmiden beri yağni ki bızār olmuşum

Sırr-ı ene'l-ḥaḳ söylerim ‘ âlemde bahān gelmişim
Hem ḥaḳ dirim ḥaḳ bendir hem ḥatm-i insāna gelmişim

Hem levḥ-i tevrāt vü zebūr incil vü furḳān u şuhūf
Hem ben kelām-ı nātıkım hem cem‘ -i Qur’āna gelmişim

Hem āyet-i raḥmān benim raḥmet-i raḥmān benim
Hem vaḥy-i muṭṭali‘ söylerim hem nūr-ı yezdāna gelmişim

Diledim ale'l-‘ arş-ı istivā ehm raḥmeti ğufrān yakın
Ḥaḳdan ‘ ayān bil ki benim kim ‘ arş-ı raḥmāna gelmişim

Māsivā gibi dīdārın müştāksıñ gel işte gör
Ānest-i nāra hem şecer Mūsā İbn ‘ İmrāna gelmişim

Sevdāñla mest olmuşum hem içmişim ğamdan müdām
Mest-i elestiñ cānı çünkü tuğyāna gelmişim

Hem ben ḳalender şüretim ferdim mücerred tecrīdim
Gerçi ḥayrım hem gedā mülk-i Süleymāna gelmişim

Lā raybe illā veche geldi anıñ vechinde eşer
‘ Âlemde ḥüsnüñ vechine ben vech ü burhāna gelmişim

41a

Hüsn ü cemāliñ münakkaşını gördi ezelde gözlerim
 Bu nakkaşa hayrān olmuşum ben mest ü hayrāna gelmişim

Miskin şaçiñ zulumātına yol bulmak ister Hızır
 Gör la‘ liñ şarābın içmişim ben āb-ı hayvāna gelmişim

Gelmişim cihāna şerh ider şimdi Nesimī haq sözün
 Anı kim idrāk eylesün ben sırr-ı pinhāna gelmişim

Dilberiñ leblerine çeşme-i hayvān dimişem
 Ma‘ den-i rūhı ‘ aceb niçün cān dimişem

Sensin ey şüret-i Allāha rahmān mescūd
 Kılmayan secde saña bula şeytān dimişem

Levh-i mahfūza ‘ arşa oldu yañağıñ şayfi
 Men muğniden aña şüret-i rahmān dimişem

Hıcl oldu bu sebebden kim nāzik yüzini
 Ermek gülşeni vü rûze-i rıdvān dimişem

Şüretiñ ahsen-i takvīm vü yüzün kıble imiş
 Bu söze yuğa diyecek adını hayvān dimişem

Gül-i handān dimezem goncaya ayrık niçün
 Ki yañağıñ gül-i handānına handān dimişem

Şadefiñ içine kār eyle incü ardı
 Kim lebiñ cevherine la‘ l-i bedehşān dimişem

Dime her tikene sen bāg u gülistān isem ki

Ben ol ‘ārız-ı gülgūna gülistān dimişem

Zülfüñi nāfe-i tātāra bahā kıla ben

Kıymetin her kıbleniñ mülk-i Süleymān dimişem

Ey Nesīmī saña çün fażl ele oldı

Mu‘ayyen beni ‘ayb eyleme kim tābīña sulţān dimişem

Yüzüñ ger senden ey kamer envāra dönmüşüm

Ānest nārü'l-ḥasır ola nūr u nāra dönmüşüm

Dārü's-selām-ı ḥüsnüñe ey cennetiñ güli

Deşd-i ezelde gör ki seni gülzāra dönmüşüm

Düşdüm ḥayāl-i sülfüne ey müttakī beni

Tesbīhe da‘vet etmiş ki zünnāra dönmüşüm

41b

Fikrimiñdir ḥayāl-i gözüñle lebiñ müdām

Yārab ne resmin ḥamr u ḥumāra düşmüşüm

Cān u cihānı vaşl-ı cemāliñ baḥāsına

Virdim ezelde gör ki ne bāzāra düşmüşüm

Şeytandır ola kim şüretiñi kılmadı sücūd

Şeytana münkir olmuşum inkāra düşmüşüm

Ey vaḥdetiñ bendine ulaşan ḥumārına

Mest-i eleste şor ki ne men şuvāra düşmüşüm

Fâş eyledim cihanda ene'l-ḥaḳ rumūzını
Doğru ḥabedir anıñ içün dāra düşmüşüm

Ken' ān-ı Yūsufuñ Şirini buldum uş
Fıkr ile kim ne ḳand-i şeker bāra düşmüşüm

'Aşḳıñ ḳadīm zülf dermek dā'imü'l-ebed
Yārab ne ince iş uzun kāra düşmüşüm

Ey şubḥdem yelin ne irgürsin tātariñı
Müşkin saçında gör ki ne tātara düşmüşüm

Ḥüsnuñ her vaḳtın baña virdi seb' a ruḥuñ
Dersimi bu ecdadları vü fikr-i āra düşmüşüm

Görinür Nesīmī ma' şūḳunuñ yüzini bugün
Ḥaḳḳı bilen bilür ki ne dīdāra düşmüşüm

'Ummāna giren 'aşḳla dürdāneye uğrar
Şükrān viren cānını cānāneye uğrar

Yanmaḳda eger ḳorḳārsan şem' a yapışma
Şol āteşi gör kim nice pervāne uğrar

Manşūr gibi cūşa gelür söyler ene'l-ḥaḳ
Her ā 'āşıḳ-ı şādıḳ ki bu meyḥāneye uğrar

Gitmez dün ü gün cām-ı şarābı nazarından
Her kim ki sor nergis-i mestāneye uğrar

Tesbihle seccādeyi bir cür' aya şatar
Sor şüfī şāḳī ki bu peymāneye uğrar

Efsāneye şatar ‘āşığa efsunla va‘az

‘Āşık kaçan ol kışşa vü efsāneye

Baħr-i şacıñ şöyle dilü kıldı beni kim

‘Aqlını yitirir her ki bu deyu āneye uğrar

Girdi ħarem-i Ka‘be-i taḥkika Nesimī ħannāna

Ṭavāfa eyler vü mennāneye uğrar

42a

Sünbülün ebrinde yüzün deheni pinhān ider

Kāfiri İslamda çekmişe ġāret-i imān ider

Ey gözüm nūrı gözümden gitme ırāğ elem kim

Cānımı yakdı firākıñ gözümü giryān ider

‘Anber efsān zūlfıñı tağıtma nesrine üzre kim

‘Āşıkıñ göñlini perişān ħālī sergerdān ider

Gerçi la‘līñ cān virir ‘āşıqlara ‘İsā gibi

Gözleriñ sevdā meyinden esrümüşdür ılan ider

Gerçi güneşdendir tābında māhıñ yüzi

Ey kamer ħurşid ü māhı ṭal‘atıñ tābān ider

Gel beni kırtar firākıñdan ki kıl cānına

(silik) itmez şol ‘azābı kim baña hicrān ider

Canla iki cihānıñ vir nigārıñ vaşlına el

Kim bu bey‘i kılmadı sermāyesi ħüsrān ider

La' l ü mercânıñ gözümden aqıdır dürdâneler
Gör bu in' âmı baña kim la' l-i mercân ider

Gül yañağuß ıasretinden ağlasam ğayb itme km
Bülbüli şu çande giryân şol gül-i şandân ider

şoram ' aşkıñ derdini dermân şabîb-i ' âmeye kim
Yâre şoranı ki ' âşık derdini dermân ider

Zülf ü ħâliñden Nesîmî içdi hemân
şimdi yüzüñde beyân-ı şüret-i raĥmân ider

Nuřķ-ı Allah benim ki zâtu'llâhım
Vaĥde lâ şerîk şıfâtlıyım

Vâĥidim sırr-ı cümle eşbâķa
Gine fekâne şayd-ı kâinâtlayım

Oķu ger ħayyü lâ yamût beni
Ki memât olmazam ħayatlayım

Ne olurum ne ĥod olasım
Ezeliden berü necâtla şalayım

Fâ' il-i muşlakım ĥaķķım ĥaķ uşı
Kimse bilmez ki ne şıfatlayım

Rûĥ-ı maĥzım ki düşmüşem bu yere
Mu' cizem ben de mu' cizâtla şalayım

Ĥaķķ-ı şayyum em bu dört şab' la
Âyet-i kül kâinâtlayım

42b

Kün ü lā mekân benim ben uş
 ader irdim bugün bir Allahayım

Nesīmī haı bilenler çün
 Bilmeyenlere müşkilâtlayım

Vade lā şerīkke lehū şübhesiz işte zātım
 Ya'ni ibtidāsız zātım ve hem şıfātım

ayna gel tennūrum 'aşla cūşa geldi
 Gör bu tūfān içinde Nūum vü hem Necātım

Geri türāb u şuyum ma' nīde ey abīse
 Belki iki cihanda abib ü tāhirātım

Nūr-ı nehār u leylim keşfim iki cihanda
 adre irişdim işte adrim vü hem berātım

İçdim vü hicābım arfım vü satır-ı ātib
 Levim vü hem mürekkebi kilkim vü hem devātım

Fā' il-i mutlakım ben alayım aım ben
 Da'vetde cism-i mef' ūl ma' nīde felātım

adan inen kelāmım ya'ni ki lām u yādan
 'İlm ü kitāb u arfım āyāt u benātım

ıbleyim vü hem imām-ı Ka' beyim ey şıfatsız
 Şavmım vü hem şalātım ' abdim vü hem zekātım

Müşrik olub bu göge necme gıl ey yakın
Eftaḥ bābım sūre-i mürsilātım

Nesīmim ki her şey küllī muḥīṭ oldum
Hem bilene ḫal oldum bilmeyene müşkilātım

Şūret-i raḥmān buldum şūret-i raḥman benim
Vaḫy-i muṭlaḳ ḫaḳ kelāmı ḳāf ve'l-ḳur'ān benim

Hem benim ānest-i nārā sırrını fāş eyleyen
Hem Ḥālil oldum bu nāra Mūsā'-i 'Ümrān

Hem Skender hem 'İsa em hem benim āb-ı ḫayāt
Hem ḫayāt-ı Hızır buldum çeşme-i ḫayvān benim

43a

Hem muḥīṭim hem kārım hem şadef-i dürdāne em
Hem bu baḫriñ güheri hem güher-i 'ummān benim

Hem ḫayālīm hem cemālīm hem şifātım
Hem nuḳūşum hem bu naḳşa vāli vü ḫayrān benim

Zulmez ü mevt ü ḫayātım hem memātım hem nebāt
Mü'mine Nūḫ u necātım kāfire tūfān benim

Hem 'ilācım hem ṭabībim hem şifāyım hem şıḫḫat
Hem bu renciñ renciyim hem derdine dermān benim

Muşḫafım ḫarfım ḫurūfum hem kelāmım hem kelīm
Hem kelām-ı nātıkım hem ḫaḳdan uş bürḫān benim

Sākiyim şem‘im şarābım hem ħumārım hem ħamīr
Selsebīlim sākiyim hem sākiye peymān benim

Hem şalātım hem zekātım hem benim zırķ u reyyā
Hem īmān-ı tevĥīdim vü hem şu‘le-i īmān benim

Hem na‘īm hem raĥīm hem kerīm hem kerem
Hem na‘īm-i ĥalīdim vü hem cennet vü rıdvān benim

Ey Nesīmī ĥaķķı bil vü ĥaķķa iķrār eyle ki
Çünki insān ü beşersin ĥaķķ-ı dīn-i sübhān benim

Gel ey dilber kim müştākım seni görmek diler göñlüm
‘Ummānīñ düşün yazar ister vişālīñden şeker göñlüm

Ķara ĥaşıñ hilālını gözümdeñ tā ba‘īd itdiñ
Düşübdür nāra zülfüñden yanar zārı kılar göñlüm

Şifā hem rabbiĥim ĥamrı tudağıñdan ĥaber cāna
Şuşamış derdini ister lebiñden çeşmeler göñlüm

Cihanda canla göñlüm vişālīñ baĥr u kânında
Mükerrem ĥadr ü kıymetlü seni bildi güher göñlüm

Ķamıñ nārından ey dilber göñül ĥaynar içim yanar
Bu renc ü miĥneti gör kim ĥam içinde ciger göñlüm

Şabr kıлмаķ devādurur muĥibbiñ derdini nā şaĥīĥ
Ver elini nāşiĥ devāsından olur her dem yatar göñlüm

Vişālīñden beni ayru kerem kıl kıлма utf eyle
Ki vaşlıñla müdām olmaķ diler şām u seĥer göñlüm

44a

Gel ey luṭfî nihâyetsiz beni vaşlıñdan ayırma
Ki şol ‘ömrüñ ki vaşlıñla geçer şalar göñlüm

Gel ara göñlümüñ için gör eycân kim firâkıñdan
Ne acı guşsalar yudar ne ağular içer göñlüm

İki ‘âlem baña sensiz gerekmez ol baña her giz
Cihânıñ hâşılı sensin elini sensiz nider göñlüm

Şaçıñ zincîrini (silik) çekdi ayırdı tenim
Şehrinde sevdâdan delü olmuş gezer göñlüm

Hayâli sevdiğim yâriñ gözümde gerçi ayrılmaz
Cemâliñ perdesiz görmek diler açık çer göñlüm

Ezelde şüret-i rahman yüzüñ şânında gördümçün
İlâhî şunuñ dâ’im bu ma’ñiden sever göñlüm

Nesîmî yârini virmez cihânıñ vârını andan
Geç ey da‘vî kılan nâdân degildir ol alur göñlüm

Gel ey göñlümde vü cânda beden sen
Ne candasın ‘aceb kim cân u ten sen

Seni dil niçe şerh etsün ey cân kim
Ne bilsünler seni kim cân u ten sen

Yüzüñ cân-ı kul hüvallahü eḥaddir
Haḳîkat mu‘cizi haḳdan gelen sen

Vücūduñ zāt-ı mutlakdır meger kim
Ne ye kim bakarım andasın sen

Ne nirden sen seni hiç kimse bilmez
Meger cennetdeki ħubbü'l-vañan sen

‘Ale'l-‘arş istivādan dem urursan
Bu ma‘ nide ki senden oldu sen sen

Nesīmī çünki buldı hoş melāñat
Şirindir her sözi şirin dehen sen

Yüzüñ gördüm didim elñamdülillah
Büyük gördüm okudum ħulñuvallah

Müselsel zülfiñi gördüm didim mu‘ anber
Muñavves ħaşlarıñ naşrun minallah

44b

Ėarağçı gözleriñ yağmalarından
Yine dönüb didim estağfurullah

Ṭudağñ şerbeti ‘ayn-ı şifadır
Şifā hem rabbiñim min rañmetullah

Cemāliñ görmüşem ayrılmağım yok
Eger inanmasan vallah billah

Benim gönlim saña ħayrān olubdur
Ne giysem cebbār kılur el-ñükm-i lillāñ

Otuz iki ħurūf oldu vişāliñ
Vişāliñdir vişāliñdir eyvallah

Nesīmī kıldıysa bir kātīle koya
Naşūhī tevbesi tūbū ilallāh

Velehū

Ey yüzüñ men ‘inde ‘ilmü'l-küttāb
Kıl kefi geldi cemāliñden ħiṭāb

Şūretiñ ħaḳdır getür ħaḳdan niḳāb
Ĥaḳ budur vallah ağlem bi'ş-şavāb

Velehū

Ey gönül ħaḳ sendedir ħaḳ sendedir
Söyle ħaḳḳı kim ene'l-ħaḳ sendedir

Ĥaḳḳ-ı muṭlaḳ zāt-ı muṭlaḳ sendedir
Muşḫafıñ ħaṭṭı muḫaḳḳaḳ sendedir

Velehū

Ey güneş şūretlü yār-ı dil-peḫr
Ṭal‘ atıñdan uṭanur bedr-i münār

Neyleyim kim ben faḳīrem sen emīr
Ĥasretiñden yūregim her dem erir

Velehū

45a

Ḥaḫ te‘ālānıñ kelāmı nūrudur
Görmez ol nūrı ḥaḫdan dūrdur

Çün ene'l-ḥaḫ söyleyen Manşūrdur
Geldi İsrāfil elinden şūrdur

Velehū

Fitnedir ‘aynıñ yüzüñ şems ü ḳamer
Fitne-i devr-i ḳamer sensin meger

Şūretiñ ḥaḫdır budur ḥaḫdan ḥaber
Söyleyen ḥaḫdır velī adı beşer

Velehū

Gül ki sensin ‘arş u kürsī sendedir
Ḥaḫda sende hem otuz iki sendedir

Ey Mesīḥī rūḥ-ı ḳudsī sendedir
Cümleñiñ gör niçe ‘aksi sendedir

Velehū

Perde yüzünden götürdi māhımız
Ḥaḫdan oldı ḥaḫḳa toğrı rāhımız

Şūret ü ma‘nīde ḥaḫdır şāhımız
Diñle lā ilāhe illallāhımız

Velehū

Faẓl-ı ḥaḳdır vāḳıfā esrārımız

Faẓl-ı ḥaḳdandır ḳamu envārımız

Faẓl-ı ḥaḳḳa göstermişdi kārımız

Faẓl-ı ḥaḳdır faẓl-ı ḥaḳ mi‘ mārımız

45b

Velehū

Çünkü hem evvel hem āḥir barmış

Küfr ü dīn ma‘ nide bir bāzārmış

‘ Aşḳ-ı şūfīniñ işi inkārmış

Hırḳası büt secdesi zünnārmış

Velehū

İsm-i a‘ ẓam bilmeyen insan degil

Aḥsen-i taḳvīmle iḥsān degil

Şanma kim ‘ ārif olub der ḥaḳla

Ḥaḳḳı bilmeyene bes neden ḥayvan degil

Velehū

Ol bilür ḥaḳḳı ki yalancı degil

Her ki yala söyler ol nāci degil

Hacca toğrı varmayan hacı degil

Toğrı söz toğrılara acı degil

Velehū

Ey behiştden tāze gelmiş tāze degil

Havż-ı kevřer dūřen ile tāze degil

Hūсниñe ey řāh-ı ‘ālem cümle kıl

Kim durur dīnsizi kim haķ degil didi

Velehū

Men otuz iki řurūfum lem-yezel

Bu ķadar ortağım ne mişlim ne bedel

Çün ebeddir āķır ol ezel

Evvel ü āķır benim ‘urūciñ

46a

Lā-mekānıñ taķtına sulķān benim

Küntü kenzā sırrına bürhānıyım

Dem dem-i ‘İsā vü hem ‘Ümrān benim

Cennet vü rażu bāķī vü hem rıdvān benim

Velehū

Muřhafıñ şarfı vü evrāķı benim

Küllü şey’in hālikün bāķī benim

Mey benim sâğar benim sâķī benim
 ‘Ālemiñ semi vü tiryāķı benim

Velehū

Vechimi Allaha teslīm etmişim
 Şūret-i rahmāna taķtīm etmişim

Nuţķımı eşyāda taķsīm etmişim
 Kūbū esrārı ne tefhīm etmişim

Velehū

Vaḥdetiñ şehrimize seyrān eylerim
 Ben seni cismimde ḥayrān eylerim

Gencimi ādemde behān eylerim
 Ādemi hem ḥaķ hem insān eylerim

Velehū

Her nereye kim baķarım ḥaķ baķarım
 Baķışım ḥaķdır ene'l-ḥaķ baķarım

Muţlak oldu ḥaķ muţlak baķarım
 Bī-gümān ḥaķķım muḥaķķaķ baķarım

46b

Velehū

Geç ikilikden elif tek vāhid ol
 Hakkı gör ādemde haḳḳa sācid ol

Gel fenānıñ baḥrine düş ḥālid ol
 Ka‘be’i tanı velā tehū ‘ābid ol

Velehū

Ādemi haḳdan Nesīmī yazarım
 Bil bu ma‘niden Nesīmim yazarım

Hem hidāyet eylerim hem azarım
 Hem büt-i evāriḥi hem azarım

Velehū

Oldum İsrāfil ü hem şūr olmuşum
 Gör ene'l-haḳdan ne Mansūr olmuşum

Selsebīlim cennet ü ḥūr olmuşum
 Gence viren ‘aşḳa maḳhūr olmuşum

Velehū

Ey cihān ‘aşḳ ehline sensiz hırām
 Her dem olsun yüziñe yüz biñ selām

Şūretiñ muşḥafıdurur ey tūbā hırām
 Kirpigiñ ḳaşıñla zūlfüñdür imām

Velehū

Bir de züyünden gördi ھاḳ tamām
Gel ھاḳḳıñ dīdārını gör vesselām

Ben ezelden görmüşüm muşḥaf-ı kelām
Gencini fāş eyledi beytü'l-ḥarām

47a

Velehū

Ben vücūd-ı muṭlaḳım muṭlaḳ derim
Ḥaḳ ne ḳādar ھاḳ bilür kim ھاḳ derim

Küntü kenzen esrārını muḡlaḳ derim
Eyledim barmağı aya aḳ derim

Velehū

Ben ezelde ‘aşḳla pīr olmuşum
Kāh iki anuñla ki bīr olmuşum

Aḥsen şüretde taḥmīr olmuşum
Ḳādirim her emre taḳdīr olmuşum

Velehū

Bulmuşum ھاḳḳı ele'l-ھاḳ söylerim
Ḥaḳ benim ھاḳ bendedir ھاḳ söylerim

Gör bu esrārı ne muḡlaḳ söylerim
Şādıḳım ḳavlimde şıdḳ söylerim
Velehū

Çün ezelden tā ebed bâķī benim
Kün fekānıñ ħalk u ħallākı benim

Vaĥdetiñ bezminde çün sākī benim
Enfüsüñ āyāt u āfākı benim

Velehū

Ravza-i rıdvān yüzüñdür vesselām
Şüret-i raĥmān yüzüñdür vesselām

‘Arş-ı raĥmān ħaķ ey cān yüzüñdür vesselām
Levhle Qur‘ān yüzüñdür vesselām

47b

Velehū

Maġrib ü maşrıķda ħaķdır söyleyen
Ķanı bir ‘āşık bugün ħaķ isteyen

Ķaķ ‘ayān oldı vü ħaķķı görmeyen
Oldı şeytān ādemi ħaķ bilmeyen

Velehū

Ger sen istersen ħaķķı bilmek yakīn
Gel nesiminden apar gel rehberin

Te’vıl eyle āyet-i Tūr-ı Sīnīn
Ger olam dırsen men aşĥābe'l-yakīn

Velehū

Fazl-ı rabb-i zū'l-celāl oldu bize
Muhsin ü hūsn ü cemāl oldu bize

Atamız şāhib-i kemāl oldu bize
Anamız südi helāl oldu bize

Velehū

Mescid ü meyhāne bir oldu bize
Divile şeytan esir oldu bize

Ėam feraḥ bütken ḥarir oldu bize
Dilberin 'aşkı emir oldu bize

Velehū

Ḳāf ve'l-ḳur'an yüzüñdür hem yüzi
Görmesün yavuz göz o şāhin yüzi

Ḳanı olmaz hergiz Allāhın yüzi
Hālik olsun deyu gümrahın yüzi

48a

Görmüşem her şeyde ḥaḳḳ-ı muṭlaḳı
Ger diñlesen lāşī eytirme ḥaḳḳı

Kim ki ḥaḳḳı bulmadı oldu şaḳī
Gel ki tūfān oldu iste zevraḳı

Kirpigiñ kaşıña zülfüñdür yedi
 Bir idi vü gök yedi sende yedi

Ne sebebeden haftanıñ adı yedi
 Bu da hikmet vardurur muşhaf yedi

Tecellisi şevk-i dîdârıñ beni mest eyledi
 Hayrân ene'l-ḥaḳ sırrın mı candan
 Geçüb anıñçün kılmadım bünhân
 Benim Mañşûr-ı dâr ebed dâk benim heb vârı
 Vâr iden benim lehûdur ḳamu ekvâr-ı cihân
 Tılsımınıñ bendi benim desdimdedir
 Şimdi benim şâhı bu meydânıñ
 Şâhibi benimdir toḅ ile çevgân
 Bu yaz u kışlar bu güzler bu ay u gün
 Vü yıldızlar benim emrimdedir yeksân
 Şanurlar Eşref oğluyum ne Rûmîyim
 Ne İznîkî benim ol dâ'imü'l-bâḳî
 Göründüm şûretâ insân

Yer gök benim seyrangâhım dem be dem
 Seyrân eyleyem yüz biñ Süleymân gibi
 Sen seyrimde ḥayrân eylerim kâh
 'Arş üzre ururum ḳadem
 Kâh lâ-mekânda dem be dem yerde
 Kûyiye şarḳdan ḳarba bir demde cevalân eyleyem.

3. SONUÇ

Türk Edebiyatında ilahiler önemli bir yer tutmaktadır. İslamiyetin kabulünden sonra halkın dini duygularını coşturmaya, belirli ahlaki değerleri benimsetmeye yönelik farklı biçimlerde söylenen ilahiler dönemlerine farklı açılardan ışık tutmaktadır.

İlahilerin derlendiği mecmualar yazılı birer kaynak olma özelliği ile edebi ve tarihi vesikalardır. Ancak ilahi mecmularının edebiyat tarihimiz açısından taşıdığı değer yeteri kadar fark edilememiştir. Mecmuaların, yazıldıkları dönemi kültürel edebi ve tarihi açıdan delillendirecekleri altı çizilmesi gereken bir noktadır.

İlahiler Anadolu’da Türk kültürünün yerleşmesinde önemli bir yer tutan tasavvuf kültürüyle iç içe geçmiş şiirlerdir. Anadolu’nun sosyo -kültürel yapısının anlaşılmasında anahtar bir rol oynayan tasavvufun sembolleriyle beslenen ilahiler Türk Edebiyat Tarihi içinde gün yüzüne çıkmayı bekleyen eserlerdir. Farklı törenlerde okunan ilahiler toplum yapısının anlaşılmasında da yardımcı olacaktır.

Türklerin Anadolu üzerine yaptığı göçlerle birlikte yerleşmeye başlayan Tekke kültürü Anadolu’nun İslamlaşması ve Türkleşmesinde etkin bir fonksiyon icra etmiştir. Tekkede belirli usullerle yetişen dervişler okudukları ilahilerle halka mesaj vermeyi amaçlamışlardır. Halkın tüm kesimine ulaşmayı amaçlayan tekke mensupları yalın bir dil kullanarak Türkçe kelimelerle remizlere de yer vererek şiirler yazmışlardır. Anadolu’da Arap ve Fars kültürünün artmasına paralel olarak Arapça-Farsça kelimelerin kullanımı da artmış ve kelime haznesinin genişlemesi daha çok 14-16 lı hece ölçüsünün tercih edilmesine ve aruzun yaygınlaşmasına neden olmuştur.

Çalışmaya konu olan ilahi mecmuası 42 şairin 161 şiirinden oluşmaktadır. Şiirler biçim bakımından incelendiğinde tamamına yakınının kafiyele bir söyleyişe ve sık sık kullanılan rediflere sahip olduğu görülecektir.

“ Şâh-ı istignâ-yı mülk oldum ricâ bilmem nedir

İlticâ-yı hâkdan özge mültecâ bilmem nedir

Nedir→Redif

Eglenin Qâşıklar gidelim bile

Nice sâdıkların bagrını dele

le→Tam Kafiye

Mecmuada yer alan şiirler incelendiğinde ilahilerin kendi dönemlerinde yazılan şiirlere göre daha sade ve yalın bir Türkçeyi barındırdığı görülecektir.

“Niceler geldiler mürşid arayı

Arayanlar buldu derde devayı”

“Men dost sevdâsına düşdüm özge sevdâ neme gerek

Başımda dost sevdâsı var gayrı sevdâ neme gerek “

Şiirlerde kullanılan kelimelerde her zaman var olan bir ahenk göze çarpmaktadır. İlahilerdeki bu ahengin Türk yaşam tarzının şiire yansmasıyla oluştuğu söylenebilir. Orta Asya’dan Anadolu’ya değin var olan atlı yaşam ve sazlı söylem kültürü Türk şiirinde ahengi oluşturan temeller olmuştur.

Türk kültür tarihinin yapıtaşlarından olan tasavvufi temalarla zenginleştirilen ilahiler farklı ritimlerle söylenerek musikiye kazandırılmıştır. Tasavvufun varoluştaki nizam ve yaratılan tüm varlıklar arasındaki uyum, yaratılıştaki ilahi estetik Anadolu kültürünü beslemiş bu ırmaktan beslenen tekke şiirleri hiç zorlanmadan Türk musikisinin bir parçası olmuştur. Türk musiki tarihi incelendiğinde büyük bestekârların dergâhlarda yetiştiği görülecektir. İlahi şairleri Allah’a ulaşmayı gaye

edinen şiirleriyle ilahi mesajı halka ulaştırdıkları için Anadolu halkı tarafından büyük bir hürmetle karşılanmışlardır.

“Şairin veli oluşu, veliliğinden sonra da şiir biçimli eserler vermesi ... Görünüşte şiir veya musiki parçalarıdır, gerçekteyse ayrı bir planın değişleri ...Bu ruh öncüleri şiirden öteye geçmişlerdir,ama şiiri de kendileriyle beraber geçirmişlerdir.” (Karakoç 200:66-67).

Bu çalışmada Türk Edebiyatında önemli bir yer tutan ilahilerin derlendiği mecmuaların Türk Edebiyatı açısından önemine binaen araştırmamıza konu olan mecmua ‘tanıtım-transcription’ olarak ele alınmıştır.

4. KAYNAKÇA

AYDEMİR, Yaşar, “Metin Şerhinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler”, *Türkoloji Araştırmaları*, Volume 2/3, Ankara 2007.

BEHAR, Cem, *Şeyhülislamın Müziği*, YKY, İstanbul 2010.

CEYLAN, Ömer, *Böyle Buyurdu Sûfî*, Kapı Yayınları, İstanbul 2005.

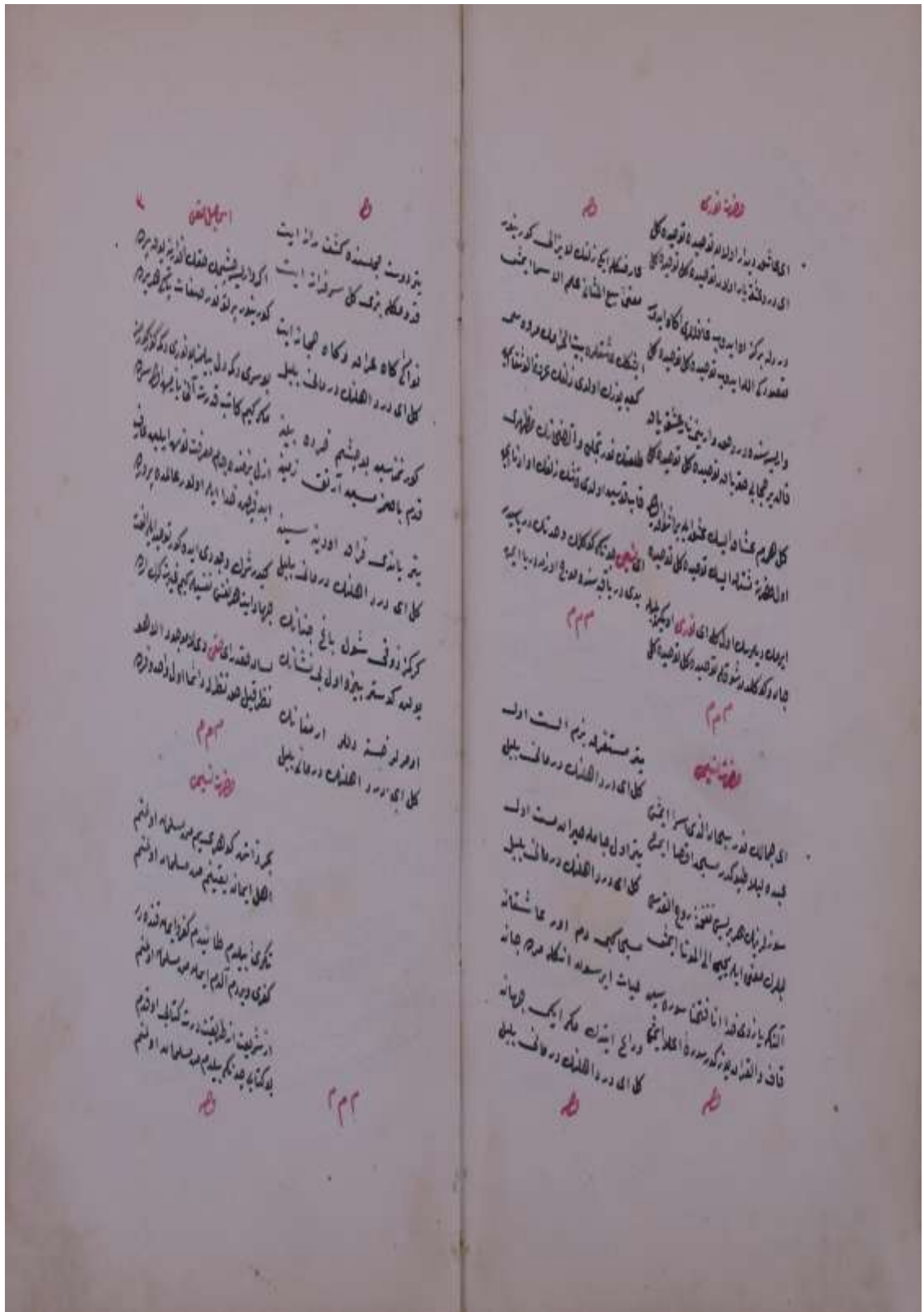
GIYNAŞ, Kâmil Ali, “Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası”, *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 25, Konya 2011.

İslam Ansiklopedisi, Cilt 6, Türkiye Diyanet Vakfı Yayını, Ankara 1994.

KARAKOÇ, Sezai, *Makamda*, Diriliş Yayınları, İstanbul 2000.

TANYILDIZ, Ahmet, “Şiir Mecmularının Neşri Hakkında”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 5, Sayı : 21, Ordu 2012.

Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Cilt 6, Dergâh Yayınları, İstanbul 1986.

در بیان...

بزدل و خستیده گشت در آن ایست
 در و کلمه برکت کل سر زان ایست
 نوای کاه عزانه و کاه جهانه ایست
 کلای در و الهی در و الهی در و الهی
 کور تر سیم بد چشم فردا بد
 قدم با هر سیمه آن زلف زینده
 بزم بانه گشت زان او دین سینه
 کلای در و الهی در و الهی در و الهی
 کور کور و زلف شول باغ جهانه
 بدیده کور ستر بجز اولی جهانه
 او در زلفه در و الهی در و الهی
 کلای در و الهی در و الهی در و الهی

م

در بیان...

بکر زان که کور سیم در سیم اول
 کلای جهانه بقیع سیم در سیم اول
 کور سیم در سیم در سیم در سیم
 کور سیم در سیم در سیم در سیم
 در سیم در سیم در سیم در سیم
 بدیده کور سیم در سیم در سیم

م

م

در بیان...

ای که تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 ای در و تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 در و تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر

م

م

م

در بیان...

ای که تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 ای در و تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 در و تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر
 تیر ویدار اولاد و تیر و تیر

م

م

۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

[illegible][illegible][illegible]

مهم
مهم

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

و بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد وآله
 وبعد
 فبما عهدتكم الله
 في كتابه من أن لا
 تأكلوا أموالكم بينكم
 بالباطل فأنذركم
 الله تعالى في ذلك
 اليوم الذي لا ينفعكم
 فيه أموالكم التي
 جمعتكم بالباطل
 والله تعالى له
 العزة يومئذ
 وله الجلال
 العظيم

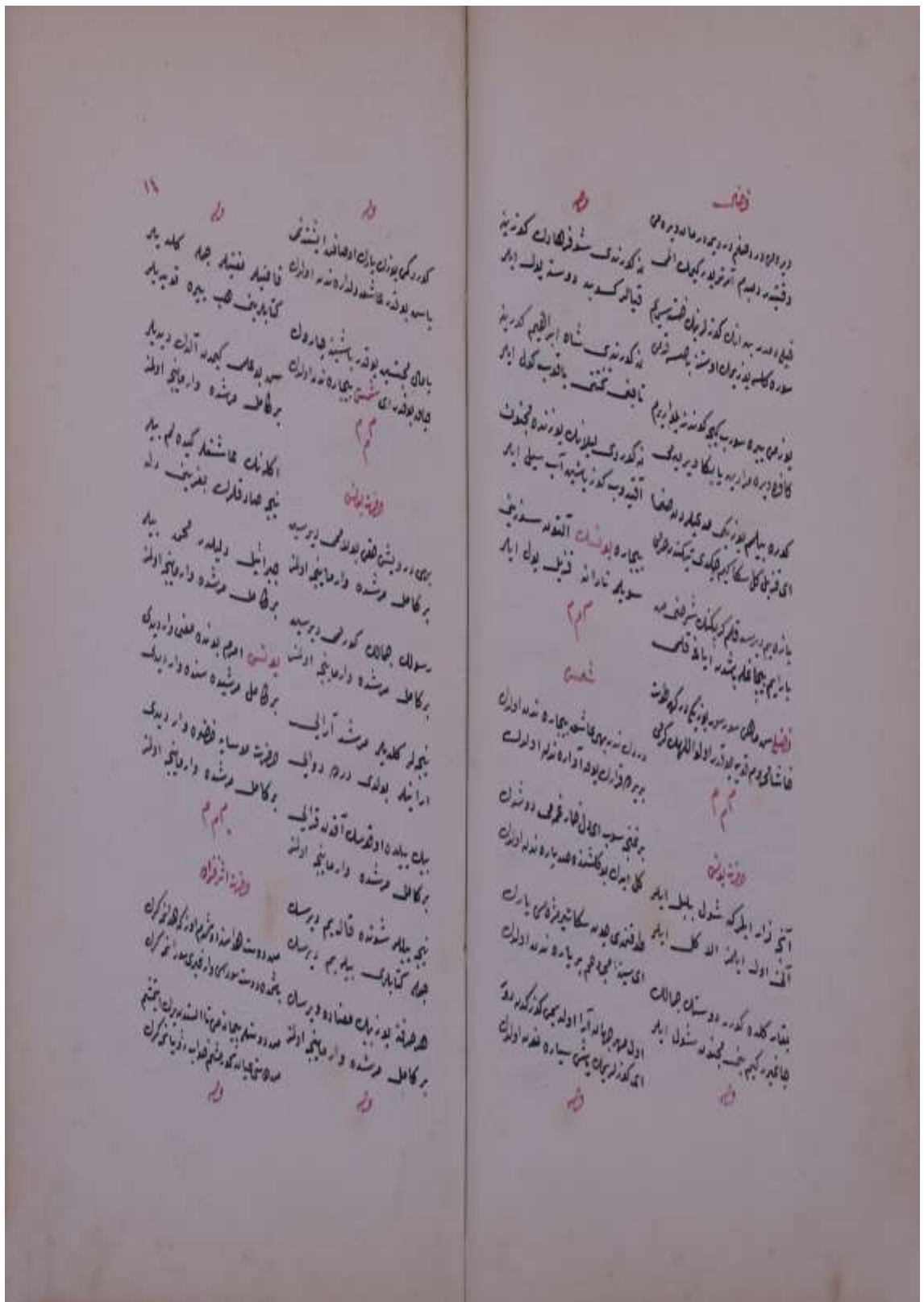
[illegible][illegible]

[illegible]

[illegible][illegible]

[illegible]

[illegible][illegible]

۱۶

در

در

کودکی بزرگ بزرگ او را خانه ایستاد
باید بود که خانه را در خانه او را

باید که بزرگ باشد بزرگ باشد
باید که بزرگ باشد بزرگ باشد

باید که بزرگ باشد بزرگ باشد
باید که بزرگ باشد بزرگ باشد

باید که بزرگ باشد بزرگ باشد
باید که بزرگ باشد بزرگ باشد

باید که بزرگ باشد بزرگ باشد
باید که بزرگ باشد بزرگ باشد

باید که بزرگ باشد بزرگ باشد
باید که بزرگ باشد بزرگ باشد

باید که بزرگ باشد بزرگ باشد
باید که بزرگ باشد بزرگ باشد

باید که بزرگ باشد بزرگ باشد
باید که بزرگ باشد بزرگ باشد

باید که بزرگ باشد بزرگ باشد
باید که بزرگ باشد بزرگ باشد

فصل

در

در این روزها که در این روزها
در این روزها که در این روزها

در این روزها که در این روزها
در این روزها که در این روزها

در این روزها که در این روزها
در این روزها که در این روزها

در این روزها که در این روزها
در این روزها که در این روزها

در این روزها که در این روزها
در این روزها که در این روزها

در این روزها که در این روزها
در این روزها که در این روزها

در این روزها که در این روزها
در این روزها که در این روزها

در این روزها که در این روزها
در این روزها که در این روزها

در این روزها که در این روزها
در این روزها که در این روزها

[illegible][illegible]

کتابخانه و کتابخانه های دیگر که در این کتابخانه
بوده است که در این کتابخانه

فجیه در راه او شده گفت او درین جایگاه کنش
فجیه در راه او شده گفت او درین جایگاه کنش

ای مریخ باغ دو مکانه ای در سر سبز گنجه
 بیرون کلبه در بزمه گل کیده و لم غنچه بیکا
 ای غنچه گلشنه در بزمه قوشه حیات
 غنچه بزمه چاه قیانه گل کیده و لم غنچه بیکا

ایده لم جلال قیام لم سیرات
ست اولیاب سیرات شیخ

قلند نام ایدم در نرد در خانه کلسه
 قلند زکرا بیدم خانه و خانه کلسه
 ایدم علف کدم
 ایدم شریف
 ایدم شریف

دار برادران ایدم بقایای خانه ایدم
دار برادران ایدم بقایای خانه ایدم
دار برادران ایدم بقایای خانه ایدم

نزل ایدوبه ایلر واری قورودلور افرات
محدث شت و انکار بیرون ایدوبه ایلر
عالم له شت بیرون ایدوبه ایلر

بانی بلاد و بنیاد آفریده سوادیه
نظمی با قلمم لعلی
دوسته

وارفعان این را می دانند که در حق او است
که در حق او می دانند که در حق او است

پیشہ الف بے یے فے
عاشق عالم شافی اینکند

۱۲۲

که کجا آید بنده خدا نیست که بگوید - ای شاه
خداوند را بداند تا با او اولاد و خصلت آید از آنکه
دو سورت است یک در ذوق اولیای حق علیهم السلام
چنانچه خلق اهل اولاد الهی باشند این
نظریه قابل تشبیه به خود نباشد -
خداوند مقدر را در هر دو مکتوب دیده ایم که
خداوند بر روی دانه های نوک افکار
در بیست و هفتم ظاهر شده اند و در بیست و هفتم
در بیست و هفتم ظاهر شده اند و در بیست و هفتم

سورب در کماله روح سلیم
اولم جرم و کلام
سی پلوس سیع بهم و هم لایت
شلم غافقم بیم انشم
شد اونم انشم باد شلم
اکبرید ابانرسا دم دردم کر مرآت صانع الیه بانیم
زیابنده بیسته بخارنه
بیست و اولده هر نفس ده
اول قدر هیزنه اولده چهار دول
قده باتسم انشم همانیم

[illegible]

[illegible]

برقرار اید و بر سر کلاه
دولت دنیا و قیام عالم تجدید اید و در
نه بجای می آید بر سر کلاه است و کلاه
قیام محکم را بر سر کلاه
خداوند عالم را بر سر کلاه است و کلاه
م
نور

اولی که در این مقام همگی بر یکدیگر خاتم
 قدر آتشید و نام همگی را یا نهاده اند
 اولی که در این مقام همگی بر یکدیگر خاتم
 قدر آتشید و نام همگی را یا نهاده اند

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible]

نامور و درمات بود که
کوشه که باشد کج که باشد
که شکست بشود بد باشد
کنند بود که نبوده بود
و طبعش انباشت بود که کلیم
سنگد فدل سنگد کلیم

زنده به فطنته گناه کرده
 رفتند آری و دولت بدیدیم اند
 رفتند و ریج و جی گویا
 که فریادند گشایند سفلو
 سه قبول اینز که قبول آید
 عجب ایف دلاری پاکبند
 شکوه قول شکوه حکم انتم
 که کای دولت نه اندر سبیه عزت نه
 دولت کما قانت رفعت دیو
 سنی شکست قوت اینز نیست
 طوری بلای کانه قوت آید
 و کل شاهان بجهت مراد نیست
 کردند محمود قیامت بود
 فکر کرد ادلی قیامت نیست
 شکوه قول شکوه حکم انتم
 که کای دولت نه اندر سبیه عزت نه
 دولت کما لایع انبی بدیجین
 سنی سنده آید که بدیدیم
 بودند صد و آید و حق بدیجین
 هم لایع شادان که بدیدیم
 شک و فطنت بدیجین
 بوش کرد قالا که بدیدیم
 که کای دولت نه اندر سبیه عزت نه
 شکوه قول شکوه حکم انتم

[illegible]

شهر و قریه ها را که در کتب و قرائن
نشان داده اند و اینها را با الله
و قریه ها را که در کتب و قرائن
نشان داده اند و اینها را با الله
و قریه ها را که در کتب و قرائن
نشان داده اند و اینها را با الله

ای رب رحمت ابدی
و قریه ها را که در کتب و قرائن
نشان داده اند و اینها را با الله
و قریه ها را که در کتب و قرائن
نشان داده اند و اینها را با الله

زین ای قافله آله
و قریه ها را که در کتب و قرائن
نشان داده اند و اینها را با الله
و قریه ها را که در کتب و قرائن
نشان داده اند و اینها را با الله

ای رب رحمت ابدی
و قریه ها را که در کتب و قرائن
نشان داده اند و اینها را با الله
و قریه ها را که در کتب و قرائن
نشان داده اند و اینها را با الله

الحمد لله الذي لم يزل قائما على كل شيء
جودته لا يحد ولا يوصف ولا يحصى
قوله **الحمد لله** خير وصف له
يسر فرائدك يا محبوب يا ربنا يا ربنا
در دین **دین** سوید قالدو جودیت
معرفت جودیت و دین جودیت
بریم جودیت و دین جودیت
ارباب به شد دینا شده بلبل اولاد
۴۴
۴۴
قصیدت اهل حق بولدم وین
ارباب به شد دینا شده بلبل اولاد
آفتاب برافقت کوردم وین
ارباب به شد دینا شده بلبل اولاد
کیمیک آوی صوفی کیمیک و دین
در دین ایست قرائت تقوی قرائت
کیمیک بولدم و دین اولاد
ارباب به شد دینا شده بلبل اولاد
دولت بولدم دینا شده بلبل اولاد
کولوب کولوب دینا شده بلبل اولاد
اولم دارد قریب کل غنی اولم
ارباب به شد دینا شده بلبل اولاد
سختی سندن هفت سیران کلدک
۴۴
۴۴

اولاد بکر دانک آشتیم
بقا جودیت حقیقه شمس
سخت وین اولاد شمس
پوشدنی قرائت اولاد کلدک
۴۴
۴۴
اصغر خطاه
گره جودیت عاشقده ملا دینک
در دین اولاد کلدک و دینا شده بلبل اولاد
آه ایام واه ایام جودیت
باشیم ایگده که هفت دینک
۴۴
۴۴
قصیدت
آفتاب برافقت کوردم وین
در دین ایست قرائت تقوی قرائت
کیمیک بولدم و دین اولاد
ارباب به شد دینا شده بلبل اولاد
دولت بولدم دینا شده بلبل اولاد
کولوب کولوب دینا شده بلبل اولاد
اولم دارد قریب کل غنی اولم
ارباب به شد دینا شده بلبل اولاد
سختی سندن هفت سیران کلدک
۴۴
۴۴

[illegible]

باستانه کلامه
 مام
 اولشمه زده اولورسه بولور
 بته عالهله بوزده لورک
 قییب الیه برهانه جانده وکاس
 وقلده وکاسه بولشانه وکاس
 برهانه باعث اولدی بونکله لورسه
 جالده جودرم نیابان وکاس
 اولور قلعای بولور شت غلور
 قییسر جلالیم یکده وکاس
 مام

[illegible][illegible]

فشنه اید کجه بودم در فرم
فشنه کجه خربت بد زبانت بیلم
ال ای کجه در دور دیا که کل الله و در کل
به بد فشنه بودم آفرم
جست رفیده دامن ای کجه بدیا کجه بودم
نمر بد کجه شره شره دلیله
هله ناز نوزده که است کل الله و در کل
اسم در سمن اسفرا و اف رو بیک
کل اولیپ صاور لوی فشنه بینه

م

م

م

م

م

فشنه اید کجه بودم در فرم
فشنه کجه خربت بد زبانت بیلم
ال ای کجه در دور دیا که کل الله و در کل
به بد فشنه بودم آفرم
جست رفیده دامن ای کجه بدیا کجه بودم
نمر بد کجه شره شره دلیله
هله ناز نوزده که است کل الله و در کل
اسم در سمن اسفرا و اف رو بیک
کل اولیپ صاور لوی فشنه بینه
فشنه اید کجه بودم در فرم
فشنه کجه خربت بد زبانت بیلم
ال ای کجه در دور دیا که کل الله و در کل
به بد فشنه بودم آفرم
جست رفیده دامن ای کجه بدیا کجه بودم
نمر بد کجه شره شره دلیله
هله ناز نوزده که است کل الله و در کل
اسم در سمن اسفرا و اف رو بیک
کل اولیپ صاور لوی فشنه بینه

م

م

فشنه اید کجه بودم در فرم
فشنه کجه خربت بد زبانت بیلم
ال ای کجه در دور دیا که کل الله و در کل
به بد فشنه بودم آفرم
جست رفیده دامن ای کجه بدیا کجه بودم
نمر بد کجه شره شره دلیله
هله ناز نوزده که است کل الله و در کل
اسم در سمن اسفرا و اف رو بیک
کل اولیپ صاور لوی فشنه بینه

م

م

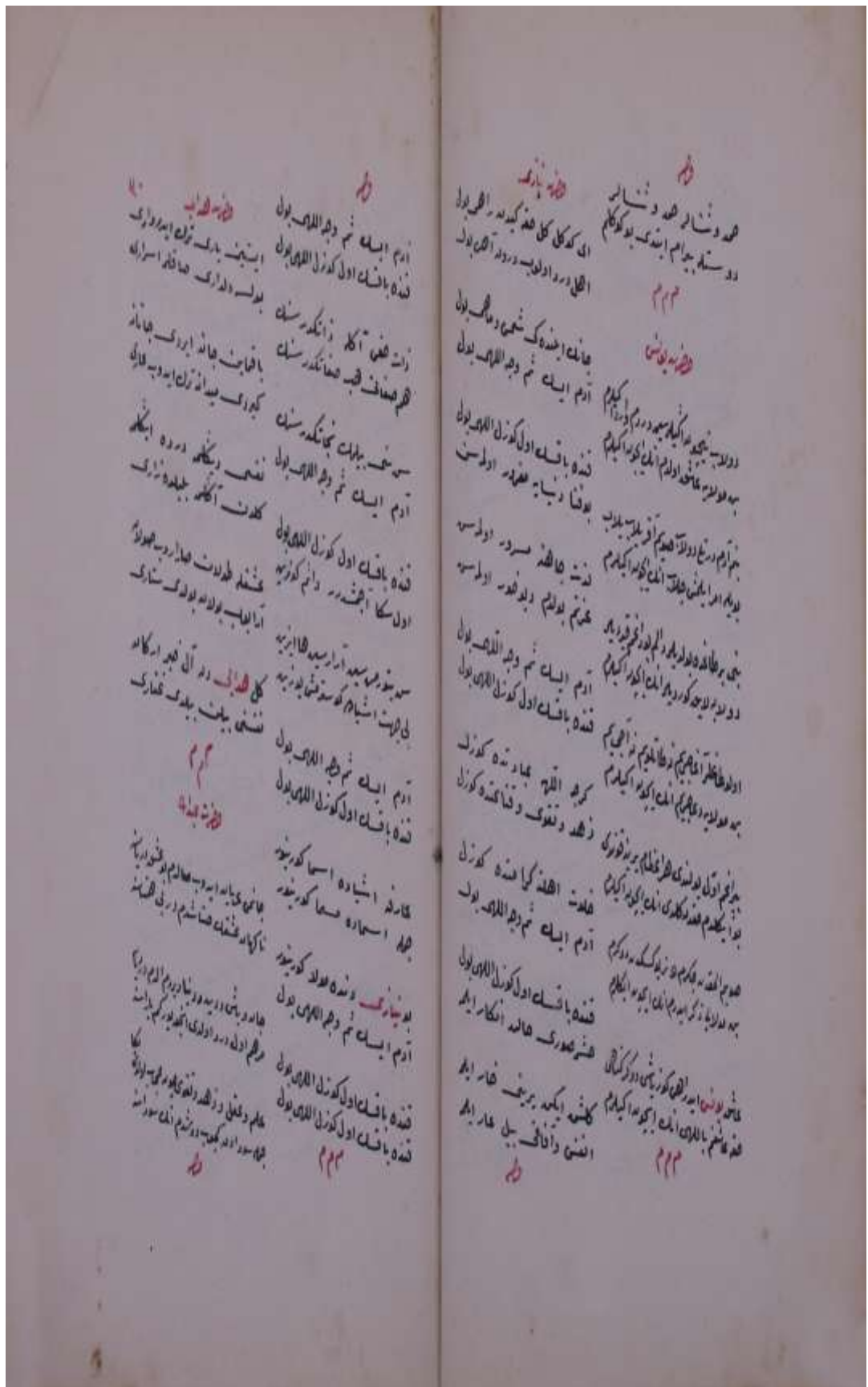
م

م

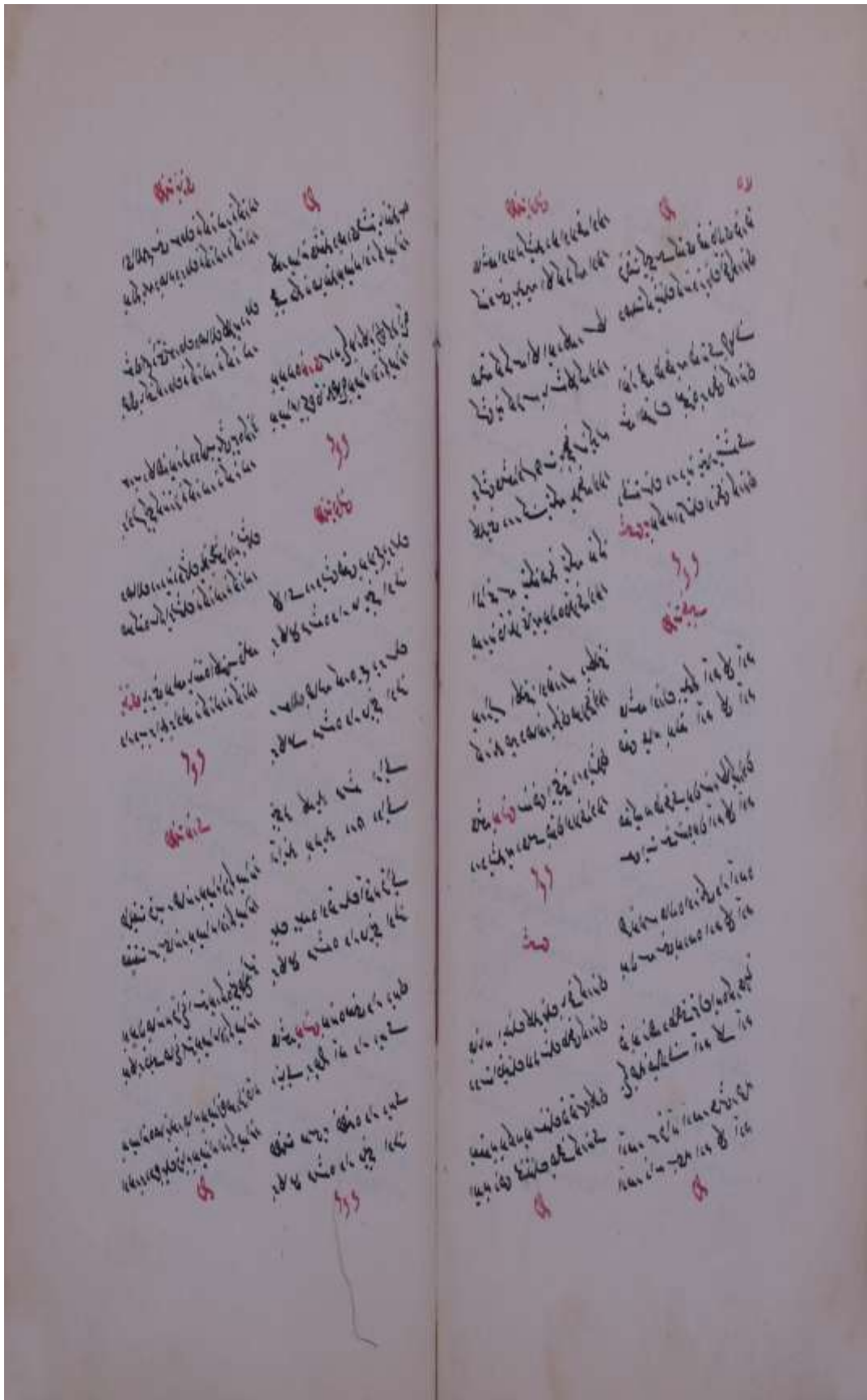
فشنه اید کجه بودم در فرم
فشنه کجه خربت بد زبانت بیلم
ال ای کجه در دور دیا که کل الله و در کل
به بد فشنه بودم آفرم
جست رفیده دامن ای کجه بدیا کجه بودم
نمر بد کجه شره شره دلیله
هله ناز نوزده که است کل الله و در کل
اسم در سمن اسفرا و اف رو بیک
کل اولیپ صاور لوی فشنه بینه
فشنه اید کجه بودم در فرم
فشنه کجه خربت بد زبانت بیلم
ال ای کجه در دور دیا که کل الله و در کل
به بد فشنه بودم آفرم
جست رفیده دامن ای کجه بدیا کجه بودم
نمر بد کجه شره شره دلیله
هله ناز نوزده که است کل الله و در کل
اسم در سمن اسفرا و اف رو بیک
کل اولیپ صاور لوی فشنه بینه

م

م

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

۱۰۰
 عات اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 و صلیکلی اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 ۱۰۱
 عات اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 و صلیکلی اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 ۱۰۲
 عات اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 و صلیکلی اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 ۱۰۳
 عات اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 و صلیکلی اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 ۱۰۴
 عات اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 و صلیکلی اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 ۱۰۵
 عات اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 و صلیکلی اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 ۱۰۶
 عات اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 و صلیکلی اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 ۱۰۷
 عات اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 و صلیکلی اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 ۱۰۸
 عات اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 و صلیکلی اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 ۱۰۹
 عات اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 و صلیکلی اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 ۱۱۰
 عات اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری
 و صلیکلی اولدی بوی ساهلر و صلیکلی کادری

[illegible][illegible]

[illegible]

وحدہ لایسہ بلکہ اسلجہ سرانستہ و نام بعض ابتداء سرانستہ و نام و ہم حاتم
قابلاً کہ سنویم عشقہ موسر کلمہ کور بو طواف ایحدہ نوم و ہم حاتم
کریم تراب و صوح معینہ ای حبیبہ بلکہ ایکی حبیبہ و طلب و طاهر
و نام و ہم بلکہ ایکی حبیبہ و قدرہ ایرشدیم استہ قدرم و ہم
ایچیم و ہم حاج حرم فرم و سطر کاتوم و ہم معجب کلام و ہم و نام
فائل مطلق بن حاتم حرم بن و نمونہ جسم مقبول معینہ و نام
معدہ ایس کلام بن کی کلام و زبان علم و کتاب و حرم فرم و ایسا تم
فیلیم و ہم امام کعب بن ای صائسہ حرم و ہم صلاتہ تمجدیم و ہم کا
مشک الوب یو کو کا بجم غل ای بغیر انقیض بام سورہ امر سلام
نیم کہ حرمی کلم خط اولدم هر بیله حد اولدم بیله مشکلام

صورت رها بولدم صورت رها بولدم
و می مطلق حق کلاهی فای و الوه الیه
الهم علم انفسه فارسی فای الیه
الهم علم انفسه فارسی فای الیه
الهم علم انفسه فارسی فای الیه

کل ای کو کله و جانده بده سن ؟ نه جانده سبب کیم جاله و حق سن
 سنی نه یغیر شیخ انشوده ای جانه کیم نه بلسولر سنی کیم جاله الله سن
 بوزک جاله قل هو الله احد در حقیقت معجزی حقه کله سن
 وجودک ذات مطلق در مکر کیم نه یغیر کیم با قار یسم آندره سنسن
 نه ببرد سن سنی شیخ کسولر مکر جنده کی حب الوطن سن
 علی العرش استولده دم اور سن بومعه کی سنه اولدی سنسن
 نسبی چونکه بولده خوشه و الله شریفی در لک سوری شریفی ده سن

بوزک کوردم و بدم الحمد لله بوزک کوردم اوقودم قل هو الله
 بسلسل زولفکو کوردم و بدم مغیر مغیر قاندرک نهر من الله

فرانجی

فرانجی

چاکلی کورک بفرانجی لر ندن بن دو لوب و بدم استغفر الله
 الطواغلت سربنی عین شغور شغورم ریم من ریم الله
 جهالت کور موسم ایر یغیر یوق اگر استغفر الله الله
 بزم کولک سکا جیره اولوبده نه کیم جبار قیام الحکم الله
 اونوز ایکی حورون اولدی و شالت و الله الله و جاله کور و الله
 نسبی قیلده بسم بر قانده بولده نصوحی توبه سنی توبه و الله

ای بوزک من عنده علم الکتاب قل کفی کلمی جهالت کور خطاب
 حوراته حقه کیز حقه نقاب حق بودر والله اعلم بالحق
 ای کولک حق سنه در حق سنه در سوبله حق کیم انا الحق سنه در
 حق مطلق ذات مطلق سنه در مشحک حقی حق سنه در

ای کونسن حورنو یارول بدیز طلعه کله او طانور بدیز
 یلیم کیم بن فغیرم سن امیر حسرت کله بوزک کوردم ابر

حق تعالیٰ که کلامی نوزد کرم من اول نوری حق زده بود
جسره انا الحق سوبلیق مشهوره کلمه اسرائیل المده شورده

۲۲۲۲
۲

والله

نموده چنانکه بزرگ شمر و فرشته دور فرستادن مکر
صورتیکه حق بود در حقه غیر سوبلیق حق در ولی آدی پسر

۲۲۲۲

والله

کل که سنن عرش و کورسی سده در حقه سده هم اول نور ابکی سده
ای سبج روح فدسی سده در جمله نیک کورنیجه عکسی سده

۲۲۲۲

والله

پرده بوز لاله کنور دی ماهر حقه الهی حق طویفه زلف
صورت و مقبده حق شاهزاده کلمه لا اله الا الله سر

۲۲۲۲

والله

فضل حق واقفا اسرار من فضل حق در فو انوار من
فضل حق کرسه شیدی کار من فضل حق در فضل حق معار من

۲۲۲۲

والله

چونگی

چونگی ششم اول هم آخبر بارش کفر و دین مقبده بر بارش
عشق شوقی نیک اینی انکار من حد قدسم بناسجده سوا

رض

۲۲۲۲

والله

اسم اعظم بلین انسانه دکل احسن تقویله احسانه دکل
صانع کیم عارف اولو بد حقه حق بلین بس نره جو دکل

۲۲۲۲

والله

اول نور حق که بلانجی دکل هر که بلاه سوبلو اول ناجی دکل
حجه طفری وار مایه حاجی دکل طویفه سور طویفه نره آجی دکل

۲۲۲۲

والله

ای پنهان ناره کلش ناز دکل حوض کوش روشن ایله نافه دکل
حسکه ای شاه عالم جمله قول که در دین سزای کیم حق دکل ای

۲۲۲۲

والله

بن اونور ابکی حروف لم بنال بوقدر اور شاعلم نغمه نغمه
جسره ابد در آخبر اول ال اول و آخر بنم شرو جل

۲۲۲۲

لا مكاله خند سلطانم بنم گنت كنز اسره برها بنم
هم دم بجه و هم غلام بنم جنت و خواتم و هم رضوان بنم

۴۴۴۴
۴۴۴
۴۴۴
وله

مصفك خدای و اورا تو بنم كل شئی هلاك باقی بنم
بویتم ساغر بنم ساقی بنم عالمك سحر و تر باقی بنم

۴۴۴۴
۴۴۴
۴۴۴
وله

و چه هم الله تسلیم انستم صورت رحمة نفیتم انستم
نطقی استاده نفیتم انستم کوبه اسرارى نه نفیتم انستم

۴۴۴۴
۴۴۴
۴۴۴
وله

و حدتلك شهرتد سبرله ایلرم بن سحر جملده خیرله ایلرم
کنجی آورده بهانه ایلرم آدمی هم حق هم انسا الله ایلرم

۴۴۴۴
۴۴۴
۴۴۴
وله

هر روز بده کیم بافرم حق بافرم بافرم حقد را الحق بافرم
مطلق اولدی حق مطلق بافرم یو کامانه حقیم حقیق بافرم

۴۴۴۴
۴۴۴
۴۴۴
وله

کج ایکیلیکمه نه الفانك واحد اول حق کور آورده حق ساجد
کلی الفانك بخیر شود و شر هلاک اول کعبه طائی و لا اله الا الله

۴۴۴۴
۴۴۴
۴۴۴
وله

آدمی حقد نه نسبی بافرم بیل بومعه نفیتم بافرم
هم هدایت ایلرم هم آفرم هم جی آفریم هم آفرم

۴۴۴۴
۴۴۴
۴۴۴
وله

اولدم اسرافیل و هم صور اولتم کور انا الحقد نه مشور اولتم
سلیم جنت و صور اولتم کجده و برله غنقه مفر اولتم

۴۴۴۴
۴۴۴
۴۴۴
وله

ای چه بهانه غنق اهلله سنز خرم هر دم اولسونه یو بیکد یو بیک
صورتلك مصحفه رور ای طور حرم کر بیک فاشکله و زلفکر امام

۴۴۴۴
۴۴۴
۴۴۴
وله

برو و بوزنده کور دی حق تمام کل حقیق دیدار جی کور و السلام
بن ازله کور منتم مصحف کلام کنجی فاشر ایلدی بیت الحرام

۴۴۴۴
۴۴۴
۴۴۴
وله

بر وجود مطلق هم حق نقد حق بلور کم حق درم
کنه کنه اسری مطلق هم اجدهم بر ماعی آید شن درم

۴۴۴۴

۱

وله

بن ازلده عشقده ببر اولشم کاه ایکی اولکده که ببر اولشم
احسن شورنده خیر اولشم فادرم الله امره تغذیر اولشم

۴۴۴۴

۱

وله

بولشم حق اناحق سولدم حق بنم حق بنده در حق سولدم
کوبه واسرائیل نه مطلق سولدم صادقم قولده صدق سولدم

۴۴۴۴

۱

وله

جوده اولده نا اید باقی بنم کن تکلیک خلق و عاقل بنم
و حدیثک بر نمده جوده ساقی بنم انفسک آبان و انانی بنم

۴۴۴۴

۱

وله

رو طه ارضوله بود که و السلام جورنا رحمة بود که و السلام
عرش رحمة حق ای ماه بود که و السلام بوعده فانه بود که و السلام

۴۴۴۴

۱

وله

وله

موریه و منزهه حقد سولیم فانی بر عاشق بوکود حق استی
حق کعبه اولدی و حق کورمه اولدی شیطانه آدمی حق بلبلین

۴۴۴۴

۱

وله

کرش است سن حق بیک بنیم کل نسیمه آبان کل رو بیک
ناکوبل ایلد آینه طور و سن کر اولم بر سن من الخا بالحق

۴۴۴۴

۱

وله

فقط رب و الخلال اولدی بره حسن و حسن و جمال اولدی بره
انامه صاحب کمال اولدی بره آخر سوس خلل اولدی بره

۴۴۴۴

۱

وله

مسجد و بخانه بر اولدی بره دیوله شیطانه اسیر اولدی بره
نم فرج بکن حربه اولدی بره دلبرک عشقی امیر اولدی بره

۴۴۴۴

۱

وله

فی و القراته بود که هم بودی کور مسوده باور کور او شطک
فانی و غیره که الله ملک بودی الهالک اولسوده دیو که الهالک بودی

۴۴۴۴

۱

وله

کور سوختم هر شیده حق مطلق کر دکلشن لاشی ایتز مد حق
یکدم حق بولدی اولدی شغنی کل کله طوفانه اولدن اسفند زورنی

۴۴۴۴

۴۴

کر بکاک فاشکله زلفکدر بیدی بریدی و کولک بیدی سته بیدی
نفس بیده هفتک ناک آدی بیدی بوده حکمت واردر و صفت بیدی

۴۴۴۴

۴۴

نجلی شوق دیدارک بنی مست ایلدن خیرانه انا الحق سر بنی جانانه
کاجوب انکجه قلمدم بنده بنم مشور دار ابد داک بنم هب داک
وار ابد بنم لدر قلم اکر اوجیه طبل ستمک بیدی بنم و سد مددی
شده بنم شاهی بومیدانک صاحب بنم در طلب ایلد جو کلاه بوزار
و قشیر لر بو کوز لر بو ای و کوله و بلدر لر بنم هر مدد در یکله
صاندر لر اشراف غلوریم نغز ویم نغز ایزنی بنم اول دالم الباقی
کورندم صورتنا انسا

۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴

۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴

برکولک بنم سبککیم دیمم سبله الیم بوز بیک سبله کیمی سبککیم
ایلمم کاه هر خور و زور اوردیم کاه لامکانده دیمم برده

کوی شرفده قره بر دمد و جولا الیم ۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴۴

